

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

DEVELOPMENT OF SELF-LEARNING MODULE FOR ENGLISH
LANGUAGE PROFESSIONAL PRACTICES OF STUDENT TEACHERS
IN ELEMENTARY EDUCATION

โดย

อาจารย์เหมวรรณ ชันมณี

สนับสนุนโดย

เงินทุนเพื่อการวิจัย กองทุนคณะครุศาสตร์

ปี 2554

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา” ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนโดยเงินทุนเพื่อการวิจัย กองทุนคณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการบริหารงานวิจัยและบริการวิชาการทุกท่านที่เห็นความสำคัญของการวิจัยนี้และได้จัดสรรทุนดังกล่าวสำหรับการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นพพร สโรบล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติ ปอแก้ว และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติธัช สุนทรวิภาต อาจารย์ประจำสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในขณะนั้น ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ ตลอดจนแนวทางในการดำเนินการวิจัยที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนิตา แสนคำ อาจารย์ประจำสาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐเทนเนสซี ที่ได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน นิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยและดำเนินการทุกขั้นตอนด้วยความตั้งใจจริงจนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง และขอบคุณนักเรียนที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามและแบบประเมินต่างๆ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ในความเมตตาอันมีค่ายิ่งของท่านในการชี้แนะและให้ข้อคิดอันมีประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับทุนซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการทำการวิจัยในครั้งนี้

เหมวรรณ ชันมณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา โดยกระบวนการพัฒนาชุดการเรียนรู้เริ่มจากการสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ และสำรวจความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อนำข้อมูลทั้ง 2 ส่วนมาเป็นกรอบในการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับนิสิตนักศึกษา จากนั้นจึงนำชุดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้สำรวจเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้งานแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้ได้ชุดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ตามความต้องการของนักศึกษา แล้วจึงนำไปให้นักศึกษาใช้งานจริงในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนที่ 2

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 5 รายการ ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
2. แบบสำรวจความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
3. แบบประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
5. แบบสัมภาษณ์ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความต้องการจำเป็นในด้าน 1) การพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง 2) การเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการฝึกฝนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ และ 3) การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

หลังจากใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ โดยมีคะแนนประเมินครั้งสุดท้ายในระดับดีมากซึ่งเป็นระดับการประเมินสูงสุดในทุกรายการ

นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ตั้งไว้

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษาทำให้นักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนเองจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

Abstract

The purpose of this research was to develop a self-learning module for English language professional practices of student teachers in elementary education. The process of development began by identifying the needs of volunteer student teachers along with school students' expectation on student teachers' characteristics. Then the self-learning module for professional practices was initiated based on those particular data. Before implementing the module into second semester teaching practice, the volunteer student teachers had tried it out and expressed their opinions and suggestions on what needed to be improved. Finally, the self-learning module was used by those volunteer student teachers.

Five instruments were administered for data collection which were,

1. Needs assessment of student teachers in English at elementary level
2. Questionnaire on school students' expectation on student teachers' characteristics
3. Assessment form on teaching competence of student teachers in English
4. Questionnaire on students' satisfaction with student teachers' characteristics
5. Interview form on the use of self-learning module of volunteer student teachers

For data analysis, mean, percentage, and content analysis were employed.

It was found that the student teachers needed to 1) develop their knowledge and skills on their English competence 2) acquire the knowledge of teaching and learning English as well as practice their teaching effectively and 3) develop their teaching competence during professional practice period.

The results also showed that after using self-learning module, both volunteer student teachers' scores were higher than ones before using the self-learning module. Moreover, they both could earn the highest scores in all aspects of teaching competence.

School students learning with those volunteer student teachers rated their satisfaction on student teachers' characteristics higher than their expectation in average.

The self-learning module served those volunteer student teachers' needs, so they could deliver lesson learned to their professional practices and finally achieved their goals.

สารบัญเนื้อหา

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	i
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ii
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	iii
สารบัญเนื้อหา.....	iv
สารบัญตาราง.....	vi
สารบัญแผนภาพ.....	vii
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความในงานวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	
การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	8
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	17
การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	25
การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย.....	36
คุณลักษณะของครูที่ดี.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	42

สารบัญเนื้อหา (ต่อ)

	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	
สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา.....	50
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษา	
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	60
ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยนักศึกษา.....	65
ตอนที่ 4 ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาโดยอาจารย์นิเทศก์ก่อนและ	
หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา.....	70
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์	
วิชาชีพเปรียบเทียบกับความคาดหวังของนักเรียน.....	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	101
รายการอ้างอิง.....	102
ภาคผนวก ก ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	107
ภาคผนวก ข คู่มือการใช้งานและรายละเอียดโดยสังเขปของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษา	
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา.....	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสังเคราะห์แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	29
2 รายการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่นักศึกษาจัดในชั้นเรียนปัจจุบันและรายการกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักศึกษาไม่เคยจัดแต่ต้องการทดลองนำมาใช้ในชั้นเรียนในอนาคต.....	50
3 ผลการสำรวจการรับรู้ตนเองในการทำหน้าที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	51
4 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษของตนเอง.....	51
5 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการฝึกฝนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ.....	52
6 เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองและระดับความต้องการที่จะพัฒนา <i>ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้</i>	53
7 เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง และระดับความต้องการที่จะพัฒนา <i>ด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้</i>	56
8 เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง และระดับความต้องการที่จะพัฒนา <i>ด้านการวัดและประเมินผล</i>	59
9 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....	60
10 ความเชื่อมโยงระหว่างความต้องการจำเป็นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ความคาดหวังของนักเรียนและโมดูลในชุดการเรียนด้วยตนเอง.....	63
11 ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 1.....	70
12 ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 2.....	76
13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังและค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กรณีนักศึกษาคนที่ 1.....	81
14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังและค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กรณีนักศึกษาคนที่ 2.....	84

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครุมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การที่ครุมีความรู้ความสามารถในการสอนทั้งในด้านความแม่นยำในเนื้อหาสาระความรู้ในด้านทฤษฎี เทคนิค และวิธีการสอน ตลอดจนการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบย่อมอำนวยความสะดวกให้การจัดการเรียนการสอนของครุมีประสิทธิภาพและนำมาซึ่งความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญที่สถาบันการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องจัดหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตโดยมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ การเรียนการสอนรายวิชา (ภาคทฤษฎี) และการลงมือปฏิบัติ (การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ)

Calderhead (2002) ได้จัดแบ่งประเภทของความรู้ที่มีความสำคัญต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประกอบวิชาชีพครูเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา (craft knowledge) ความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (professional knowledge) ความรู้ความเชี่ยวชาญในการลงมือปฏิบัติ (knowledge-in-action) และการสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ (reflection) จากความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 4 ข้อดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิต/นักศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนซึ่งได้เรียนรู้มาแล้วเป็นส่วนใหญ่ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและการลงมือปฏิบัติซึ่งจะเกิดขึ้นระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จากนั้นนิสิตนักศึกษาจะต้องมีการสะท้อนความคิดจากประสบการณ์เพื่อให้สามารถตกผลึกความคิดและนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิสิตนักศึกษาแต่ละคนจะได้รับการดูแลจากอาจารย์นิเทศก์และได้รับคู่มือสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจัดทำขึ้นเป็นฉบับกลางซึ่งระบุบทบาทหน้าที่และภาระงานของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไว้ อนึ่ง แม้ว่าจะมีคู่มือฉบับดังกล่าวแล้ว ยังคงมีนิสิตนักศึกษาบางส่วนที่ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเฉพาะวิชาเอกเนื่องจากความรู้และความชำนาญและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนเฉพาะสาขาวิชาของตนอาจยังไม่เพียงพอ

จากการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์นิเทศก์นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในระดับประถมศึกษา ตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบว่าแม้นิสิตนักศึกษาจะมีผลการเรียนในวิชาเอกก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในระดับสูงซึ่งสะท้อนถึงการมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา (craft knowledge) พอสมควรแล้ว แต่เมื่อเข้ามาจัดการเรียนการสอนจริงในโรงเรียนนิสิตนักศึกษา ยังประสบปัญหาบางประการที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนของตนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรหรืออาจต้องใช้เวลานานในการพัฒนาไปสู่ระดับที่นิสิตนักศึกษาและอาจารย์นิเทศก์มีความพึงพอใจและสัมผัสได้ถึงการประสบความสำเร็จในการสอน รวมทั้งการที่นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนกับนิสิตนักศึกษาส่งผลถึงการมีความสุขในการเรียนรู้และเป็นกำลังใจสำคัญของนิสิตนักศึกษาที่จะมุ่งมั่นพัฒนาตนเองเพื่อการเป็นครุมือ

อาชีพในอนาคตต่อไป

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่านิสิตนักศึกษาแต่ละคนมีปัญหาและอุปสรรคในการสอนที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลา บางคนมีปัญหาในการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ในส่วนของการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงแรกๆ ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในขณะที่บางคนมีปัญหาในการจัดทำและใช้สื่อการสอน การใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน หรือการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้แสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนนอกเหนือไปจากการรับคำแนะนำและปรึกษาอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน

วาสนา ชาวหา (2525) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง ชุดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเป็นโปรแกรมทางการเรียนสำหรับผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปถึงขีดสุดความสามารถ โดยไม่ต้องเสียเวลาคอยผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นต้องคอย

สกาวเดือน มงคลสุนทรรัก (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกระบวนการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ของประชากรมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกระบวนการพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเรียนรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลได้

Padmapriya (2015) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาส่งกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนปกติ และด้วยเหตุนี้ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีนโยบายให้ครูในโรงเรียนพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น

จากคุณลักษณะดังกล่าวของชุดการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนตามความสามารถและความสนใจของตนเองโดยไม่ต้องเสียเวลาคอยผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นต้องคอย ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของนิสิตนักศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพซึ่งเป็นการพัฒนาเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยเห็นว่าหากนำความรู้ที่มีความสำคัญต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการประกอบวิชาชีพครู ทั้ง 4 ด้านที่กล่าวไว้ข้างต้นมาจัดทำชุดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบของความรู้ในสาขาวิชา (craft knowledge) ที่นิสิตนักศึกษาได้เรียนมาก่อนหน้าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (professional knowledge) ที่จำเป็นต้องเรียนรู้ระหว่างการฝึก ตลอดจนการนำความรู้เหล่านั้นไปสู่การลงมือปฏิบัติ (knowledge-in-action) และนำไปให้นิสิตนักศึกษาใช้ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ น่าจะทำให้นิสิตนักศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวช่วยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนเองอีกทั้งหากมีการ

สะท้อนความคิดจากประสบการณ์(reflection) เป็นระยะระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้ก็จะทำให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีประสิทธิภาพมากขึ้น

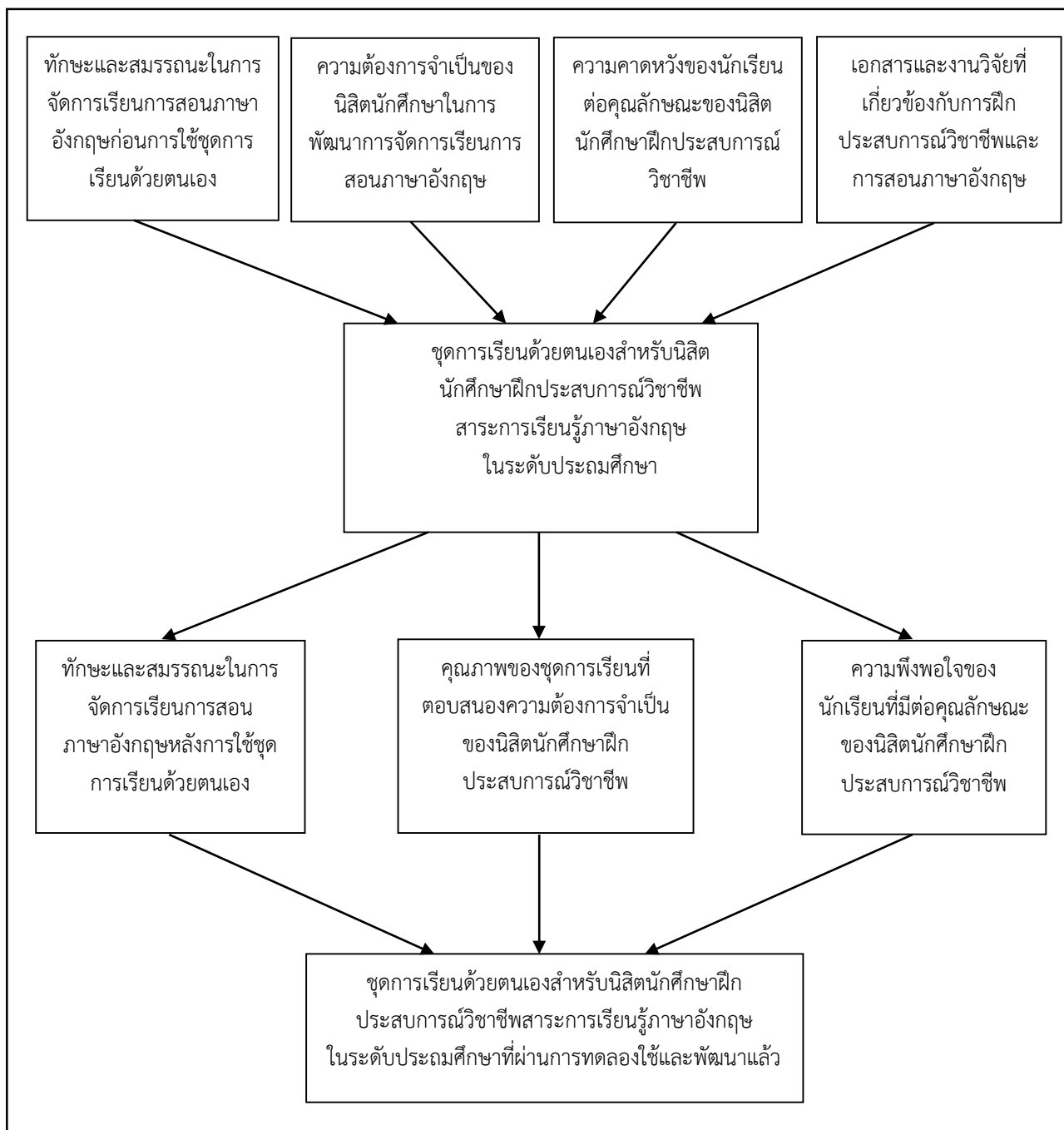
สิ่งสำคัญในการจัดทำชุดการเรียนรู้สำหรับนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาที่สะท้อนจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนแบบเต็มเวลาเป็นครั้งแรกในภาคต้น ผนวกกับความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์เนื่องด้วยนักเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับผลโดยตรงจากการสอนของนิสิตนักศึกษา แล้วนำผลการสำรวจทั้ง 2 ส่วน มาเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการจัดทำชุดการเรียนรู้ ประกอบกับการที่ผู้วิจัยแสวงหา รวบรวม จัดองค์ความรู้ ข้อมูล และสิ่งจำเป็นต่างๆ ไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบชุดการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมทั้งการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษ ความรู้และทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษา การเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้นิสิตศึกษานำไปใช้ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคปลายอันมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของนิสิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
2. เพื่อสำรวจความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
3. เพื่อสร้างและทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
4. เพื่อประเมินผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีต่อการพัฒนาการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษา
5. เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยข้างต้น นำมาซึ่งการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐาน อันประกอบไปด้วย

1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการสอนภาษาอังกฤษ

2) คะแนนทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน (การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคต้น) โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3) ความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสำรวจความต้องการจำเป็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4) ความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

จากนั้นจึงจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองบนพื้นฐานของข้อมูลทั้ง 4 ส่วนข้างต้น

ระยะที่ 2 นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปให้นิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้ระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา (การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคปลาย) จากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1) คะแนนทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2) คุณภาพของชุดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นิสิตนักศึกษามีคะแนนทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. นักเรียนที่เรียนกับนิสิตนักศึกษาที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มที่ 1 เป็นนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคปลาย ปีการศึกษา 2558

กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนที่เรียนกับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคปลาย ปีการศึกษา 2558

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย (Voluntary Sampling)

กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนจำนวน 162 คน ที่เรียนกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรต้น

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

3. ตัวแปรตาม

3.1 คะแนนทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

3.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

คำจำกัดความในงานวิจัย

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ชุดเอกสารและสื่อประสมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่มีความสมบูรณ์ เปิดเสรีในตัวเอง ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมและผลิตขึ้นบนพื้นฐานความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา โดยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเป้าหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เนื้อหาสาระที่สอน เทคนิค วิธีการในการจัดการเรียนการสอนและประสบการณ์ต่างๆ ที่นิสิตนักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและนำความรู้ที่ได้จากชุดการเรียนรู้นี้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นบนพื้นฐานความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา ไปให้นิสิตนักศึกษาใช้ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แล้วตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากผลของการใช้ชุดการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษา และ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา แล้วจึงนำผลการวิเคราะห์มาพัฒนาชุดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการใช้งานในโอกาสต่อไป

นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง นิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ชั้นปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

นักเรียน หมายถึง บุคคลที่เรียนระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ที่เรียนกับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

อาจารย์นิเทศก์โรงเรียน หมายถึง อาจารย์ในโรงเรียนที่ทำหน้าที่ดูแล ให้คำแนะนำ และนิเทศการสอนของนิสิตนักศึกษาในวิชาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถของผู้สอนในการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน

คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง สิ่งที่นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพพึงมีอันประกอบไปด้วย ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของตนเอง และบุคลิกภาพและความเป็นครูที่ดี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากการวิจัยแล้ว
2. นิสิตนักศึกษาสามารถนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผ่านการวิจัยแล้วไปใช้ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้
3. คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผ่านการวิจัยแล้วไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
4. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.2 ประเภทของชุดการเรียนรู้
 - 1.3 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้
 - 1.4 หลักในการสร้างชุดการเรียนรู้
 - 1.5 คุณค่าและประโยชน์ของชุดการเรียนรู้
2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 2.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
3. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
4. การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย
5. คุณลักษณะของครูที่ดี

1. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในอดีตชุดการเรียนการสอนหรือชุดการสอน ในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า Instructional Package หรือ Instructional Kit สำหรับในวงการการศึกษาไทยจะนิยมใช้คำว่า Instructional Package การสร้างชุดการสอนเกิดขึ้นในโรงเรียนของสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1930 โดย David Stansfield แห่ง Ontario Institute for Education คิดกล่องอเนกประสงค์ขึ้นสำหรับนักเรียนประเภทต่างๆ โดยกล่องอเนกประสงค์ที่สร้างขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองการเรียนการสอนโดยใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ในเรื่องการสอนสำเร็จรูป กล่องที่สร้างขึ้นเรียกว่า thirties box และพัฒนาต่อไปเป็น perception bag , audio visual juke และ eco box กล่องการสอนเหล่านี้เรียกรวมกันว่า the 1930 multimedia kit ซึ่งปรากฏเป็นที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ ถึงกับเรียกกล่องชุดสื่ออเนกประสงค์ว่า “กล่องวิเศษ” ภายหลังสื่ออเนกประสงค์ดังกล่าวได้พัฒนามาเป็นชุดการสอนในที่สุด (Stansfield, 1972, pp. 170 – 171 อ้างถึงใน หทัย ต้นหยง, 2525, น. 456)

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524, น. 60 -61) ได้ให้ข้อมูลว่าชุดการเรียนนั้นเดิมเรียกว่า “ชุดการสอน” (Instructional Package) แต่ปัจจุบันเปลี่ยนมาใช้คำว่า “ชุดการเรียนรู้” (Learning Package) เพื่ออ้างถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้สื่อต่างๆ ในชุดการ

เรียนเพื่อศึกษาด้วยตนเอง ภายในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจะประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ เช่น รูปภาพ เทป วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น นอกจากนี้อาจมีการมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและเพิ่มพูนประสบการณ์ในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

วาสนา ชาวหา (2525, น. 139) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้รายบุคคลว่า หมายถึง ชุดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเป็นโปรแกรมทางการเรียนสำหรับผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปถึงขีดสุดความสามารถโดยไม่ต้องเสียเวลาคอยผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นต้องคอย

ณภัทร พุทธสรณ์ (2551, น. 21) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ มีลักษณะเป็นชุด โดยผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีครูเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ในแต่ละชุดประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบที่นำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

นลินี อินดีคำ (2551, น. 13) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ การนำสื่อการสอนหลายอย่างมาประสมกัน เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาวิชาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ โดยให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเอง หรือทั้งผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

จากที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดการเรียนดังที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า ชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นชุดเอกสารและสื่อประสมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่มีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จในตัวเอง เป็น การรวบรวมองค์ความรู้ สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาไว้อย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหรือปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้สอนได้ออกแบบไว้ตามความสามารถและความสนใจรายบุคคล เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนและพัฒนาความสามารถของตนให้สูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้

1.2 ประเภทของชุดการเรียนรู้

จากการศึกษาประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้/ชุดการเรียน ได้มีผู้แบ่งประเภทไว้ ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (อ้างถึงใน ศิริรินภา อธิฐสุวรรณศิลป์, 2548, น. 27) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมสำหรับประกอบการบรรยาย มีการกำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมมากขึ้น ชุดกิจกรรมนี้จะมีเนื้อหาหน่วยเดียวใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

2. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ชุดกิจกรรมนี้จะประกอบด้วยชุดกิจกรรมย่อยที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์กิจกรรมนั้น ผู้เรียนอาจจะต้องการความ

ช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มเท่านั้น ในขณะที่ทำกิจกรรมหากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ

3. ชุดกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นชุดกิจกรรมที่จัดระบบขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับชั้นความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อจบแล้วจะทำการทดสอบเพื่อประเมินความก้าวหน้า แล้วศึกษาชุดอื่นต่อไปตามลำดับเมื่อมีปัญหาผู้เรียนสามารถปรึกษากันได้ อีกทั้งผู้สอนต้องพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทาง

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 142) กล่าวถึงประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนที่ใช้ประกอบการสอนแบบบรรยาย โดยมีหัวข้อเนื้อหาที่จะบรรยาย และกิจกรรมที่จัดไว้ตามลำดับขั้นตอน สื่อที่ใช้อาจเป็นสไลด์ประกอบเสียงบรรยาย แผนภูมิ ภาพยนตร์ และกิจกรรมกลุ่ม

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม มุ่งให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งอาจจัดการเรียนการสอนเป็นศูนย์การเรียน โดยวางเค้าโครงเรื่อง จัดประเด็นเนื้อหาหน่วยความรู้ที่เป็นอิสระจากกัน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จบในแต่ละหน่วยความรู้ซึ่งมีสัดส่วนเนื้อหาใกล้เคียงกัน อาจจัดหน่วยความรู้ให้ได้ประมาณ 3 – 5 เรื่อง ตามสัดส่วนของการแบ่งประเด็นเนื้อหาแต่ละเรื่องและเวลาที่ใช้ศึกษาในแต่ละศูนย์กิจกรรมในศูนย์จัดในรูปแบบเรียนเป็นรายบุคคลหรือเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม มีสื่อการเรียน บทเรียน แบบฝึกครบบตามจำนวนผู้เรียนในแต่ละศูนย์

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองตามลำดับชั้นและความสามารถของแต่ละคน เมื่อเรียนจบแล้วจะทดสอบประเมินความก้าวหน้า แล้วจึงศึกษาชุดอื่นๆ ต่อไปตามลำดับ ถ้ามีปัญหาผู้เรียนสามารถปรึกษากันได้ โดยผู้สอนพร้อมที่จะช่วยเหลือแนะนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้และศักยภาพของตนเองไปได้ถึงขีดสุดของความสามารถเป็นรายบุคคล

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น แบ่งตามลักษณะของผู้ใช้ ผู้สอนสามารถจัดทำชุดกิจกรรมหรือชุดการเรียนรู้สำหรับใช้เรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยตอบสนองความต้องการและความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละประเภทจะมีคำแนะนำวิธีการใช้ และการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเองและเป็นไปในแนวเดียวกัน ทั้งนี้เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แน่นอนและชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและแสดงพฤติกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการจะประเมิน

1.3 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้อาจมีรูปแบบต่างๆ กันออกไป นักการศึกษาที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ ได้แจกแจงถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

Houston และคนอื่นๆ (อ้างถึงใน วาสนา ชาวหา, 2525, น. 140) ได้ระบุองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้เป็นลำดับ ดังนี้

1. เป้าหมาย (Purpose) ในส่วนนี้จะอธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของชุดการเรียนรู้ สิ่งที่คุณเรียนต้องมีความรู้ก่อนเรียนและขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมดในชุดการเรียนรู้
2. จุดประสงค์ (Objectives) คือข้อความที่แจ่มชัดไม่กำกวมที่กำหนดว่าคุณเรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว
3. การประเมินผลก่อนเรียน (Pre-Assessment) มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถอยู่ในระดับใดในการเรียนนั้น และเพื่อดูว่าคุณเรียนได้ผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายเพียงใด
4. การกำหนดกิจกรรม (Enabling Activities) คือการกำหนดแนวทางและวิธีเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย
5. การประเมินผลหลังเรียน (Post-Assessment) เป็นการวัดผลหลังจากที่เรียนแล้ว

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530, น. 71) กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ว่าสามารถจำแนกได้ 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. คู่มือ เป็นคู่มือสำหรับผู้เรียน ภายในจะมีคำชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้อย่างละเอียด อาจเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้
2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยคำอธิบายเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการและสรุปบทเรียน บัตรนี้นิยมใช้กระดาษแข็งตัดเป็นบัตรขนาด 6 x 8 นิ้ว
3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียน โปรแกรม สไลด์ แผ่นภาพ วัสดุกราฟิก เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้
4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ของตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลอาจเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูก จับคู่ ซึ่งดูผลจากการทำการทดลองหรือการทำกิจกรรม

กิดานันท์ มลิทอง (2531, น. 13) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนว่าประกอบไปด้วย

1. คู่มือสำหรับผู้สอนในการใช้ชุดการสอนและคู่มือสำหรับผู้เรียน
2. คำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางในการเรียนการสอน
3. เนื้อหาสาระ บทเรียน จะจัดอยู่ในรูปสื่อต่างๆ เช่น สไลด์ เทป เป็นต้น
4. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำรายงานหรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนแล้ว
5. การประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้น

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 95 - 96) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่ามีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วย แผนการสอน สิ่งที่คุณต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของนักเรียน และการจัดชั้นเรียน (ในกรณีของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งใช้กับกลุ่มย่อย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้)

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่ระบุคำสั่งว่าจะให้นักเรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของนักเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้จบแล้ว นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียน เป็นสื่อสำหรับให้นักเรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือ ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ เทปบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป เป็นต้น

กล่าวได้ว่าองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีดังนี้ 1) คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ซึ่งมีรายละเอียดของเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และคำสั่งในการเรียน/การใช้งาน เพื่อให้ผู้ใช้ทราบว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง 2) เนื้อหาสาระ/บทเรียนและสื่อ ซึ่งจัดอยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไฟล์เอกสาร สไลด์ วีดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง รูปภาพ ฯลฯ 3) กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ 4) การประเมินผลอาจเป็นแบบทดสอบความรู้ การปฏิบัติ หรือการประเมินพฤติกรรมที่ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

1.4 หลักในการสร้างชุดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอขั้นตอนการในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ดังนี้

Heathers (1964, pp. 342 – 344) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ บัตรงาน แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ต่างๆ สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเป็นเบื้องต้นก่อนการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่

- การศึกษาหลักสูตร ตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษา และจัดลำดับเนื้อหาให้ต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก
- การประเมินความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
- การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีสอน และสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน
- การกำหนดรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- การกำหนดหน้าที่ของผู้ประสานงานหรือผู้อำนวยการควบคุมความสะอาดในการเรียน
- การสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนหรือไม่

ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมี 6 ขั้นตอน กล่าวคือ

1. ครูต้องทำความเข้าใจหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในรายวิชานั้น

2. นำเนื้อหาวิชาที่จะสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมาจำแนกเป็นส่วนๆ หรือเป็นหน่วยย่อย พร้อมกำหนดจุดประสงค์นำทางของแต่ละหน่วยให้ชัดเจน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนนั้นๆ

3. จัดสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ละหน่วยตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งแต่ละหน่วยย่อยจะต้องประกอบไปด้วยคู่มือครู แนวปฏิบัติของนักเรียน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลการเรียนรู้

4. ก่อนนำไปใช้จริง ต้องมีการนำชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในครั้งแรกไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะ มี
5. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้จริง พร้อมประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งต้อง สอดคล้องกับจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรที่ตั้งไว้ ทั้งจุดประสงค์นำทางและจุดประสงค์ปลายทาง
6. พึงมีการแก้ไขปรับปรุงชุดการเรียนรู้ตลอดเวลา เพราะเมื่อสังคมเปลี่ยนไปหลักสูตรการ เรียนการสอนก็ควรจะเปลี่ยนแปลงให้ทันกับบริบทชีวิตของผู้เรียน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533, น. 154) ได้กำหนดขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้ไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการ แบบสหวิทยาการตามความเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยมีปริมาณเนื้อหา เทียบเท่ากับที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์
3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์ อะไรแก่ผู้เรียนบ้าง แล้วกำหนดหัวเรื่องออกมาเป็นหน่วยการสอนย่อย
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ โดยจะต้องเขียนให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อ เรื่อง โดยสรุปรวมความคิด สารและหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมี เกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ ในที่นี้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ การเล่นเกม การทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้ แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากใช้ชุดการเรียนรู้แล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละหัวข้อ ควรจัดสื่อการเรียนการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ และนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตาม เกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้
9. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการยืนยันว่าชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพ ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ของประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็น กระบวนการที่ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นขั้นนำไปใช้ซึ่งจะต้องตรวจสอบปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2533, น. 495) ได้เสนอขั้นตอนในการผลิตชุดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การกำหนดหน่วย หัวเรื่อง และมโนคติ

ขั้นที่ 2 วางแผน ซึ่งต้องดำเนินการไว้ล่วงหน้าและมีการกำหนดรายละเอียดต่างๆ ไว้อย่าง

ชัดเจน

ขั้นที่ 3 ผลิตสื่อการสอน เป็นการผลิตสื่อประเภทต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผน

ขั้นที่ 4 หาประสิทธิภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ โดยนำไปทดลองใช้ปรับปรุงให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550, น. 53 – 55) กล่าวว่า ขั้นตอนในการผลิตชุดการเรียนรู้มี 11 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหัวเรื่องเพื่อทำชุดการเรียนรู้ โดยอาจกำหนดตามหัวเรื่องในหลักสูตร หรือกำหนดเรื่องใหม่ขึ้นมาก็ได้ การจัดแบ่งเรื่องย่อยจะขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาและลักษณะการใช้ชุดการเรียนรู้ ซึ่งการแบ่งเนื้อเรื่องในการจัดทำชุดการเรียนรู้ในแต่ละระดับย่อมมีความแตกต่างกัน
2. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ โดยอาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการแบบสหวิทยาการตามความเหมาะสม
3. กำหนดจำนวนหน่วยการเรียนรู้ และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละหน่วยให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน
4. กำหนดหัวเรื่องย่อยๆ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยปกติแต่ละหน่วยจะประกอบไปด้วยหัวข้อย่อยหรือประสบการณ์เรียนรู้ประมาณ 4 – 6 หัวข้อ
5. กำหนดความคิดรวบยอดหรือหลักการ ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดหรือสามารถสรุปหลักการ แนวคิดอะไร ถ้าผู้สอนเองยังไม่ชัดเจนว่าจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง การกำหนดกรอบความคิดหรือหลักการก็จะไม่ชัดเจน ซึ่งจะส่งผลถึงการจัดกิจกรรม เนื้อหาสาระ สื่อ และส่วนประกอบอื่นๆ ก็จะไม่ชัดเจนตามไปด้วย
6. กำหนดจุดประสงค์การสอน ได้แก่ จุดประสงค์ทั่วไป และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้ชัดเจน
7. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และใช้เป็นแนวทางในการเลือกและผลิตสื่อการสอน
8. กำหนดการประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ (การวัดผลที่ยึดเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์โดยไม่มีการนำผลการประเมินของผู้เรียนแต่ละคนไปเปรียบเทียบกับคนอื่น) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมการเรียนรู้มาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด
9. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ผู้สอนใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนในแต่ละหัวเรื่องเรียบร้อยแล้ว ควรจัดสื่อการสอนเหล่านั้นแยกออกเป็นหมวดหมู่ในกล่องหรือแฟ้มที่เตรียมไว้ แล้วนำไปหาประสิทธิภาพเพื่อหาความตรง ความเที่ยงก่อนนำไปใช้ เราเรียกสื่อการสอนแบบนี้ว่า “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้”
10. สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนพร้อมทั้งเฉลย การสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนควรสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดให้เกิดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญ ข้อสอบไม่ควรมากเกินไปแต่ควรเน้นความรู้สำคัญในประเด็นหลักมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย และไม่ควรถามเพื่อทดสอบความจำเพียงอย่างเดียว เมื่อสร้างเสร็จแล้วควรทำเฉลยไว้ให้พร้อมก่อนส่งไปหาประสิทธิภาพพร้อมชุดการเรียนรู้
11. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เมื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ไปทดสอบโดยวิธีการต่างๆ ก่อนนำไปใช้จริง เช่น ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุม และความตรงของเนื้อหา เป็นต้น

จากหลักในการสร้างชุดการเรียนรู้ที่มีผู้เสนอไว้ข้างต้นสามารถสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. กำหนดหัวเรื่องเพื่อทำชุดการเรียนรู้ โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหา ลักษณะการใช้ชุดการเรียนรู้ โดยอาจกำหนดเป็นรายวิชาหรือบูรณาการหลายๆ วิชาเข้าด้วยกัน
2. กำหนดจำนวนโมดูล (หน่วยการเรียนรู้ย่อย) และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละหน่วยให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน
4. กำหนดหัวเรื่องย่อยๆ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประมาณ 4-6 หัวข้อ เพื่อไม่ให้มากเกินไปจนเกินไป
5. กำหนดความคิดรวบยอด หลักการ หรือแนวคิดที่ผู้เรียนจะได้จากการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ
6. กำหนดจุดประสงค์การสอน/การเรียนรู้ ได้แก่ จุดประสงค์ทั่วไป และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้ชัดเจน
7. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และใช้เป็นแนวทางในการเลือกและผลิตสื่อการสอน
8. กำหนดการประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การประเมินแบบอิงเกณฑ์ (การวัดผลที่ยึดเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์โดยไม่มีการนำผลการประเมินของผู้เรียนแต่ละคนไปเปรียบเทียบกับคนอื่น) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมการเรียนรู้มาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด
9. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ผู้สอนใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนในแต่ละหัวเรื่องเรียบร้อยแล้ว ควรจัดสื่อการสอนเหล่านั้นแยกออกเป็นหมวดหมู่ในกล่องหรือแฟ้มที่เตรียมไว้
10. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ไปทดสอบโดยวิธีการต่างๆ ก่อนนำไปใช้จริง เช่น ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุม และความตรงของเนื้อหา เป็นต้น

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้จะประเมินผลการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสะท้อนคิดจากการปฏิบัติงานของนิสิตนักศึกษา และการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนเอง และผลที่เกิดขึ้นกับการเรียนรู้ของนักเรียน โดยไม่ใช้การทำแบบทดสอบความรู้ในการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา

1.5 คุณค่าและประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2523, น. 121) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนรู้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการสอนประเภทใดย่อมมีคุณค่าต่อการเพิ่มคุณภาพในการเรียนการสอนหากมีระบบการผลิตที่มีการทดสอบวิจัยแล้วด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งสามารถสรุปคุณค่าของชุดการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนมีลักษณะเป็นนามธรรมสูงไปสู่ผู้เรียนได้ง่ายขึ้น
2. ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบไปใช้ได้ทันทีโดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า

5. ทำให้การเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้เองตลอดเวลา

6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูจะพูดหรือสอนไม่เก่งผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ในกรณีที่ครูประจำวิชาไม่สามารถมาสอนได้ ครูคนอื่นสามารถสอนแทนโดยใช้ชุดการสอนและครูผู้สอนแทนไม่ต้องเตรียมตัวมากนัก

8. ตัวอย่างชุดการเรียนรายบุคคลและชุดการสอนทางไกลเช่นที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา - ธิราชใช้ จะช่วยให้การศึกษาชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะผู้เรียนสามารถเรียนเองได้ที่บ้าน ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายนั่งรถมาเรียนที่มหาวิทยาลัย นักศึกษาต่างจังหวัดก็ไม่ต้องเสียค่าหอพัก ไม่ต้องเสียค่าอาหารและค่าสังสรรค์กับเพื่อนๆ เมื่อเรียนจากชุดการสอนทางไกล

นิพนธ์ ศุขปรีดี (2525, น. 76-77) วาสนา ชาวหา (2525, น. 139-140) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, น. 192) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียน สรุปได้ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนเป็นรายบุคคล ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อตนเอง ไม่ต้องกังวลว่าจะเรียนตามเพื่อนไม่ทันหรือต้องเสียเวลาคอยเพื่อน

2. นักเรียนสามารถนำไปเรียนที่ใดก็ได้ตามสะดวก ช่วยในการจัดการศึกษานอกระบบ

3. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครูในบางโอกาส

4. ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอนของครูทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อำนาจ เลิศขยันดี และคนอื่นๆ (2526, น. 8) ได้สรุปลักษณะเด่นของชุดการเรียนไว้ ดังนี้

1. มีการพิจารณาโปรแกรมการเรียนหลักก่อนการสร้างโปรแกรมในหน่วยย่อยๆ

2. เน้นตัวผู้เรียนมากกว่าตัวผู้สอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนตามความสามารถของตนเอง

3. มีการระบุจุดประสงค์ของชุดการเรียนอย่างเป็นระบบก่อนแล้วจึงค่อยระบุกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์นั้นๆ

4. ไม่จำกัดว่าจะต้องใช้ระบบนำเสนออย่างไรอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

5. ชุดการเรียนเป็นกระบวนการ (Process) ไม่ใช่ผลผลิต (Product) จึงประกอบด้วยวิธีการที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงถือว่าชุดการเรียนเป็นผลผลิตของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ชม ภูมิภาค (2528, น. 99) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนไว้หลายประการ ดังนี้

1. นักเรียนรู้จักมุ่งหมายในการเรียนชัดเจนและได้เรียนโดยการลงมือปฏิบัติ

2. สื่อการสอนที่ใช้มีความหลากหลาย เป็นลักษณะสื่อประสมจึงนำมาซึ่งการสนองความแตกต่างของแต่ละบุคคลและเพิ่มพูนความสมบูรณ์ให้แก่การรับรู้และเรียนรู้

3. ชุดการเรียนเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ครบวงจร เริ่มตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล

ศิริรักษา อธิสุวรรณศิลป์ (2548, น. 38) สรุปประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้แจ่มกระจ่างยิ่งขึ้น
2. ช่วยลดภาระผู้สอน เพราะมีการจัดเตรียมการเรียนการสอนไว้เป็นลำดับขั้นเรียบร้อยแล้ว
3. ช่วยในการสอนนักเรียนที่มีความสามารถหรือความสนใจแตกต่างกัน
4. ช่วยรักษามาตรฐานการเรียนรู้ เพราะผู้ที่เรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะได้รับความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน
5. มีการวัดและการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกฝนการตัดสินใจ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
7. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
8. ใช้ได้กับทุกระดับการศึกษา
9. ได้รับความสนใจของนักเรียนได้มากจากสื่อที่หลากหลาย

สรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้มีคุณค่าและประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ฝึกการคิด การตัดสินใจตามความสามารถของตนเอง สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลเนื่องจากมีสื่อที่หลากหลาย ได้รับความสนใจ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อครูผู้สอน ช่วยลดภาระในการผลิตสื่อการสอนที่ซ้ำซ้อน รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู และมีประโยชน์หากนำมาใช้ในการสอนซ่อมเสริมเนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนซ้ำได้หลายครั้งตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.1 ความหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แม้สถาบันผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละแห่งจะใช้คำที่สื่อความหมายถึงการฝึกปฏิบัติงานครูของนิสิตนักศึกษาที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู หรือการฝึกสอน แต่ก็ได้ทำให้ขอบเขตของภารกิจของผู้ฝึกสอนต่างกันแต่อย่างไร เช่นเดียวกับในภาษาอังกฤษซึ่งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีผู้ใช้คำที่แตกต่างหลากหลาย อันได้แก่ Field Experience, Professional Training, Professional Practices หรือ Professional Development ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายและขอบข่ายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพไว้ดังนี้

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) ได้ระบุเนื้อหาวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูอันได้แก่ การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยมีการนิเทศอย่างใกล้ชิด การบูรณาการความรู้ในการจัดทำแผนการเรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อนวัตกรรม เทคนิค และกลยุทธ์การเรียนรู้ในวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผู้เรียน การจัดทำบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานครูนอกเหนือจากการสอน การสัมมนาทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอน และงานในหน้าที่ครูอย่างเข้มข้นและเป็นรูปธรรม เป็นโอกาสที่จะได้นำความรู้และทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ และสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษา เพื่อสร้างสรรค์และแก้ปัญหาในกระบวนการทำงาน โดยมีครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (2556) กล่าวว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นการฝึกการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูทุกอย่าง เสมือนเป็นครูประจำการคนหนึ่ง งานฝึกปฏิบัติ ได้แก่ งานสอน งานธุรการชั้นเรียน งานแนะแนว งานกิจการนักเรียน งานพัฒนาชุมชน และงานพัฒนาตนเอง เป็นการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะ นักศึกษาจะมีโอกาสบูรณาการประสบการณ์ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ได้รับมาก่อนแล้วตามความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (2558) ได้ระบุไว้ในคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูว่าเป็นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามรายวิชาเอก การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวบรวมผลจากการปฏิบัติการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และนำผลที่ได้มาจัดกิจกรรมสัมมนาการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (2558) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ดังนี้ การผลิตครูเพื่อให้ได้ครูที่ดีมีคุณภาพและมีวิญญาณของความเป็นครูนั้น นอกจากความรู้ภาคทฤษฎีที่ได้จากการเรียนในรายวิชาต่างๆ ที่ทางคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวรจัดให้แล้ว นักศึกษาต้องมีการฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะในการสอนวิชาเฉพาะ เรียนรู้ที่จะใช้สื่อและเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ๆ เพื่อเผยแพร่ให้กับโรงเรียนรวมถึงการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน ทั้งกับผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์อื่นๆ ในโรงเรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักเรียน จนเกิดความมั่นใจในการทำงาน อันจะนำไปสู่การเกิดความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างแท้จริง

วรรณทิพา รอดแรงคำ และ ภาวินี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2551) ได้สรุปว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ การจัดประสบการณ์ตรงให้นิสิตนักศึกษาครูได้มีการเรียนรู้และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ

ฐิตาภา ศุนาลัย (2549) กล่าวว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การฝึกปฏิบัติงานครูในสถานศึกษาต่างๆ การปฏิบัติการสอนและการดูแลนักเรียน การทำงานร่วมกับครูและบุคลากรในโรงเรียนในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรและงานที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน

นิคม ตั้งคะพิภพ และคณะ (2544) กล่าวว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่นิสิตนักศึกษาครูได้ฝึกปฏิบัติการกิจอันเป็นวิชาชีพของครูทั้งหมด โดยมีอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และบุคคลที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ ดูแล กำกับอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาครูได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติการกิจต่างๆ และมีโอกาสพัฒนาสมรรถภาพของตนทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพครูและบุคลิกภาพ

จากที่มีผู้ให้ความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การที่ นิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ได้นำความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่มีมาก่อนแล้วมาใช้ในการ

ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาโดยบูรณาการความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคนิค และกลยุทธ์การเรียนรู้ในวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผู้เรียน การจัดทำบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานครู นอกเหนือจากการสอน การสัมมนาทางการศึกษา โดยระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะมีการนิเทศอย่างใกล้ชิดจากครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน อาจารย์นิเทศก์จากคณะ ผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น

2.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547) ได้เสนอแนวทางการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไว้ว่า ควรกำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นระยะต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร จัดหาแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีจำนวนมากและมีคุณภาพที่เหมาะสม มีการนิเทศ ติดตามผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีการสัมมนาระหว่างการฝึกและภายหลังการฝึกอย่างเป็นระบบ โดยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ/หรือ เขตพื้นที่การศึกษาจัดตั้งโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยจอห์นสัน ซี สมิทซ์ รัฐนอร์ธ แคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา (Department of Education, Johnson C. Smith University, 2009) ซึ่งถือว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ เป็นการจัดการประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากที่สุดที่นิสิตนักศึกษาครูจะได้รับในการศึกษาในหลักสูตรการผลิตครู ภาควิชาการศึกษาจึงได้จัดประสบการณ์วิชาชีพครูออกเป็น 2 ส่วน คือ ประสบการณ์ที่ได้รับก่อนการฝึกสอนและระหว่างการฝึกสอน โดยจัดประสบการณ์วิชาชีพครูออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การสังเกตและฝึกปฏิบัติงานครู

ระดับที่ 2 การฝึกปฏิบัติงานขั้นต้น

ระดับที่ 3 การฝึกปฏิบัติงานขั้นสูง

ระดับที่ 4 การฝึกสอน

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเริ่มต้นเมื่อนิสิตนักศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และมีการเพิ่มระยะเวลาและขอบเขตการปฏิบัติงานในแต่ละระดับขั้นของการฝึกเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ประสบการณ์ที่กว้างขวางทั้งในห้องเรียนและชุมชน และให้นิสิตนักศึกษาค้นเคยกับวิธีการสอนและรูปแบบการจัดการชั้นเรียนที่หลากหลาย โดยจะต้องผ่านการฝึกปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมงก่อนออกฝึกสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) มีวัตถุประสงค์ให้นิสิตฝึกปฏิบัติการวิชาชีพสามารถ

1. บูรณาการความรู้ทั้งหมดที่ได้ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจริง
2. นำประมวลรายวิชาเฉพาะมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ใช้เทคนิคและยุทธวิธีจัดกระบวนการเรียนรู้
4. เลือกใช้ ผลิตสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้
5. ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ตามสภาพความเป็นจริง
6. จัดทำบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้

7. วิจัยในชั้นเรียนและนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
8. จัดกิจกรรมทางวิชาการ รวมทั้งการปฏิบัติงานครูด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่การสอนโดยตรงเพื่อส่งเสริมการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร
9. มีเจตคติที่ดีและศรัทธาในวิชาชีพครู
10. ร่วมสัมมนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2556) มีจุดประสงค์ที่จะให้นักศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามแผนงาน โครงการตามที่ได้รับมอบหมาย
2. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติการสอนตามแผนจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกที่กำหนดให้ได้
3. ออกแบบทดสอบ วัดและประเมินผลผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดให้ได้
4. ทำการวิจัยเพื่อศึกษา/แก้ปัญหา/พัฒนาผู้เรียนได้
5. ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนหรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมายได้
6. มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู
7. มีคุณธรรม จริยธรรม และดำรงตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (2558) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษาได้สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูพี่เลี้ยง พร้อมกับนำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนดในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
2. เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์อื่นๆ ที่เป็นภาระงานของครูในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู
3. เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติ ค่านิยม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

Schoon and Sandoval (1997) Russell (2005) และ จิตตภา ศุนาลัย (2549) ระบุวัตถุประสงค์เฉพาะของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาคูได้ปฏิบัติและหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริงให้มากที่สุด
2. เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาคูนำความรู้ภาคทฤษฎีไปปฏิบัติงานในหน้าที่ครูจากการปฏิบัติในสถานการณ์จริง
3. เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาคูได้ศึกษาเรียนรู้งานการบริหารและการจัดการโรงเรียน ตลอดจนปัญหาและวิธีแก้ไข
4. เพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตนักศึกษาคูมีลักษณะและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจึงเป็นการที่บัณฑิตนักศึกษาคูบูรณาการความรู้ทั้งหมดที่ได้ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตั้งแต่การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคนิค

และยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้และดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ยังเป็นช่วงเวลาสำคัญที่นิสิตนักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่และบุคลากรด้านต่างๆ ของโรงเรียน กระบวนการทั้งหลายเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอมความเป็นครูให้แก่นิสิตนักศึกษาทั้งในด้านความรู้และทักษะในวิชาชีพ มีเจตคติที่ดีและมีความศรัทธาในวิชาชีพครู

2.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) กำหนดบทบาทหน้าที่ของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพประจำโรงเรียนไว้ดังนี้

1. จัดปฐมนิเทศให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ นโยบายโรงเรียน ระบบบริหารโรงเรียน ระเบียบวินัยหรือข้อบังคับต่างๆ ที่ใช้อยู่ในโรงเรียน รวมถึงข้อตกลงร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน

2. จัดหาที่ทำงานที่เหมาะสมให้กับนิสิต

3. บริหารจัดการให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครบทุกฝ่าย อาทิ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ งานการเงิน งานผลิตสื่อ/เอกสารคำสอน และอื่นๆ ตามความเหมาะสม พร้อมประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิตก่อนจะส่งนิสิตให้อาจารย์นิเทศก์ตามวิชาเอก

4. ส่งเสริมและให้กำลังใจนิสิตพัฒนาทัศนคติที่ดีและศรัทธาต่อวิชาชีพครู ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นิสิต โดยการปฏิบัติตามระเบียบราชการและจรรยาบรรณครู

5. ศึกษาข้อมูลส่วนตัวของนิสิตเพื่อทราบพื้นฐานความรู้และความสามารถพิเศษของนิสิต

6. ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์วิชาเอกประจำโรงเรียนในการประเมินผลความก้าวหน้าทางด้านพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมทั่วไป และบันทึกในแบบประเมินที่คณะกรรมการกำหนดไว้

7. รวบรวมแบบประเมินการปฏิบัติงานของนิสิตจากอาจารย์นิเทศก์ส่งให้คณะครุศาสตร์ในวันทีไปรับนิสิตกลับคณะ

สำหรับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในประเทศไทยได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยสรุปไว้ดังนี้

1. ประสานงานกับโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูหรือโรงเรียนเครือข่ายในการส่งนิสิตนักศึกษาไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาภาคต้นและปลาย

2. จัดอาจารย์นิเทศก์เฉพาะด้าน

3. จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาพร้อมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คู่มือแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4. จัดปฐมนิเทศ สัมมนาระหว่างปฏิบัติการสอนและหลังการปฏิบัติการสอนแก่นิสิต

5. จัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาหรือตัวแทนโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาบรรลุผล

6. ประสานงานกับอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ในการร่วมมือกันติดตามผลการปฏิบัติการสอนความประพฤติของนิสิต รวมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ประเมินผลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาวิชาชีพครู

7. ประมวลผลการเรียนรู้ เสนอคณะกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสถาบันต้นสังกัด

ด้วยบทบาทดังกล่าวข้างต้น ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพครูจึงทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางที่ประสานการทำงานระหว่างคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนิสิตนักศึกษา เพื่อให้การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์

อาจารย์พี่เลี้ยงหรืออาจารย์นิเทศก์โรงเรียน

จรรยา จัวนาน (2539) กล่าวถึงความสำคัญของอาจารย์พี่เลี้ยงว่า อาจารย์พี่เลี้ยง เป็นองค์ประกอบหรือกระบวนการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ขาดไม่ได้ เนื่องจากอาจารย์พี่เลี้ยงมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่นิสิตนักศึกษาให้สามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ผ่านลุล่วงไปด้วยดี การที่นิสิตนักศึกษาได้ทำงานใกล้ชิดกับอาจารย์พี่เลี้ยงจะทำให้ทราบขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอน ภาระงาน และปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน อาจารย์พี่เลี้ยงควรมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและแนะนำให้นิสิตศึกษานำเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา จัดหา เลือกรับ จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนตลอดจนแหล่งวิทยาการต่างๆ เช่น เอกสาร หนังสือ และคู่มือต่าง ๆ มาใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาการเป็นครูที่ดี ดังนั้นหากโรงเรียนคัดเลือกอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีความเหมาะสม สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี นิสิตนักศึกษาจะสามารถพัฒนาตนเองเป็นครูที่ดีและปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นก็จะมีน้อยมาก ดังจะเห็นได้ว่าคุณภาพและความสามารถของอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยทำให้กระบวนการผลิตครูในรูปแบบของความร่วมมือแบบหุ้นส่วนประสบความสำเร็จ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) กำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลส่วนตัวของนิสิต
2. จัดให้นิสิตได้ร่วมจัดทำแผนการสอน สังเกตการสอน และร่วมอภิปรายผลหลังการสอน เพื่อเป็นแนวทางให้นิสิตได้ปรับปรุงต่อไป (ร่วมทำแผน/สังเกต 2 สัปดาห์)
3. ช่วยตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ของนิสิตล่วงหน้าและให้คำแนะนำในการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การสอนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
4. ควรสังเกตการสอนของนิสิตตลอดคาบการเรียนการสอนทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ และเขียนข้อบกพร่องของนิสิตในการสอนครั้งนั้นๆ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงในครั้งต่อไป
5. ควรมอบหมายงานธุรการในชั้นเรียนให้นิสิตได้ฝึกความเป็นครู เช่น การดูแลนักเรียนทำ ความสะอาดห้องเรียน ดูแลความเรียบร้อยประจำวัน การทำงานประจำชั้น การร่วมจัดนิทรรศการ การจัดทำป้ายนิเทศ ฯลฯ
6. ประเมินผลความก้าวหน้าด้านพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมทั่วไป และบันทึกในแบบประเมินที่คณะกำหนดไว้
7. ร่วมมือกับอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาในวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูของนิสิต
8. ส่งเสริมและให้กำลังใจนิสิตพัฒนาทัศนคติที่ดีและศรัทธาต่อวิชาชีพครู โดยทำตนเป็นพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ที่ดีแก่นิสิต โดยการปฏิบัติตามระเบียบราชการและจรรยาบรรณครูที่ดี
9. ส่งแบบประเมินการปฏิบัติงานของนิสิตต่อหัวหน้าศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพโรงเรียนเพื่อหัวหน้าศูนย์จะได้ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ในวันรับนิสิตกลับคณะต่อไป

อาจารย์พี่เลี้ยงหรืออาจารย์นิเทศก์โรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษามีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการสั่งสมความรู้และประสบการณ์จาก

การลงมือปฏิบัติงานครู อาจารย์พี่เลี้ยงจึงเปรียบเสมือนผู้ชี้แนะ แนะนำ ให้กำลังใจ และเป็นທີ່ปรึกษาในยามที่นิสิตนักศึกษาประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงหรืออาจารย์นิเทศก์โรงเรียนจึงควรตระหนักในบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของตนเอง

อาจารย์นิเทศก์คณะ/สถาบันผลิตครู

อาจารย์นิเทศก์คณะ หมายถึง อาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากสถาบันผลิตครู เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาที่จะสามารถให้ความรู้ คำแนะนำ แนวทางในการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ อาจารย์นิเทศก์จะดำเนินการให้คำปรึกษาหารือแก่นิสิต นักศึกษาร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยงที่โรงเรียน ดังนั้นอาจารย์นิเทศก์คณะจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดของสถาบันผลิตครูที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้อาจารย์นิเทศก์คณะจะช่วยสนับสนุน พัฒนา ให้การดูแลและช่วยปรับปรุงการสอนรวมทั้งช่วยแก้ปัญหาและอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่นิสิตนักศึกษาแล้ว อาจารย์นิเทศก์คณะยังเป็นผู้แทนสถาบันผลิตครูในการประสานงานระหว่างโรงเรียนและสถาบันฝึกประสบการณ์วิชาชีพอีกด้วย เพราะกระบวนการนิเทศเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษาครูให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ถือได้ว่าเป็นกระบวนการติดตามผลการพัฒนาการสอนของนิสิตนักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศก์จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการสอน กำกับ ติดตามและตรวจสอบให้การปฏิบัติงานของนิสิตนักศึกษาครูเป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงานปฏิบัติการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศก์คณะไว้ดังนี้

1. นิเทศการปฏิบัติงานของนิสิตให้สอดคล้องกับหลักการวิชาชีพครู
2. ตรวจสอบแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ของนิสิตพร้อมทั้งอธิบายให้นิสิตเข้าใจวิธีการเรียนการสอนในส่วนนั้นๆ
3. สังเกตการสอนในชั้นเรียนและบันทึกผลการนิเทศการสอนแต่ละครั้งเพื่อติดตามพัฒนาการทางการสอนของนิสิต
4. ให้คำปรึกษา แนะนำ และดูแลเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
5. พบนิสิตเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเพื่อรับทราบปัญหาในการปฏิบัติงาน ปัญหาอื่นๆ และแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้น
6. พบและปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนิสิตร่วมกับอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน/อาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ตรงกัน
7. สังเกตพฤติกรรมทั่วไปนอกชั้นเรียนของนิสิตเพื่อประกอบการพิจารณาพัฒนาการด้านต่างๆ
8. พบผู้บริหารโรงเรียนเพื่ออธิบายแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ เพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีตามโอกาสสมควร
9. ประเมินผลการสอนของนิสิตเป็นระยะตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงาน รวบรวมและสรุปผลการประเมินส่งคณะกรรมการบริหารวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ
10. เข้าร่วมการประชุมนิเทศนิสิตและการสัมมนานิสิตหลังปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
11. เข้าร่วมการประชุมอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ เพื่ออภิปรายแนวทางการนิเทศให้เป็นแนวทางเดียวกัน

12. สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะให้แก่คณะกรรมการบริหารวิชาปฏิบัติการวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงรายวิชาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพพึงมีความเข้าใจในภารกิจของตน ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของนิสิตนักศึกษาด้านต่างๆ อันได้แก่

1. เข้าร่วมปฐมนิเทศก่อนออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และเข้าร่วมสัมมนาระหว่างปฏิบัติการตามกำหนดทุกครั้ง
2. ศึกษาคู่มือการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาให้เข้าใจ และปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติของนิสิตนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ
3. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของสถานศึกษาที่ปฏิบัติการสอน
4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนิสิตนักศึกษาในสถาบันเดียวกัน และต่างสถาบัน
5. แสวงหาองค์ความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชา สถานการณ์ในการเรียนรู้ รวมทั้งนวัตกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและมีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
6. วางแผนการจัดการเรียนรู้ตลอดภาคการศึกษาร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยง
7. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงล่วงหน้าก่อนปฏิบัติการจริงอย่างน้อย 1 สัปดาห์ตลอดภาคการศึกษาที่รับผิดชอบ
8. เข้าสอนหรือจัดกิจกรรมตามกำหนดอย่างเคร่งครัดตรงเวลาถ้ามีความจำเป็นที่ดำเนินการไม่ได้ต้องแจ้งให้อาจารย์พี่เลี้ยงทราบและวางแผนจัดการชดเชยเวลาไว้อย่างเหมาะสม
9. ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์พี่เลี้ยงในการเป็นครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น 1 ชั้นเรียน
10. อุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติการสอนและกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ไปปฏิบัติงานสายหรือกลับก่อนเวลาโดยไม่มีเหตุอันควร
11. มีความอดทนหนักแน่นมีความเพียรพยายามและพร้อมที่จะปรับปรุงและแก้ไขปัญหาต่างๆ เชิงสร้างสรรค์ในขณะที่ปฏิบัติการสอนให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดีอย่างรวดเร็ว
12. แสดงความมีน้ำใจช่วยเหลือครูพี่เลี้ยง ครู บุคลากรของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา นอกเหนือจากภารกิจที่ตนได้รับมอบหมายตามความเหมาะสม
13. จัดการบริหารเวลาโดยใช้เวลาให้เหมาะสมคุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการพัฒนาตนไปสู่ความเป็นครูดี ครูเก่ง
14. กรณีที่พบปัญหาต่างๆ ในระหว่างฝึกปฏิบัติการสอนที่นิสิตนักศึกษาไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ควรปรึกษาอาจารย์พี่เลี้ยง บุคลากรในสถานศึกษาและอาจารย์นิเทศก์ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา

สถาบันที่เกี่ยวข้อง

ในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีสถาบันที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันผลิตครู โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ สถาบันเหล่านี้ควรตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของการดำเนินงานร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตครูให้มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความศรัทธาในอาชีพครูอย่างแท้จริง ความร่วมมือของหน่วยงานดังกล่าวนี้

จะประสบความสำเร็จได้ เมื่อมีเป้าหมาย ความต้องการที่สอดคล้องกัน (Loucks-Horsley, 1998) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เท่าเทียมกัน ทั้งนี้บทบาทของสถาบันผลิตครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเป็นดังนี้

1. บทบาทของสถาบันผลิตครู ควรเป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายการเรียนรู้โดยดำเนินงานผ่านศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีคณะกรรมการศูนย์เป็นผู้รับผิดชอบประสานงานในเรื่องต่างๆ ตลอดจนจัดทำคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อความเข้าใจร่วมกันระหว่างนิสิตนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง

2. บทบาทของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพประกอบด้วย การกำหนดผู้ประสานงานกับสถาบันผลิตครูในระยะต่างๆ ของการฝึกประสบการณ์ การปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษา การจัดอาจารย์พี่เลี้ยง ห้องพักหรือสถานที่ทำงานสำหรับนิสิตนักศึกษา การจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างๆ ในโรงเรียน การประชุมอาจารย์พี่เลี้ยงและการพัฒนาอาจารย์พี่เลี้ยงให้มีความสามารถในการนิเทศและการให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษาร่วมกับอาจารย์นิเทศก์คณะ

3. บทบาทของเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วยการจัดผู้ประสานงานในการดำเนินงานเครือข่ายการเรียนรู้การส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนและอาจารย์พี่เลี้ยงให้มีความพร้อมที่จะเป็นโรงเรียนร่วมผลิตครูตลอดจนการให้การสนับสนุนการดำเนินงานเครือข่ายการเรียนรู้

3. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ผู้สอนพึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ วิธีการสอนภาษาอังกฤษ ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา แล้วบูรณาการความรู้ทั้ง 3 ส่วนนี้มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการจัดการเรียนการสอน สาระสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 3 มีดังนี้

ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

บุษยมาศ แสงเงิน (2554) กล่าวถึงทักษะการใช้ภาษาอังกฤษว่าเป็นความสามารถในการนำภาษาอังกฤษมาใช้ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งแบ่งความสามารถของทักษะเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 บุคคลสามารถใช้ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ เพื่อสื่อสารเข้าใจได้ในเบื้องต้น

ระดับที่ 2 บุคคลสามารถทำความเข้าใจสาระสำคัญของเนื้อหาต่างๆ ได้

ระดับที่ 3 บุคคลสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสัมพันธ์ได้อย่างถูกหลักไวยากรณ์

ระดับที่ 4 บุคคลสามารถเข้าใจสำนวนในรูปแบบต่างๆ และประยุกต์ใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสม

ระดับที่ 5 บุคคลมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างลึกซึ้งในเชิงเนื้อหาใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา สามารถประยุกต์โวหารทุกรูปแบบได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้องและสละสลวย ตลอดจนเชี่ยวชาญศัพท์เฉพาะทางในสาขาวิชาของตนอย่างลึกซึ้ง

ด้วยเหตุนี้การสอนภาษาอังกฤษทุกระดับการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงควรมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถแข่งขันกับผู้อื่นในตลาดแรงงานที่แข่งขันกันมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา บัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาต้องมีความพร้อมและมีคุณภาพในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่ทัดเทียมกับบัณฑิตในประเทศอื่นๆ เพราะความสามารถในการ

ใช้ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยยุคศหัสวรรษใหม่เป็นความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ มิใช่เป็นเพียงความสามารถพิเศษอีกต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2554) กล่าวว่าการจัดการศึกษาของไทยมีวิวัฒนาการมาโดยตลอด แต่สิ่งหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องก็คือ การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยให้อยู่ในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้สังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าและเพื่อยกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล

แต่จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test หรือ O-NET) ปรากฏคะแนนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศในปีการศึกษา 2555 และ 2556 มีคะแนนเฉลี่ยเพียง 22.13 คะแนน และคะแนน 25.35 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2555, 2556) ซึ่งแม้ว่าจะมีแนวโน้มของคะแนนที่เพิ่มขึ้นแต่ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะด้านภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งทั้งภาครัฐและเอกชนเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเรียนภาษาอังกฤษกับคณาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษาเพราะต่างเล็งเห็นบทบาทของการใช้ภาษาอังกฤษที่จะทวีความสำคัญมากขึ้น ผู้ปกครองส่วนหนึ่งส่งบุตรหลานของตนให้เข้าเรียนในสถาบันดังกล่าวเนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในอนาคต โดยคาดหวังว่าบุตรหลานที่จบหลักสูตรนานาชาติเหล่านี้จะมีทักษะระดับสูงในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่มีการแข่งขันสูงขึ้นในทุกด้าน จากการศึกษาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของ IMD World Competitive Yearbook 2011 พบว่า ในกลุ่มประเทศอาเซียน สิงคโปร์มีระดับทักษะภาษาอังกฤษสูงสุด รองลงมา คือ ฟิลิปปินส์และมาเลเซีย ส่วนประเทศไทยยังเป็นรองอินโดนีเซีย ซึ่งสอดคล้องกับการจัดอันดับของ English Proficiency Index (EFI) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ กลุ่มประเทศที่มีทักษะภาษาอังกฤษระดับสูงมาก ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับต่ำมาก โดยประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ต่ำกว่า “ระดับต่ำมาก” นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะภาษาอังกฤษจากการสอบ TOEFL ของบัณฑิตจากกลุ่มประเทศอาเซียน สิงคโปร์กับฟิลิปปินส์ได้คะแนนเฉลี่ย มากกว่า 550 คะแนน มาเลเซีย อินโดนีเซีย พม่า เวียดนาม และกัมพูชา ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 500 คะแนน ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของบัณฑิตไทยต่ำกว่า 500 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับบัณฑิตจากประเทศลาว (กิตติ ประเสริฐสุข, 2555) จากข้อมูลดังกล่าวมาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาของประเทศไทยยังมีปัญหาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงนำมาซึ่งการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและมีความเข้มข้นจริงจังตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับการปฏิบัติการเรียนการสอนในโรงเรียนและในชั้นเรียน ครูจึงเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพเพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษไปสู่ระดับที่สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ และการที่ครูจะมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ดีนั้น นอกจากครูจะต้องมีความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษในระดับดีแล้ว ครูยังจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาด้วยเช่นกัน ซึ่งจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

วิธีการสอนภาษาอังกฤษ

วิธีการสอนภาษาอังกฤษที่กล่าวถึงในที่นี้มุ่งเน้นไปที่วิธีการสอนที่อยู่ในห้องเรียน กล่าวคือ การเลือกและจัดลำดับงานและกิจกรรมที่ให้นักเรียนทำในห้องเรียนเป็นสำคัญ (Nunan, 1991, p. 2)

ความเข้าใจเกี่ยวกับวิวัฒนาการด้านการสอนภาษาอังกฤษว่ามีความเป็นมาอย่างไรและเกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างไร จะทำให้ผู้สอนมีความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้ ประโยชน์ของการที่ผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอน มีดังนี้

- การทำความเข้าใจวิธีการสอน การเรียนรู้ จะช่วยสะท้อนให้ผู้สอนมองเห็นวิธีการสอนของตนเอง มองเห็นถึงข้อดีและข้อเสีย ดังนั้นผู้สอนที่รู้จักวิธีการสอนที่หลากหลายและเลือกใช้อย่างเหมาะสมจะเป็นผู้สอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- เมื่อผู้สอนมีความเข้าใจและสามารถใช้วิธีการสอนที่หลากหลายแล้ว จะทำให้ผู้สอนสามารถปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่ต่างกัน ในสถานการณ์ของชั้นเรียนที่ต่างกัน ได้ดีและมีประสิทธิภาพมากกว่า

- ข้อเสียของวิธีการสอนแบบดั้งเดิม การสอนภาษาเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งและมีงานวิจัยใหม่ๆ ที่ศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และนำวิธีการใหม่ๆ ไปใช้ในห้องเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน อย่างไรก็ตามวิธีการสอนที่เลือกนำไปใช้นั้นควรเป็นวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ผู้สอนมีความเข้าใจ อีกทั้งควรนำประเด็นความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ของตัวเองผู้สอนรวมทั้งความต้องการของผู้เรียนมาประกอบการเลือกวิธีสอนด้วย

ในการสอนภาษานั้นผู้สอนพึงเลือกวิธีที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมที่สุดกับห้องเรียนหรือผู้เรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปวิธีการสอนที่ใช้กันเป็นส่วนใหญ่โดยทั่วไปซึ่งมีอยู่ 5 วิธี (อรุณี วิริยะจิตรรา, 2532, น. 32-66, ESL/EFL Resources, 2009 และ Harmer, 1987, pp. 41-45) ดังนี้

1. วิธีการสอนไวยากรณ์และการแปล (Grammar Translation Method) วิธีการสอนแบบนี้ เป็นวิธีที่ใช้กันทั่วไปและใช้กันมานาน เป็นการสอนที่เน้นหลักไวยากรณ์ คำศัพท์และแปลเป็นภาษาของตนเอง โดยผู้สอนไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของภาษาหรือพูดภาษาอังกฤษได้ดีมาก เน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านเรื่องราวที่เป็นภาษาต่างประเทศได้และแปลเป็นภาษาของตนเองได้อย่างถูกต้อง แต่วิธีนี้ไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาหรือได้พัฒนาทักษะด้านการพูดและฟังทำให้มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าวิธีสอนนี้ทำให้นักเรียนขาดความสามารถในการสื่อสาร

2. การสอนแบบฟังพูด (Audio-lingual Method) วิธีนี้เริ่มต้นใช้ตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ประมาณปี พ.ศ. 2483 ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเชื่อว่าวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว วิธีการสอนแบบนี้เน้นให้ผู้เรียนฝึกภาษาโดยการเลียนแบบและทำซ้ำๆ โดยเน้นทักษะการฟังและการจำภาษาที่เรียนแล้วนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนต้องพูดตามผู้สอนและท่องบทสนทนาให้ได้โดยใช้วิธีการฝึกซ้ำตามแบบ (Repetition drill) วิธีเทียบแทน (Substitution drill) และวิธีแปลงรูปประโยค (Transformation drill) ผู้เรียนต้องเลียนแบบเสียงผู้สอนจนสามารถฟังเข้าใจ โดยไม่มีการสอนไวยากรณ์โดยตรงแต่ใช้วิธีการสรุปจากบทสนทนา ส่วนทักษะการอ่านและเขียนจะเน้นน้อยกว่าการฟังและพูด

3. วิธีการสอนแบบนำเสนอ ฝึกฝน และใช้ภาษา (Presentation, Practice and Production (PPP)) เป็นวิธีสอนที่ครูเริ่มจากการอธิบาย นำเสนอข้อมูลทางภาษาเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนโดยอาจจะใช้รูปภาพ บทสนทนาหรือสื่ออื่นๆ ประกอบโดยผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างประโยคหรือโครงสร้างประโยคที่ต้องการสอน อาจมีการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ ตามด้วยการฝึกใช้ภาษาที่ครูได้นำเสนอไปแล้ว อาจประกอบกับการทำแบบฝึกหัดจนเข้าใจ จึงถึงขั้นตอนการนำไปใช้ที่ให้ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์

โครงสร้างประโยคที่เรียนไปแล้วไปใช้ในการเขียนหรือการทำผลงานทางภาษา เช่น การสร้างบทสนทนา การแสดงบทบาทสมมติ หรือการใช้ภาษาในสถานการณ์จำลอง/สถานการณ์จริง เป็นต้น

4. วิธีการสอนที่เน้นงานปฏิบัติ (Task-Based Learning) วิธีนี้ผู้สอนจะสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาผ่านการทำกิจกรรมหรืองานปฏิบัติ และให้ผู้เรียนได้สื่อสารออกมาโดยเป็นภาษาของผู้เรียนเอง และหากจำเป็นผู้สอนอาจสอนสาระทางภาษาที่พบว่าผู้เรียนประสบปัญหาในการทำกิจกรรมหรืองานปฏิบัติเพิ่มเติม ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้และงานปฏิบัติ ได้แก่ การเขียนจดหมาย การทำแผนพับ โปสเตอร์ รายงานหน้าชั้นเกี่ยวกับเรื่องที่กำหนดให้

5. วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching (CLT)) เป็นวิธีการสอนที่เกิดจากความตระหนักถึงปัญหาที่ผู้เรียนสามารถเรียนและใช้ภาษาได้ดีในห้องเรียนแต่มักจะประสบปัญหาเมื่อเจอสถานการณ์จริง ดังนั้นจุดประสงค์ของการสอนแบบนี้ จึงไม่ได้สอนแต่ด้านไวยากรณ์เท่านั้นแต่สอนหน้าที่ต่างๆ ของภาษาด้วย เช่น การใช้ภาษาเพื่อแสดงความเห็นใจ เชิญชวน การเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ดังนั้นกิจกรรมต่างๆ จึงเน้นให้มีการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด มีการจัดกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์และสามารถสื่อสารได้จริง กล่าวคือไม่ได้เป็นการสอนแต่การใช้ภาษาเท่านั้นแต่ผู้สอนต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักว่า ควรจะพูดอะไร ควรพูดเมื่อไร และควรพูดอย่างไรด้วย

วิธีสอนภาษาอังกฤษที่กล่าวมาเบื้องต้นมีวิวัฒนาการและมีทฤษฎีการเรียนภาษาที่ต่างกันบ้าง คล้ายกันบ้าง ด้วยความหลากหลายดังกล่าว ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนทั้งใหม่และเก่าเหล่านั้นอย่างถ่องแท้ จึงจะสามารถเลือกเอาวิธีการหรือรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่ตนสอนให้มากที่สุด วิธีการสอนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา เพราะเป็นตัวกระตุ้นและเร้าให้ผู้เรียนมีความสนใจหรือทำให้เนื้อหาที่เรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น ครูผู้สอนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนจึงเปรียบเสมือนผู้นำทางและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวทางในการสอนภาษาที่จะช่วยให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีอยู่ 10 ประการดังนี้

1. ควรสอนเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน
2. สอนภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. จัดบริบทให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายทั้งการกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาที่เรียน คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ใช้ และความเชื่อมโยงกับสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้เรียนควรรู้
4. มีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน
5. ใช้กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ
6. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน
7. ควรสอนด้วยการบูรณาการหลายทักษะ
8. อธิบายหลักไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเมื่อผู้เรียนสงสัย
9. หลีกเลี่ยงการแก้ไขคำผิดทุกครั้ง
10. สอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาให้แก่ผู้เรียน

อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนภาษานั้นคงไม่มีวิธีการสอนใดเป็นวิธีการที่ดีที่สุด เนื่องจากวิธีการในการจัดการเรียนการสอนต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ผู้เรียน วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการเรียน สภาพแวดล้อมทางการเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นต้น

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพสูงสุดหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้มีการรวบรวมแนวคิดหรือวิธีการสอนต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนได้เห็นถึงความจำเป็นในการนำวิธีการสอนไปใช้กับผู้เรียนให้ได้ประโยชน์มากที่สุด มีการสังเคราะห์แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและนำเสนอว่าวิธีการสอนแบบใดควรใช้สำหรับเป้าหมายใด เนื้อหาใดเหมาะกับแนวคิดใด ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลที่ควรใช้ (ศิริพร กุญกระโทก, 2549) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้	เป้าหมาย	เนื้อหา	วิธีสอน	การวัดและประเมินผล
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความรู้ ความสามารถใน การใช้ภาษา และ กระบวนการเรียนรู้	ทักษะทางภาษาและ ทักษะการเรียนรู้	การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมและ ได้รับการฝึกฝน	ประเมินผลตาม สภาพจริงและใช้ วิธีการที่ หลากหลาย
เพื่อการสื่อสาร	ทักษะการสื่อสาร ทั้ง 4 ด้าน	ภาษาในชีวิต ประจำวัน การเรียนรู้ที่มี ความหมาย ทักษะสัมพันธ์	ภาษาเพื่อการสื่อสาร	ทักษะสื่อสารที่เน้น ทั้งความ คล่องแคล่ว และ ความถูกต้อง
เพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะด้าน	ทักษะและเนื้อหา วิชาชีพเฉพาะด้าน	วิชาการ วิชาชีพ เฉพาะด้าน	ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ที่เน้น ภาระงานเป็นหลัก	เนื้อหาและทักษะ เฉพาะด้าน
แบบบูรณาการ	การเชื่อมโยงสิ่งที่ เรียนเข้ากับชีวิต จริง และการสร้าง องค์ความรู้ด้วย ตนเอง	ความรู้และทักษะวิชา ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	การเชื่อมโยงความรู้ และทักษะจากวิชา ต่างๆ มาใช้ในการ แก้ปัญหา	การมีส่วนร่วมของ ผู้เรียน การปฏิบัติงานกลุ่ม ผลการเรียนรู้
แบบร่วมมือ	ส่งเสริมทักษะการ สื่อสารและทักษะ ทางสังคม	สามารถเลือกใช้ เนื้อหาใดๆ ก็ได้	เน้นกระบวนการกลุ่ม และโครงสร้าง ลำดับ วิธีการในรูปแบบ ต่างๆ	ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ร่วมงาน
เน้นเนื้อหาวิชา ความรู้ต่างๆ	ภาษาเพื่อการ สื่อสาร และเป็น เครื่องมือในการ เรียนรู้	การเชื่อมโยงสาระ การเรียนรู้อื่นๆ ใน หลักสูตร	บูรณาการทักษะทาง ภาษาทั้ง 4 ด้าน	ทักษะทางภาษา และเนื้อหาวิชา

ตารางที่ 1 (ต่อ) การสังเคราะห์แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้	เป้าหมาย	เนื้อหา	วิธีสอน	การวัดและประเมินผล
แบบองค์รวม	การบูรณาการทักษะทางภาษากับบริบท สาระการเรียนรู้อื่น และการพัฒนาองค์รวม	เนื้อหาสาระที่มีความหมายกับผู้เรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนและเน้นการมีปฏิสัมพันธ์	การมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผลการเรียนรู้
การทำโครงการ	การเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเชื่อมโยงองค์ความรู้กับชีวิตจริง	กิจกรรมในสถานการณ์จริง วิธีแสวงหาความรู้ และการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	การลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ และการศึกษาค้นคว้าร่วมกัน	การวางแผนการทำงาน ความรับผิดชอบ ผลสำเร็จของงาน
เน้นภาระงาน/งานปฏิบัติ	การลงมือปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	ใช้ภาระงานเป็นหลัก โดยมุ่งฝึกเนื้อหาหรือทักษะทางภาษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ภาษาเพื่อการสื่อสาร	ความสามารถทางภาษา ความสำเร็จของภาระงานที่ปฏิบัติและการบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
การสร้างองค์ความรู้	การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	เนื้อหาความรู้ต่างๆ ที่หลากหลายรอบตัว	ใช้กลยุทธ์และกลวิธีหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถ ความคิดเห็น	งานที่มอบหมายให้ทำตามความแตกต่างและความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล
แบบ 4 MAT	พัฒนาการใช้สมอง ทั้งซีกซ้ายและซีกขวา และการบูรณาการประสบการณ์	เนื้อหาความรู้จากวิชาต่างๆ	เน้นการบูรณาการความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมโดยเน้นประสบการณ์ตรง	ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน
การตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)	การฝึกการจำและปฏิบัติ	ประโยคคำสั่ง คำศัพท์ และไวยากรณ์	ครูเป็นต้นแบบในการออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติตาม	การสังเกต การปฏิบัติตามคำสั่ง
กระบวนการเรียนรู้แบบ Backward Design	เน้นการประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ตรวจสอบได้ มีขั้นตอน	เชื่อมโยงกับกลุ่มสาระอื่นๆ	สอนเดี่ยว เป็นทีม หรือเป็นฐานแหล่งเรียนรู้	Rubrics Score

ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนทั่วไป

McClelland (อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาเวิร์ด อธิบายไว้ว่า “สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่นๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องต้น (Motives) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self-image) และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social role) ที่แตกต่างกัน ทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่ต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ระบุสมรรถนะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไว้ 2 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการพัฒนาตนเอง และ สมรรถนะประจำสายงานด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ของสมรรถนะทั้ง 2 ด้าน มีดังนี้

สมรรถนะหลักด้านการพัฒนาตนเอง (Self-development) ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ
- 2) การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ
- 3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสร้างเครือข่าย

สมรรถนะประจำสายงานด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1) การสร้างและการพัฒนาหลักสูตร
- 2) ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้
- 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
- 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กำหนดการวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไว้ในประกาศคณะครุศาสตร์ ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2550 ดังนี้

การวัดและประเมินผลด้านทักษะ พิจารณาการบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการปฏิบัติการสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การเลือกใช้การผลิตสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และการสัมมนาทางการศึกษา โดยการประเมินของอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ตลอดภาคการศึกษา

การวัดและประเมินผลด้านสมรรถนะ พิจารณาการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ ความสามารถในการประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับศักยภาพของผู้เรียน ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและความสามารถในการทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน โดยการประเมินของอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ ตลอดภาคการศึกษา

เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ข้างต้นแล้วจะประจักษ์ได้ว่าครูเป็นผู้ที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้และติดตามองค์ความรู้ใหม่ที่น่ามาสู่การสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาทางวิชาชีพ ตลอดจนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยปัจจุบันโรงเรียนจะมอบหมายงานระหว่างการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในส่วนของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

Richards (2011) กล่าวว่าไว้ว่าการสอนภาษาอังกฤษของครูจะมีประสิทธิภาพ ครูจำเป็นต้องมีทักษะและสมรรถนะสำคัญ ได้แก่

สมรรถนะในการสอนภาษาอังกฤษ ประกอบไปด้วย

- เข้าใจความหมายของภาษาอังกฤษที่ใช้อย่างถูกต้อง
- เป็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ภาษาอังกฤษ
- ให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาเป้าหมายของการเรียนในเรื่องนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่ว
- ดำเนินการจัดการเรียนการสอนและอธิบายโดยยึดภาษาที่เป็นเป้าหมายเป็นสำคัญ
- ให้ตัวอย่างคำและโครงสร้างประโยคที่ถูกต้อง
- ใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สถานการณ์ในห้องเรียน และบริบทต่างๆ
- คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต ที่สอดคล้องกับภาษาที่เป็นเป้าหมายมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการใช้ภาษาของตนเองทั้งการพูดและการเขียน ให้ถูกต้องแม่นยำเพื่อเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน
- ให้ผลป้อนกลับทางภาษาแก่นักเรียนอย่างถูกต้อง
- เลือกเนื้อหา และวิธีการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน
- เติมเต็มศักยภาพทางภาษาของนักเรียนผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่า

ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

- รู้และเข้าใจความต้องการจำเป็นของนักเรียน
- วินิจฉัยปัญหาทางการเรียนของนักเรียนได้
- วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
- เลือกและออกแบบงานปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
- ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
- ออกแบบและปรับประยุกต์แบบทดสอบมาใช้ได้อย่างเหมาะสม
- ประเมินและเลือกใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษที่วางจำหน่ายได้อย่างเหมาะสม
- ปรับสื่อการเรียนรู้ที่มีวางจำหน่ายมาใช้ได้อย่างเหมาะสม
- นำสื่อของจริงที่มีอยู่รอบๆ ตัวมาใช้ได้อย่างเหมาะสม
- ใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์
- ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ

ทักษะการสอน ประกอบไปด้วย

- การนำเข้าสู่บทเรียน
- การนำเสนอและการอธิบายงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ
- การวางกรอบและเตรียมการเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียน
- การตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- การชี้แนะและให้คำแนะนำนักเรียนระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม
- การติดตามประเมินผลการใช้ภาษาของนักเรียน
- การเชื่อมโยงและเปลี่ยนผ่านจากกิจกรรมหนึ่งไปอีกรายการหนึ่ง
- การสรุปบทเรียน

Harakchiyska และคนอื่นๆ (2556) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะและสมรรถนะของครูสอนภาษาอังกฤษโดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นครูมืออาชีพ 2) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านความเป็นครูมืออาชีพ

1.1 ความรู้ความสามารถส่วนตนและทักษะการสอน

- 1.1.1 ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนรวมทั้งความต้องการจำเป็นของนักเรียนแต่ละคน
- 1.1.2 สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน
- 1.1.3 จูงใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้

- 1.2 ความรู้ทางภาษาและความสามารถในการใช้สื่อสารสอน
 - 1.2.1 พูดภาษาอังกฤษได้คล่องและถูกต้องแม่นยำตามหลักภาษา
 - 1.2.2 ใช้สื่อการสอนได้คล่องแคล่ว
- 1.3 ทักษะในการสื่อสาร
 - 1.3.1 ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนได้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน
 - 1.3.2 ใช้ภาษาแม่ในสถานการณ์ที่เหมาะสม
 - 1.3.3 มีการใช้ภาษาท่าทางที่เหมาะสม
 - 1.3.4 ใช้ระดับเสียงในการพูดที่เหมาะสม
 - 1.3.5 กระตุ้นให้นักเรียนพยายามใช้เวลาในการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างเต็มที่ในห้องเรียน

2. ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

- 2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
 - 2.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายคาบได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 2.1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนได้จริงตามเวลาที่กำหนดไว้
 - 2.1.3 นักเรียนรับทราบวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเข้าใจอย่างกระจ่างแจ้ง
- 2.2 การจัดเนื้อหาสาระ
 - 2.2.1 เรียงลำดับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน
 - 2.2.2 จัดกิจกรรมทางภาษาที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาในรูปแบบใหม่ๆ ในบริบทและสถานการณ์ต่างๆ
 - 2.2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่จัดขึ้นช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนและใช้ภาษาที่เป็นเป้าหมาย
 - 2.2.4 บูรณาการความรู้ทางภาษาและการฝึกฝนทักษะทางภาษาเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม
 - 2.2.5 กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนมีความชัดเจน
 - 2.2.6 มีการกำหนดกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีความสมดุลทั้งในด้านเนื้อหาสาระและการฝึกทักษะ
 - 2.2.7 มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างหลากหลาย
 - 2.2.8 การจัดการเรียนการสอนแต่ละคาบเรียนมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน

2.3 การใช้สื่อการสอน

- 2.3.1 คัดสรรและเลือกใช้สื่อต่างๆ ด้วยความรอบคอบ
- 2.3.2 ปรับใช้แบบเรียนและสื่อที่มาพร้อมกับแบบเรียนให้เหมาะสมกับความ
ต้องการจำเป็นของนักเรียน
- 2.3.3 นำผลงานของนักเรียนมาจัดป้ายนิเทศอย่างเหมาะสม
- 2.3.4 ใช้สื่อและอุปกรณ์อื่นๆ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

3.1 การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน

- 3.1.1 จัดสภาพแวดล้อมในการเรียนให้เหมาะสมกับแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 ปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้

- 3.2.1 จัดปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เช่น บางกิจกรรมเป็น
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในขณะที่บางกิจกรรมเป็นปฏิสัมพันธ์
ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือกลุ่มนักเรียนกับนักเรียน 1 คน เป็นต้น

- 3.2.2 รูปแบบของปฏิสัมพันธ์เหมาะสมกับแต่ละกิจกรรม

3.3 การบริหารจัดการเวลา

- 3.3.1 ครูต้องบริหารจัดการเวลาให้เหมาะสมและมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์
เพื่อประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ของนักเรียน

3.4 การสอน

- 3.4.1 การสอนของครูต้องดึงดูดความสนใจของนักเรียน
- 3.4.2 ครูสามารถสอนให้เข้าใจง่ายและมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน
- 3.4.3 ครูมีการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเป็นระยะ

3.5 การแสดงความคิดเห็น

- 3.5.1 ครูให้ออกาสนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

3.6 การแก้ไขข้อผิดพลาด

- 3.6.1 ครูบันทึกข้อผิดพลาดของนักเรียนหรือสิ่งที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเป็นระบบ
- 3.6.2 ใช้เทคนิคการระบุข้อผิดพลาดและวิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดที่หลากหลายใน
เชิงบวก

3.7 การติดตามการทำงานของนักเรียน

- 3.7.1 ครูต้องติดตามการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียดรอบคอบ
- 3.7.2 ครูต้องติดตามการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนอย่างละเอียดรอบคอบ

3.8 ด้านระเบียบวินัย

- 3.8.1 ครูควรเสริมสร้างวินัยและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบให้เกิดขึ้นในห้องเรียน

3.9 การให้ผลป้อนกลับ

- 3.9.1 ครูควรให้ผลป้อนกลับด้านความสามารถทางการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

- 3.9.2 ครูควรให้คำชมในความพยายามในการเรียนรู้ของนักเรียน
- 3.10 การประเมินผลการเรียนรู้และการให้เกรด
 - 3.10.1 การประเมินผลการเรียนรู้และการให้เกรดต้องมีความยุติธรรมและมีความเที่ยงตรง

4. การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

4.1 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

ดวงพร หนูพงษ์ (2545) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

สภาพปัญหาทางด้านตัวครู

- อันดับที่ 1 ครูขาดความรู้ ความสามารถทางการสอน
- อันดับที่ 2 ปัญหาครูขาดความรู้ ความสามารถทางการจัดกิจกรรมทางภาษา
- อันดับที่ 3 ปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน
- อันดับที่ 4 ปัญหาครูขาดเทคนิคในการตั้งคำถาม
- อันดับที่ 5 ปัญหาครูขาดเทคนิควิธีการในการสร้างความสนใจผู้เรียน

สภาพปัญหาทางด้านตัวนักเรียน

- อันดับที่ 1 นักเรียนมีความรู้ทางภาษาไม่เพียงพอ
- อันดับที่ 2 นักเรียนไม่ชอบภาษาอังกฤษ
- อันดับที่ 3 นักเรียนขาดโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน
- อันดับที่ 4 นักเรียนไม่กล้าแสดงออก
- อันดับที่ 5 นักเรียนขาดความอดทนในการฝึกใช้ภาษา

สภาพปัญหาทางด้านหลักสูตรและแบบเรียน

- อันดับที่ 1 ขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะด้านหลักสูตร
- อันดับที่ 2 แนวทางในการจัดกิจกรรมในหลักสูตรบางเรื่องปฏิบัติไม่ได้
- อันดับที่ 3 ขาดการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร
- อันดับที่ 4 เนื้อหาไม่เหมาะกับนักเรียนในห้อง
- อันดับที่ 5 ขาดเอกสารหลักสูตรเพื่อทำการศึกษา

สภาพปัญหาด้านการวัดและประเมินผล

- อันดับที่ 1 ครูขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ
- อันดับที่ 2 ครูขาดความรู้ทางการวิเคราะห์ข้อสอบ
- อันดับที่ 3 ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในประเภทของแบบทดสอบทางภาษา
- อันดับที่ 4 ครูขาดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่ดีของแบบทดสอบทางภาษา

สภาพปัญหาทางด้านปัจจัยสนับสนุนการสอน

- อันดับที่ 1 ขาดครูที่เป็นเจ้าของภาษา
- อันดับที่ 2 งบประมาณในการผลิตหรือจัดหาสื่อมีน้อย
- อันดับที่ 3 งบประมาณในการส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนา มีน้อย

อันดับที่ 4 ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

อันดับที่ 5 โรงเรียนอยู่ไกลแหล่งข้อมูลทางภาษา

นอกจากงานวิจัยข้างต้นที่กล่าวถึงปัญหาที่เกี่ยวกับครูผู้สอน นักเรียนและปัญหาต่างๆ ของครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้ว ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนา สมรรถภาพ การสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่ง ศรีสุข ชิวสุขานนท์ (2541) ได้รายงานผลการวิจัยไว้ว่า ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูภาษาอังกฤษประสบปัญหาการสอนในภาพรวมในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครูส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ทักษะและเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ วิธีสอนและการดำเนินการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ส่วนในด้านปัญหาเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ศรีสุข ชิวสุขานนท์ กล่าวว่า จำนวนชั่วโมงสอนและงานที่ต้องรับผิดชอบของครูมีมาก พื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนไม่ดี หลักสูตรเปิดกว้างทำให้นักเรียนมากเกินไปและขาดสื่อการเรียนการสอน

นอกจากครูจะมีความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนแล้ว ยังมีปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยซึ่งถือว่ามีความสำคัญยิ่ง ดังที่มีงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่ สมหวัง พันธะลี (2542) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการในด้านการเตรียมตัวครูและการวางแผนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีความต้องการเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการจัดหาและผลิตสื่อการสอนไม่เพียงพอ เนื่องจากทำการสอนหลายวิชาและได้รับมอบหมายงานอื่นมาก ความต้องการในการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา (Sound Lab) ในการเรียนการสอน และฝึกฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ

พิชญาพร พรหมคำบุตร (2551) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนวิชา ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาใช้สื่อการสอนเป็นประจำคือ กระดาน หนังสือเรียน เพลงพื้นเมืองและเกมต่างๆ ใบความรู้ ใบงาน และหนังสืออ่านเพิ่มเติม ส่วนด้านปัญหาในการใช้สื่อการสอนที่พบมากที่สุดคือ สื่อเทคโนโลยีประเภทวัสดุ ได้แก่ เทปบันทึกเสียงชำรุดและใช้งานไม่ได้และสื่อเทคโนโลยีประเภทเทคนิค ได้แก่ ชุดการสอนมีความยุ่งยากในการใช้ ไม่ตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์ รองลงมาคือการศึกษานอกสถานที่ซึ่งไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมในการเรียนรู้ได้จริงตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์ ปัญหาในการใช้สิ่งพิมพ์ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ราคาแพง ครูไม่กล้าใช้เกรงว่าจะเกิดชำรุดเสียหาย และสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่มีจำนวนจำกัด เมื่อใช้แล้วสื่อไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามที่น่าสนใจ ได้แก่ สื่อการสอนที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับครูผู้สอน โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยี บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่น่าสนใจเหมาะกับผู้เรียน ครูยังขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอนบางชนิด จึงอยากให้มีการจัดอบรมการใช้สื่อการสอนสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เหมาะสม เพื่อการจัดเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอน

ด้วยเหตุที่ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลายประการ ดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการที่รัฐบาลต้องการยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยและความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทย กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 2557 เพื่อยกระดับ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และ เป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) ซึ่งมีครูเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษของผู้เรียน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษา การ ปฏิสัมพันธ์ การเลียนแบบ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะ ครูที่มีความสามารถและความ คล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษจะเป็นต้นแบบที่ดีของผู้เรียนในการเรียนรู้และฝึกฝน ครูที่มีความรู้ ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนและการใช้สื่อจะช่วยกระตุ้น สร้างแรงจูงใจและพัฒนา ความสามารถในการเรียนรู้และการใช้ภาษาของผู้เรียน การพัฒนาครูให้มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษตาม เกณฑ์ที่กำหนดตามกรอบอ้างอิง CEFR และมีความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร (CLT) จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการเพื่อยกระดับ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และ เป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR การดำเนินการตามนโยบายเน้นไปที่การประเมินความรู้พื้นฐาน ภาษาอังกฤษสำหรับครู เพื่อให้มีการฝึกอบรมครู ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือครู และ ให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่มีการวางอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลายเพื่อ ตอบสนองความแตกต่างของระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถทาง ภาษาอังกฤษได้จริง นอกจากนี้ ควรมีระบบการฝึกฝน และการสอบวัดระดับความสามารถออนไลน์เพื่อการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) สำรองและประเมินความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับครูเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) เพื่อวางแผนและดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามระดับความสามารถที่ได้จากผล การประเมิน เพื่อให้มีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
- 2) พัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ อย่างมีคุณภาพ โดยจัดระบบการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือ
- 3) จัดให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีความ หลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างของระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและวิธีเรียนรู้ของนักเรียนให้ สามารถยกระดับความสามารถในการสื่อสารได้จริง
- 4) จัดให้มีการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและความสามารถในการสอน ภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และการพัฒนาครูผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน / สถาบันภาษาอังกฤษ / หน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบ ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1) ส่งเสริมให้มีการผลิต สรรหา e-content, learning applications รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพตามกรอบ CEFR สำหรับครูและนักเรียน

4.2) กำหนดนโยบายส่งเสริมการผลิต การสรรหา สาระภาษาอังกฤษที่เป็น core curriculum ตามกรอบ CEFR รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับใช้ในการเรียนการสอน

4.3) จัดทำและรวบรวมแบบฝึกและแบบทดสอบดิจิทัลที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูและนักเรียน

4.4) จัดทำสื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของสถาบันภาษาอังกฤษเพื่อให้ครูผู้สอนได้นำไปใช้จัดการเรียนการสอน

4.5) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการผลิต การสรรหา สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของครูและนักเรียน

4.6) ส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายทางสังคม (social networks)

4.7) ส่งเสริมให้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม และการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ของครูโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

4.8) จัดทำหลักสูตร / คู่มือ กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติการจัดค่าย และการประเมินผลตามตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและอิงกรอบ CEFR

4.9) สร้างความเข้มแข็งแก่เขตพื้นที่การศึกษาให้สามารถดำเนินการจัดค่ายภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิผล คัดสรรหน่วยงานที่มีประสบการณ์การจัดค่ายภาษาอังกฤษเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเลือกใช้บริการ

นโยบายยกระดับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่รัฐบาลวางแนวทางไว้ข้างต้นจะประสบความสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมืออย่างเต็มกำลังของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนที่ถือเป็นส่วนสำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริงในชั้นเรียน เมื่อเป็นเช่นนี้ การที่นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้เตรียมตัวและพัฒนาตนเองให้พร้อมสำหรับการเป็นครูมืออาชีพก็จะเป็นเครื่องยืนยันความสำเร็จในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติสืบไป

5. คุณลักษณะของครูที่ดี

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2556) ได้กำหนดบทบาทของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในสถานที่ศึกษาต่อแก่นักเรียน ดังนี้

1. ปฏิบัติตนเช่นครูคนหนึ่งของโรงเรียน วางตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือรักใคร่และเลื่อมใสทั้งด้านวิชาการและบุคลิกภาพ
2. พยายามรู้จักนักเรียนที่ตนจะต้องสอนอย่างทั่วถึง ทั้งในด้านวุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนด้วยความเอาใจใส่ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างเหมาะสม
3. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน เช่น การวางตัว การรักษาความสะอาดและระเบียบวินัย เป็นต้น
4. เตรียมการสอนให้ดีเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุด
5. รักษาความลับของนักเรียนทุกคนและช่วยเหลือแนะแนวทางในการแก้ปัญหาแก่นักเรียนด้วยความเต็มใจและจริงใจ
6. ให้ความยุติธรรมและเมตตาปราณีแก่นักเรียนทุกคน

Spriggs และ Boggs (2015) ได้ระบุคุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ครูฝึกสอนพึงมี ได้แก่

1. ความตรงต่อเวลา โดยนิสิตนักศึกษาควรมาถึงโรงเรียนก่อนเวลาเริ่มเรียนเพื่อให้มีเวลาในการเตรียมการสอนและทำหน้าที่ครูตามที่โรงเรียนมอบหมาย
2. ความสามารถในการใช้ภาษาเขียนเพื่อการสื่อสาร นิสิตนักศึกษาควรมีความสามารถในการใช้ภาษาเขียนในการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น การเขียนจดหมายถึงผู้ปกครอง เอกสารที่แจกให้ผู้ปกครอง เอกสารสำหรับนักเรียน ข้อสอบ ซึ่งควรเป็นภาษาเขียนที่เป็นทางการและควรตรวจทานการสะกดคำและการใช้ภาษาเพื่อไม่ให้มีข้อผิดพลาด
3. การแต่งกาย นิสิตนักศึกษาควรแต่งกายให้สุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ และการแต่งกายนั้นต้องไม่รบกวนนักเรียนจนเสียสมาธิในการเรียน
4. การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน นิสิตนักศึกษาควรมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานครูในโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และแสดงความกระตือรือร้น ใส่ใจในปัญหา และร่วมมือกับผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
5. ให้ความสำคัญกับนักเรียน นิสิตนักศึกษาควรมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ให้ความเคารพนักเรียนในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่ง ไม่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าถูกแบ่งแยก และควรปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างผู้มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน และแสดงออกให้นักเรียนได้รับรู้ถึงความยุติธรรมของครู
6. การมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นิสิตนักศึกษาพึงจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพและตามความต้องการจำเป็นของแต่ละคน อีกทั้งมีมุมมองเชิงบวกต่อการเรียนรู้และมีเป้าหมายที่จะให้นักเรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาไปสู่จุดสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้

7. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ กล่าวคือ มีความมุ่งมั่นในการทำงานหนัก แสดงออกถึงความเพียรพยายาม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและการพัฒนางานของตนเองให้มีคุณภาพสูงอย่างสม่ำเสมอ

8. มีความมานะอดทน แม้ว่าในการทำงานจะมีอุปสรรคเกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ก็ไม่ย่อท้อ ไม่ล้มเลิกในระหว่างที่เผชิญกับปัญหา แต่พยายามที่จะหาทางทำใหม่อีกครั้ง

9. มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

10. การบริหารจัดการและการวางแผนการทำงาน นิสิตนักศึกษาควรจัดระบบการทำงานของตนเองให้สำเร็จลุล่วงตามวันเวลาที่กำหนดไว้ โดยจัดแบ่งงานใหญ่ๆ ออกเป็นงานย่อยๆ กำหนดเวลาในการทำงานแต่ละขั้นและเตรียมการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น

11. การใช้โซเชียลมีเดียและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ทั้งการแสดงออกในด้านต่างๆ ผ่านโลกโซเชียลอย่างมีมารยาท และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน

12. การปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบของหน่วยงานและโรงเรียน

13. การรักษาความลับ นิสิตนักศึกษาพึงตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการรักษาความลับของนักเรียน โรงเรียน อาทิ การศึกษากฎระเบียบเกี่ยวกับการบันทึกภาพหรือวีดิทัศน์ของนักเรียนในระหว่างการเรียนการสอน หรือแม้แต่การเผยแพร่พัฒนาการทางการเรียนของนักเรียนก็ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของนักเรียน

การปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่ว่าจะสอนในสาระการเรียนรู้หรือระดับชั้นใดๆ ก็ตามให้มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และมีจิตวิญญาณความเป็นครูถือเป็นการวางรากฐานที่สำคัญให้แก่ต้นกล้าแห่งวิชาชีพ เพราะเมื่อนิสิตนักศึกษาเหล่านี้สำเร็จเป็นบัณฑิตครูแล้ว ก็เชื่อมั่นได้ว่าพวกเขาจะได้ใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการและประสบการณ์วิชาชีพที่ได้สั่งสมมาไปพัฒนาการศึกษาของชาติโดยมีจิตวิญญาณและคุณธรรมความเป็นครูกำกับตนไว้ให้ปฏิบัติงานในทางที่ควรและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนทุกคน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา บนพื้นฐานความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

ตัวแปรตาม

1. คะแนนด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น
2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มที่ 1 เป็นนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2558

กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนที่เรียนกับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2558

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย (Voluntary Sampling)

กลุ่มที่ 2 เป็นนักเรียนจำนวน 162 คน ที่เรียนกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 5 รายการ ประกอบไปด้วย

1. แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้สอนในระดับประถมศึกษาทั้งในส่วนของความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรชาติ การจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษของนักเรียน และการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของครูผู้สอนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียน

- สร้างกรอบการรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานของการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่ การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผนวกกับความต้องการการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในส่วนของจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาและการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาเอง

- จัดทำแบบสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา จำนวน 2 ชุด โดยชุดที่ 1 เน้นการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และชุดที่ 2 เน้นการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา และการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาเอง

- เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ได้แก่ การปรับรายการความต้องการจำเป็นให้ครอบคลุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และการปรับภาษาให้เข้าใจง่าย ตรงประเด็น

- นำไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ ที่ได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระดับประถมศึกษา แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษาและการสื่อความ พบว่าแบบสำรวจความต้องการจำเป็นที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนั้นสามารถสื่อความได้ตรงประเด็น และครอบคลุมความต้องการจำเป็นในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2. แบบสำรวจความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

- ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อนำมาพิจารณากำหนดกรอบการสำรวจความคาดหวังของนักเรียนที่ต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สอนในด้านที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน

- สร้างกรอบการรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามความคาดหวังของนักเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู และด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

- จัดทำแบบสำรวจความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

- เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและได้รับคำแนะนำให้ปรับการใช้ภาษาในบางรายการให้เข้าใจง่ายขึ้น

- นำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร และมีประสบการณ์ในการเรียนกับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษาและการสื่อความ พบว่าแบบสำรวจความคาดหวังของนักเรียนที่ผ่านการตรวจคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนั้น

สามารถใช้ได้จริงกับนักเรียนระดับประถมศึกษา

3. แบบประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาที่นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพพึงมีเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
- สร้างกรอบการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตและนักศึกษา จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
- จัดทำแบบประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผลการตรวจสอบพบว่าแบบประเมินมีคุณภาพดี ครอบคลุมทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพพึงมี โดยมีการปรับแก้ไขในส่วนของการใช้ภาษาในบางรายการเพื่อให้กระชับ เข้าใจง่าย
- นำไปให้อาจารย์นิเทศก์ทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษา การสื่อความ และความเหมาะสมกับการใช้ในสถานการณ์การประเมินจริง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

- ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พึงมี
- สร้างกรอบการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู และด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ
- จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและได้รับคำแนะนำให้ปรับการใช้ภาษาในบางรายการให้เข้าใจง่ายขึ้น
- นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษาและการสื่อความพบว่าแบบประเมินมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริงกับนักเรียนระดับประถมศึกษา

5. แบบสัมภาษณ์ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

- สร้างกรอบการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
- จัดทำแบบสัมภาษณ์ผลการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- นำไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของภาษาและการสื่อความแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

กลุ่มที่ 2 ชุดการเรียนด้วยตนเอง ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเองมีดังนี้

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การสร้างและใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการจัดการเรียนการสอนทั่วไป เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
- นักศึกษากลุ่มตัวอย่างกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และกลยุทธ์ในการเรียนด้วยตนเองร่วมกับผู้วิจัย
- นำผลการสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา และผลการสำรวจความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มากำหนดกรอบการพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษา
- ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างร่วมกันกำหนดโครงสร้างชุดการเรียนด้วยตนเอง โดยอยู่บนพื้นฐานของความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้เพิ่มเติมใน 5 ด้าน จึงนำมาซึ่งโมดูลย่อยในชุดการเรียนด้วยตนเองจำนวน 5 โมดูล ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับความต้องการจำเป็นของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

โมดูลที่ 1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ประเมินความสามารถของตนเองในปัจจุบันในด้านการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยเฉพาะในส่วนของการกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และการกำหนดการประเมินผล และระบุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

โมดูลที่ 2 การสอนทักษะการพูด

นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษของตนเองในด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษ (Pronunciation) และทักษะการพูดในระดับมาก อีกทั้งต้องการใช้คำสั่ง สำนวน และภาษาพูดที่ถูกต้องเหมาะสมในห้องเรียน เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ภาษา และสอนนักเรียนให้สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของ

นิสิตนักศึกษาที่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องของนิสิตนักศึกษา มากกว่าคุณลักษณะอื่นๆ จึงเป็นที่มาของโมดูลนี้

โมดูลที่ 3 กิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

สิ่งที่นิสิตศึกษากลุ่มตัวอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมาแต่ยังไม่มีความมั่นใจเกี่ยวกับวิธีการนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเล่นเกมภาษาอังกฤษ กิจกรรมฝึกการออกเสียง การนำเสนอบทสนทนาในชีวิตประจำวัน การร้องเพลงภาษาอังกฤษ การแสดงบทบาทสมมติ อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างยังได้ระบุกิจกรรมที่ไม่เคยใช้แต่ต้องการจะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การอ่านนิทานที่ภาพประกอบ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ วัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จากความต้องการจำเป็นดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นที่มาของโมดูลกิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

โมดูลที่ 4 การจัดทำ แสวงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

นิสิตศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับเด็กประถมทั้งในแง่ของความเหมาะสมกับบทเรียน วัย ความรู้ความสามารถของนักเรียน เป็นสื่อการเรียนรู้อังกฤษที่มีคุณภาพและทันสมัย ตลอดจนการจัดทำสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง และจากการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและนิสิตศึกษากลุ่มตัวอย่างพบว่าปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพคือการที่นิสิตศึกษามีภาระงานค่อนข้างมากทำให้มีปัญหาในการจัดทำสื่อการสอนด้วยตนเอง แต่ก็ไม่มั่นใจว่าจะคัดสรรสื่อการสอนจากแหล่งต่างๆ จะมีแนวทางหรือเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อนำมาใช้อย่างไร จึงเป็นที่มาของโมดูลนี้

โมดูลที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

นิสิตศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประเมินความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลางและระบุความต้องการในการพัฒนาในระดับมากในส่วนของหลักการประเมินความรู้และทักษะทางภาษาที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สามารถวัดความสามารถของนักเรียนได้เที่ยงตรง และผู้สอนสามารถทำได้จริง อีกทั้งนิสิตศึกษายังได้รับมอบหมายให้วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 30 ของการประเมินตลอดภาคเรียน ทำให้นักศึกษาต้องการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นที่มาของโมดูลนี้

- หลังจากการกำหนดโมดูลย่อยทั้ง 5 โมดูลข้างต้น ผู้วิจัยรวบรวมองค์ความรู้ แสวงหา และคัดสรรแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี แล้วจัดทำชุดการเรียนด้วยตนเองตามโครงร่างที่กำหนดไว้
- นำชุดการเรียนด้วยตนเองไปให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำรวจเนื้อหาและความสะดวก/เหมาะสมในการใช้งาน พบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่ครอบคลุมความต้องการจำเป็นของนักศึกษา โดยนักศึกษาประสงค์ให้เพิ่ม คำสั่ง/คำชมเชย/ภาษาอังกฤษอย่างง่ายที่ใช้ในห้องเรียน ตัวอย่างการจัดทำสื่อการสอนสำหรับเด็กเล็ก และเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมไว้ในชุดการเรียน และเสนอ

ให้จัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในรูปแบบที่ใช้งานได้ง่าย อาทิ จัดทำโมดูลการเรียนรู้เป็นไฟล์ power point presentation ประกอบกับเอกสารสำเนาที่พกพาง่าย เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเปิดอ่าน เรียนรู้ ใช้งานได้ทุกที่ ทุกเวลา

- นำข้อเสนอแนะข้างต้นที่ได้จากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมาปรับปรุงชุดการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานของนักศึกษา
- ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับให้นิสิตนักศึกษานำไปใช้ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนที่ 2 ระหว่างเดือนธันวาคม 2558 ถึงเดือนมกราคม 2559

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไปให้อาจารย์นิเทศก์ประเมินเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดกรอบการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษา

2. นำแบบสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สารการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลการสำรวจมากำหนดกรอบในการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษา

3. นำแบบสำรวจความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสารการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อตนเอง และเพื่อนำมาประกอบการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษา

4. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานของข้อมูลในข้อ 1-3 ไปให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นเวลา 3 เดือน เมื่อครบกำหนด 1 เดือน ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อสรุปว่านักศึกษามีการใช้ชุดการเรียนรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสารการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของตนเองหรือไม่ ในระดับใด และมีปัจจัยใดที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการใช้ชุดการเรียนรู้ หรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยจะดำเนินการเช่นเดียวกันนี้หลังจากครบกำหนดเดือนที่ 2 และเดือนที่ 3

5. นำแบบประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนใช้ประเมินนักศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ แต่ละระยะห่างกัน 1 เดือน ดำเนินการประเมินตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 มกราคม 2559 ถึงกุมภาพันธ์ 2559 เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์พัฒนาการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

6. นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพไปให้นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำหลังจากสิ้นสุดการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อหาความสัมพันธ์ของการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่ส่งผลถึงความพึงพอใจของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยนักศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาโดยอาจารย์นิเทศก์ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเปรียบเทียบกับความคาดหวังของนักเรียน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

1) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

2) ผลการเปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและระดับความต้องการที่จะพัฒนาตามการประเมินตนเองของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 รายการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่นักศึกษาจัดในชั้นเรียนปัจจุบันและรายการกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักศึกษาไม่เคยจัดแต่ต้องการทดลองนำมาใช้ในชั้นเรียนในอนาคต

รายการ	นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่นักศึกษาจัดในชั้นเรียนในปัจจุบัน (ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้)	การเล่นเกมนภาษาอังกฤษ	การเล่นเกมนภาษาอังกฤษ
	การร้องเพลงภาษาอังกฤษ	-
	การเล่นเกมนฝึกการออกเสียง	การเล่นเกมนฝึกการออกเสียง
	-	การพูดบทสนทนาตามตัวอย่าง
	การแสดงบทบาทสมมติ	-
	การนำเสนอบทสนทนาในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การขอร้อง	การนำเสนอบทสนทนาในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การขอร้อง
กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่นักศึกษาไม่เคยจัดแต่อยากจะทำทดลองใช้ในอนาคตร (ระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้)	การอ่านนิทานที่มีภาพประกอบให้นักเรียนฟัง	การอ่านนิทานที่มีภาพประกอบให้นักเรียนฟัง
	การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลและวันสำคัญของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส ฮาโลวีน ฯลฯ	การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลและวันสำคัญของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส ฮาโลวีน ฯลฯ
	การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาหาร การแต่งกาย หรือชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา	การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาหาร การแต่งกาย หรือชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า นักศึกษาคนที่ 1 ซึ่งสอนในระดับประถมต้นจะใช้กิจกรรมที่หลากหลายกว่า นักศึกษาคนที่ 2 ซึ่งสอนชั้นประถมปลาย โดยสิ่งที่แตกต่างกัน คือ นักศึกษาคนที่ 1 มีการจัดกิจกรรมการร้องเพลงภาษาอังกฤษและการแสดงบทบาทสมมติ ในทางกลับกันกิจกรรมที่นักศึกษาคนที่ 2 จัดแต่นักศึกษาคนที่ 1 ไม่ได้จัด คือ การพูดสนทนาตามตัวอย่าง จากการให้ข้อมูลเพิ่มเติมของนักศึกษพบว่าสาเหตุที่นักศึกษาไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้อาษาบางรายการข้างต้นเนื่องจากยังไม่มั่นใจเกี่ยวกับวิธีการนำกิจกรรมเหล่านั้นมาใช้ในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นที่มาของความต้องการโมดูลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตารางที่ 3 ผลการสำรวจการรับรู้ตนเองในการทำหน้าที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
นักศึกษาชอบภาษาอังกฤษและมีความสุขกับการสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน		จริง	จริง
นักศึกษามีความสุขที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ไปพร้อมๆ กับนักเรียน		จริง	จริง
นักศึกษาคิดว่าการเตรียมการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครู		จริง	จริง
นักศึกษาไม่มีอุปสรรคในการสอนภาษาอังกฤษเพราะเป็นวิชาที่ตนเองเชี่ยวชาญ		ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง
นักศึกษาคิดว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่จำเป็นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา		จริง	จริง

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คนมีการรับรู้ตนเองในระดับเดียวกัน 4 ด้าน ได้แก่ ความชอบภาษาอังกฤษและมีความสุขกับการสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน มีความสุขที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ไปพร้อมๆ กับนักเรียน คิดว่าการเตรียมการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครู และ คิดว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่จำเป็นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ส่วนสิ่งที่นักศึกษามีระดับการรับรู้ตนเองที่ต่างกันคือ นักศึกษาคนที่ 1 เห็นว่าตนเองไม่ค่อยมีอุปสรรคในการสอนภาษาอังกฤษเพราะเป็นวิชาที่ตนเองเชี่ยวชาญ ในขณะที่นักศึกษาคนที่ 2 เห็นว่าตนเองค่อนข้างมีปัญหาในด้านนี้ *โดยสรุปแล้วนักศึกษากลับ 2 คนมีการรับรู้ตนเองในเชิงบวกในการทำหน้าที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ*

ตารางที่ 4 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษของตนเอง

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
การออกเสียงภาษาอังกฤษ (Pronunciation)		ต้องการมาก	ต้องการมาก
ทักษะการฟัง		ต้องการมาก	ต้องการมาก
ทักษะการพูด		ต้องการมาก	ต้องการมาก
ทักษะการอ่าน		ต้องการมาก	ต้องการมาก
ทักษะการเขียน		ต้องการมาก	ต้องการมาก
ความรู้ด้านไวยากรณ์และหลักภาษา		ต้องการมาก	ต้องการมาก

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คน ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษของตนเองในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การออกเสียงภาษาอังกฤษ (Pronunciation) ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และความรู้ด้านไวยากรณ์และหลักภาษา

ตารางที่ 5 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการฝึกฝนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง	นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
เกมภาษาอังกฤษที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน		ต้องการมาก	ต้องการมาก
เพลงภาษาอังกฤษอย่างง่าย ๆ		ต้องการมาก	ต้องการ ค่อนข้างมาก
การจัดทำแผนการสอนที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง		ต้องการมาก	ต้องการมาก
วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา		ต้องการมาก	ต้องการมาก
กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการทางภาษาของนักเรียน		ต้องการมาก	ต้องการมาก
เว็บไซต์ที่รวบรวมสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เป็นประโยชน์		ต้องการ ค่อนข้างมาก	ต้องการ ค่อนข้างมาก
วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ		ต้องการมาก	ต้องการมาก
การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยที่มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันของแผนรายคาบ		ต้องการมาก	ต้องการมาก
การจัดทำหลักสูตรทั้งปีการศึกษา		ต้องการ ค่อนข้างมาก	ต้องการ ค่อนข้างมาก
ความรู้ด้านทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง		ต้องการ ค่อนข้างมาก	ต้องการ ค่อนข้างมาก
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่หลากหลาย		ต้องการมาก	ต้องการมาก
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับเด็กประถมศึกษา		ต้องการมาก	ต้องการมาก
การเลือกหนังสือแบบเรียนและสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ		ต้องการมาก	ต้องการมาก
การใช้หนังสือแบบเรียนและสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ		ต้องการมาก	ต้องการมาก
การจัดทำสื่อการเรียนการสอน		ต้องการมาก	ต้องการมาก
ความสำคัญและเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา		ต้องการมาก	ต้องการมาก

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คนมีระดับความต้องการเพิ่มพูนความรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและฝึกฝนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพในระดับมากเช่นเดียวกัน 12 รายการ สามารถแบ่งหมวดหมู่เป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ 2) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยกิจกรรมและวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา และ 3) การจัดทำ คัดเลือก และใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งความต้องการจำเป็นทั้ง 3 ด้านนี้นำมาสู่การจัดทำโมดูลย่อยเรื่องดังกล่าวในชุดการเรียนด้วยตนเอง

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและระดับความต้องการที่จะพัฒนา *ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้*

รายการ	นักศึกษาคนที่ 1		นักศึกษาคนที่ 2	
	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา
1. การกำหนดวัตถุประสงค์				
1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์รายคาบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน	มาก	มาก	มาก	มาก
1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้จริงจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	มาก	มาก	มาก	มาก
2. การกำหนดเนื้อหาสาระ				
2.1 การกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
2.2 การกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและภูมิหลังของนักเรียน	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
2.3 การกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
2.4 การกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน	มาก	มาก	มาก	มาก
2.5 การกำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักภาษา	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
2.6 การกำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
3. การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้				
3.1 การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
3.2 การกำหนดขั้นตอนการสอนให้เหมาะสมกับหลักการเรียนรู้ภาษา	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
3.3 การกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหา/บทเรียน	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองและระดับความต้องการที่จะพัฒนา *ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้*

รายการ	นักศึกษาคนที่ 1		นักศึกษาคนที่ 2	
	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา
3.4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนในทุกระดับความสามารถ	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
3.5 การกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสม	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
3.6 การวางแผนและดำเนินการสอนแต่ละคาบให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน	มาก	มาก	มาก	มาก
4. การกำหนดสื่อการเรียนการสอน				
4.1 การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับบทเรียน	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
4.2 การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก
4.3 การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน	มาก	มาก	มาก	มาก
4.4 การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อังกฤษที่มีคุณภาพ	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
4.5 การเลือกใช้สื่อที่ทันสมัย	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
5. การกำหนดการประเมินผล				
5.1 การกำหนดการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
5.2 การกำหนดการประเมินผลตามหลักการประเมินความรู้และทักษะทางภาษา	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก
5.3 การกำหนดวิธีการประเมินผลที่ผู้สอนสามารถทำได้จริง	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
5.4 การกำหนดวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองและระดับความต้องการที่จะพัฒนา *ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้*

รายการ	นักศึกษาคนที่ 1		นักศึกษาคนที่ 2	
	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา
5.5 การกำหนดวิธีการประเมินผลที่สามารถวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนได้เที่ยงตรง	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า ระดับความต้องการที่จะพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมากซึ่งเป็นระดับความต้องการสูงสุดทุกรายการ ในขณะที่ระดับความสามารถในปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีบางรายการอยู่ในระดับมาก รายการที่ระดับความสามารถในปัจจุบันของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางจึงเป็นความต้องการจำเป็นที่นักศึกษาประสงค์จะได้รับการพัฒนา ได้แก่ การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และการกำหนดการประเมินผล ข้อเสนอแนะจึงเป็นที่มาของการจัดทำโมดูล เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ในชุดการเรียนด้วยตนเอง

นอกจากนี้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้ระบุความต้องการจำเป็นพิเศษว่าต้องการปรับปรุงการนำสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาใช้ในห้องเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ความต้องการพิเศษนี้จึงเป็นที่มาของการจัดทำโมดูล เรื่อง การจัดทำ แสวงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนภาษาอังกฤษ ไว้ในชุดการเรียนด้วยตนเอง

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และระดับความต้องการที่จะพัฒนา *ด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้*

รายการ	นักศึกษาคนที่ 1		นักศึกษาคนที่ 2	
	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา
1. ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ				
1.1 การใช้สำนวนและภาษาพูดที่ถูกต้องเหมาะสม	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.2 การใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนและคำสั่งในการเรียนเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
1.3 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเป้าหมายในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.4 การคิดสรรวิธีฝึกฝนทักษะการฟังของนักเรียนอย่างเหมาะสม	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.5 การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการฟังในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.6 การเป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้อง	มาก	มาก	มาก	มาก
1.7 การจัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะการพูดที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียน	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก
1.8 การคิดสรรกิจกรรมการอ่านที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.9 การจัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน	มาก	มาก	มาก	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ) เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง และระดับความต้องการที่จะพัฒนา *ด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้*

รายการ	นักศึกษาคนที่ 1		นักศึกษาคนที่ 2	
	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา
1.10 การจัดกิจกรรมการเขียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.11 การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษาตามสมควรกับระดับชั้น	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก
1.12 การให้คำอธิบายด้านไวยากรณ์แก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง	มาก	มาก	มาก	มาก
1.13 การใช้ภาษาท่าทางอย่างเหมาะสม	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.14 การใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก
2. ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป				
2.1 การให้ความสนใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
2.2 การตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	มาก	มาก	มาก	มาก
2.3 การสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ นักเรียน	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก
2.4 การจัดชั้นเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
2.5 การเสริมแรง/ชื่นชมในความพยายามของนักเรียน	มาก	มาก	มาก	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ) เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง และระดับความต้องการที่จะพัฒนา *ด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้*

รายการ	นักศึกษาคนที่ 1		นักศึกษาคนที่ 2	
	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา
2.6 การใช้สื่อการสอน แพลตฟอร์ม และเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
2.7 การใช้สื่อการสอนที่จัดเตรียมมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
2.8 การพูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ ชัดเจน ได้ยินทั่วถึง	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่านักศึกษาทั้ง 2 คน ประเมินความสามารถของตนเองในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง *ด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้* มีรายการที่มีความสามารถในระดับปานกลางและระดับมากเท่าๆ กัน และมีความต้องการในการพัฒนาในระดับมากทุกรายการ

ในส่วนของทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่นักศึกษาทั้ง 2 คน ประเมินความสามารถของตนเองในปัจจุบันในระดับปานกลาง จึงเป็นความต้องการจำเป็นที่นักศึกษาพึงได้รับการพัฒนาคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ให้กับนักเรียน

สำหรับทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนทั่วไปที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การใช้สื่อการสอน แพลตฟอร์ม และเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น

ความต้องการจำเป็นดังกล่าวข้างต้นเป็นที่มาของโมดูล เรื่อง กิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และ โมดูล เรื่อง การจัดทำ แสงหา คัดสรรสื่อและแพลตฟอร์มภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และระดับความต้องการที่จะพัฒนา *ด้านการวัดและประเมินผล*

รายการ	นักศึกษาคนที่ 1		นักศึกษาคนที่ 2	
	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา	ระดับความสามารถในปัจจุบัน	ระดับความต้องการที่จะพัฒนา
1. การประเมินผลรายคาบ				
1.1 ดำเนินการประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้อย่างครบถ้วน	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.2 ประเมินผลนักเรียนเป็นระยะระหว่างสอน	มาก	มาก	มาก	มาก
1.3 นำผลการประเมินในขณะสอนมาใช้กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก
1.4 สามารถประเมินผลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงระหว่างที่สอน	น้อย	มาก	น้อย	มาก
1.5 แก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียนด้วยวิธีการเชิงบวก	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก
2. การนำผลการประเมินมาใช้				
2.1 นำผลการประเมินการเรียนรู้ในครั้งก่อนมาให้ผลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน	ปานกลาง	มาก	มาก	มาก
2.2 นำผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน	มาก	มาก	มาก	มาก
2.3 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	มาก

จากตารางที่ 8 นักศึกษาทั้ง 2 คน มีความต้องการในการพัฒนาในระดับมากทุกรายการ โดยประเมินความสามารถของตนเองในการวัดและประเมินผลรายคาบในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ และมี 1 รายการที่ระบุความสามารถในระดับน้อย ในส่วนของการนำผลการประเมินมาใช้ นักศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง *ด้วยความต้องการจำเป็นดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นที่มาของโมดูล เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ*

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		ค่าเฉลี่ยความคาดหวัง	
		นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ			
1.1	อาจารย์ทราบว่าฉันอยากเรียนอะไร	1.85	2.22
1.2	อาจารย์จัดการเรียนการสอนตรงกับความสนใจของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง	2.10	2.23
1.3	อาจารย์สอนให้ฉันมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงขึ้น	2.23	2.41
1.4	อาจารย์ทำให้ฉันมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	2.29	2.26
1.5	อาจารย์เป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษ	2.32	2.32
1.6	อาจารย์ทำให้ฉันสามารถพูดภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้	2.47	2.19
1.7	อาจารย์ทำให้ฉันอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจ	2.28	2.30
1.8	อาจารย์ทำให้ฉันเขียนภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้	2.44	2.20
1.9	วิธีสอนของอาจารย์เหมาะกับความรู้ความสามารถของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง	2.24	2.29
1.10	อาจารย์มีกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่หลากหลาย	2.43	2.41
1.11	อาจารย์ทำให้ฉันรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	2.35	2.32
1.12	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน	2.45	2.38
1.13	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปภาพ	2.47	2.28
1.14	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริง	2.50	2.24
1.15	อาจารย์ใช้วิดีโอประกอบการสอน	2.43	2.56
1.16	อาจารย์ใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการสอน	2.37	2.29
1.17	อาจารย์สามารถวัดและประเมินผลการเรียนได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของฉัน	2.35	2.34
1.18	อาจารย์นำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้อของฉัน	2.36	2.24
2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู			
2.1	อาจารย์แต่งกายสุภาพ	2.54	2.53
2.2	อาจารย์พูดจาไพเราะ	2.55	2.65
2.3	อาจารย์ใจดี ไม่ดุ เป็นกันเอง	2.43	2.32
2.4	อาจารย์มีอารมณ์ขัน	2.42	2.35
2.5	อาจารย์มีกิจกรรมรยาทสุภาพเรียบร้อย	2.65	2.51
2.6	อาจารย์ตรงต่อเวลา	2.32	2.38
2.7	อาจารย์มีความอดทน ค่มชั้นเรียนได้ดี	2.45	2.46
2.8	อาจารย์มีเหตุผล	2.52	2.41

ตารางที่ 9 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		ค่าเฉลี่ยความคาดหวัง	
		นักศึกษาคคนที่ 1	นักศึกษาคคนที่ 2
2.9	อาจารย์รักและเอ็นดูนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	2.67	2.54
2.10	อาจารย์ดูแลเอาใจใส่การเรียนของนักเรียนอย่างทั่วถึง	2.43	2.35
2.11	อาจารย์ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจ	2.44	2.45
2.12	อาจารย์ส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งให้สามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น	2.39	2.47
3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ			
3.1	อาจารย์มีความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	2.54	2.27
3.2	อาจารย์สามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง	2.65	2.46
3.3	อาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	2.56	2.40
3.4	อาจารย์สามารถฟังภาษาอังกฤษได้เข้าใจเป็นอย่างดี	2.57	2.31
3.5	อาจารย์สามารถสนทนาโดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว	2.50	2.35
3.6	อาจารย์สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจองแท้	2.53	2.37
3.7	อาจารย์สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามหลักภาษา	2.63	2.41

จากตารางที่ 9 สรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาคคนที่ 1 มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

นักเรียนมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาค่อนข้างสูง โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 คะแนนขึ้นไปเข้าใกล้ระดับ 3 ได้แก่ การใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริง รองลงมาคือกลุ่มของคุณลักษณะที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 แต่น้อยกว่า 2.50 ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น ทั้งในด้านการฟัง การออกเสียง การพูด การอ่าน และการเขียนเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่น ใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน อาทิ รูปภาพ วิดีโอ และคอมพิวเตอร์ประกอบการสอน เพิ่มพูนความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา สามารถวัดและประเมินผลการเรียนได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้อของนักเรียน

2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู

สิ่งที่นักเรียนมีความคาดหวังค่อนข้างสูงโดยมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2.50 เข้าใกล้ระดับ 3 ได้แก่ การแต่งกายสุภาพ พูดจาไพเราะ มีกิจกรรมยามว่างที่เรียบร้อย มีเหตุผล ให้ความรักและเอ็นดูนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มของประเด็นที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2.00 แต่น้อยกว่า 2.50 คะแนน ได้แก่

อาจารย์ใจดี ไม่ดุ เป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน มีความตรงต่อเวลา มีความอดทน คุมชั้นเรียนได้ดี ดูแลเอาใจใส่การเรียนของนักเรียนอย่างทั่วถึง ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่เข้าใจและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งให้สามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

นักเรียนมีความคาดหวังในระดับสูงโดยมีคะแนนเฉลี่ยทุกคุณลักษณะอยู่ระหว่าง 2.50 ถึง 3 คะแนน ได้แก่ ครูมีความรู้ด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ความสามารถในการออกเสียง การฟัง การเขียน การอ่าน และการสนทนาภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว

นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาคนที่ 2 มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

นักเรียนมีความคาดหวังในระดับสูงโดยมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 เข้าใกล้ 3 ซึ่งเป็นความคาดหวังในระดับสูงสุด คือ การใช้วิดีโอประกอบการสอน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มของคุณลักษณะที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 แต่น้อยกว่า 2.50 ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน ใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน การเพิ่มพูนความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงขึ้นทั้งการอ่าน การฟัง การออกเสียง การพูด และการเขียนภาษาอังกฤษ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน ได้แก่ รูปภาพ ของจริง และคอมพิวเตอร์ประกอบการสอน ทั้งนี้ต้องสามารถวัดและประเมินผลการเรียนได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้อีกของนักเรียน

2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู

นักเรียนมีความคาดหวังในระดับสูงโดยมีคะแนนเฉลี่ยเกิน 2.50 เข้าใกล้ระดับ 3 ซึ่งเป็นความคาดหวังในระดับสูงสุด ได้แก่ การแต่งกายสุภาพ พูดจาไพเราะ มีกิจกรรมรยาทเรียบร้อย รักและเอ็นดูนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคุณลักษณะที่ได้คะแนนมากกว่า 2.00 แต่น้อยกว่า 2.50 ได้แก่ อาจารย์ใจดี ไม่ดุ ให้ความเป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน มีความตรงต่อเวลา มีความอดทน คุมชั้นเรียนได้ดี มีเหตุผล ดูแลเอาใจใส่การเรียนของนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งให้สามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

ในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ระหว่าง 2.00 และไม่เกิน 2.50 คะแนน ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความรู้ด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ความสามารถในการออกเสียง การฟัง การเขียน การอ่าน และการสนทนาภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง

สรุปได้ว่านักเรียนมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระดับสูงในด้าน การใช้สื่อการสอน วิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนอยากให้นักศึกษาแต่งกายสุภาพ พูดจาไพเราะ มีกิจกรรมรยาทเรียบร้อย รักและเอ็นดูนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน และพบว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาต้นมีความคาดหวังต่อความรู้ความสามารถทางภาษาของนักศึกษามากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปลาย

ตารางที่ 10 ความเชื่อมโยงระหว่างความต้องการจำเป็นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ความคาดหวังของนักเรียน และโมดูลในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความต้องการจำเป็น ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง	ความคาดหวังของนักเรียน ต่อคุณลักษณะของนักศึกษา	โมดูล
<p>นักศึกษาประเมินความสามารถของตนเองในปัจจุบันในด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการที่จะพัฒนาการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับมากซึ่งเป็นระดับความต้องการสูงสุดในทุกรายการ</p>	<p>นักเรียนมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาค่อนข้างสูง ในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน ● การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น ● การใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ● ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน ● สามารถวัดและประเมินผลการเรียนได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน 	<p>การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้</p>
<p>นักศึกษามีความต้องการระดับมาก ในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษของตนเองในด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษ (Pronunciation) และทักษะการพูด อีกทั้งต้องการใช้คำสั่งสำนวน และภาษาพูดที่ถูกต้องเหมาะสมในห้องเรียน เพื่อเป็นตัวช่วยที่ดีในการใช้ภาษาและสอนนักเรียนให้สามารถพูดภาษาอังกฤษได้</p>	<p>นักเรียนให้ความสำคัญกับความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักศึกษามากกว่าคุณลักษณะอื่นๆ อีกทั้งคาดหวังให้นักศึกษามีความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษที่คล่องแคล่ว และสามารถสอนให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้</p>	<p>การสอนทักษะการพูด</p>
<p>นักศึกษายังไม่มีความมั่นใจเกี่ยวกับวิธีการนำเกม เพลง การแสดงบทบาทสมมติ มาใช้ในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีความต้องการที่จะนำกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ที่หลากหลายมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาของนักเรียน</p>	<p>นักเรียนมีความคาดหวังว่านักศึกษาจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน</p>	<p>กิจกรรม เกม เพลง ใน การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ</p>

ตารางที่ 10 (ต่อ) ความเชื่อมโยงระหว่างความต้องการจำเป็นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ความคาดหวังของนักเรียนและโมดูลในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความต้องการจำเป็น ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง	ความคาดหวังของนักเรียน ต่อคุณลักษณะของนักศึกษา	โมดูล
<p>นักศึกษามีความต้องการจำเป็นมากเป็นพิเศษในการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับเด็กประถมทั้งในแง่ของความเหมาะสมกับบทเรียน ้วย ความรู้ความสามารถของนักเรียน เป็นสื่อการเรียนรู้อังกฤษที่มีคุณภาพและทันสมัย ตลอดจนการพิจารณาได้ว่า จะจัดทำ แสงหา หรือคัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้อย่างไร</p>	<p>นักเรียนมีความคาดหวังต่อการใช้สื่อการสอนของนักศึกษามากที่สุดเมื่อเทียบกับความคาดหวังในด้านอื่นๆ โดยสิ่งที่นักเรียนให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ ได้แก่ การใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริง และใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน อาทิ รูปภาพ วิดีโอ และคอมพิวเตอร์ประกอบการสอน</p>	<p>การจัดทำ แสงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ</p>
<p>นักศึกษาประเมินความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลางและระบุความต้องการในการพัฒนาในระดับมากที่สุดเรื่องหลัก การประเมินความรู้และทักษะทางภาษาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน สามารถวัดความสามารถของนักเรียนได้เที่ยงตรง และผู้สอนสามารถทำได้จริง อีกทั้งนักศึกษายังได้รับมอบหมายให้วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 30 ของการประเมินตลอดภาคเรียน ทำให้นักศึกษาต้องการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นที่มาของโมดูลนี้</p>	<p>นักเรียนคาดหวังว่าผู้สอนต้องสามารถวัดและประเมินผลการเรียนได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน</p>	<p>การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ</p>

ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยนักศึกษา

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาประกอบด้วยโมดูลย่อยจำนวน 5 โมดูล ดังนี้ (รายละเอียดของโมดูลตามภาคผนวก ข)

โมดูลที่ 1	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
โมดูลที่ 2	เทคนิคการสอนทักษะการพูด
โมดูลที่ 3	กิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
โมดูลที่ 4	การจัดทำ แสงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
โมดูลที่ 5	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทุก 1 เดือนหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ แล้วสรุปผลการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) คุณภาพโดยรวมของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การนำความรู้จากชุดการเรียนรู้ไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา และ 3) ลักษณะการใช้งานชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ผลการประเมินทั้ง 3 ส่วน สรุปได้ดังนี้

คุณภาพโดยรวมของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการประเมินคุณภาพโดยรวมของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับดีมาก โดยข้อสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ในประเด็นสำคัญมีดังนี้

1) ชุดการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษา โดยเฉพาะการจัดทำแผนรายคาบ การจัดทำกิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถม การสอนทักษะการพูด ซึ่งในภาคเรียนที่ 1 ก่อนการใช้ชุดเรียนนักศึกษาประสบปัญหาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษ การจัดทำสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และการนำสิ่งที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งสื่อที่สามารถจับต้องได้และสื่อเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังประสบปัญหาในการสอนทักษะการพูดให้กับนักเรียน เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถทางการพูดที่ค่อนข้างแตกต่างกันมากและนักศึกษาไม่มั่นใจว่าจะเริ่มต้นการสอนจากจุดใดก่อน แต่เมื่อได้ใช้ชุดการเรียนรู้แล้วทำให้นักศึกษาสามารถใช้ความรู้ที่ได้ไปแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เคยเกิดขึ้น

2) การวางโครงสร้างของแต่ละโมดูลมีลำดับขั้นที่เข้าใจง่าย นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้เป็นลำดับขั้นตอน ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่แต่ละโมดูลได้นำเสนอไว้ และสามารถเลือกศึกษาเฉพาะประเด็นที่ต้องการได้ตลอดเวลา เหมาะกับการที่นักศึกษามีเวลาที่จำกัดในแต่ละวันเนื่องจากมีภาระงานสอน การตรวจงาน การทำวิจัย การทำงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน และกิจกรรมรวมของโรงเรียน การที่ชุดการเรียนรู้จัดเก็บไว้ในรูปแบบไฟล์ power point presentation ทำให้นักศึกษาสามารถเลือกศึกษาประเด็นที่ต้องการโดยเลือกจากหน้าสารบัญที่เชื่อมโยงไปยังสไลด์ที่ต้องการได้โดยสะดวกหรือจะอ่านจากเอกสารสำเนาไฟล์ที่ผู้วิจัยจัดไว้ให้ ซึ่งนักศึกษาก็จะเลือกเปิดอ่านหรือเรียนรู้จากที่ใดเวลาใดก็ได้

3) เนื้อหาสาระในแต่ละโมดูลเข้าใจง่ายทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้จริง การอธิบาย สาระความรู้ต่างๆ ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ อีกทั้งเป็นการรวบรวมสาระความรู้ที่นักศึกษาได้เคย เรียนไปแล้วก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และมีการเพิ่มเติมความรู้ใหม่ทั้งที่เป็นหลักการ เทคนิคและ วิธีการที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนเองให้ประสบความสำเร็จ

4) ชุดการเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้มีใช้เครื่องมือประเมินความรู้ เนื่องด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้ให้ ความสำคัญกับการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา จึงไม่มีการสอบ หรือการประเมินความรู้จากการศึกษาชุดการเรียนรู้โดยตรงทำให้นักศึกษามีความผ่อนคลาย สะดวกใจ และมี แรงจูงใจที่จะเรียนรู้ ไม่รู้สึกกังวลว่าต้องศึกษาชุดการเรียนรู้เพื่อให้ผ่านการทดสอบ/ประเมินจนเกิดความเครียด การใช้ชุดการเรียนรู้จึงเป็นเสมือนอีกหนทางหนึ่งของการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพของตนเอง

การนำความรู้จากชุดการเรียนรู้ไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

โมดูลเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาทั้ง 2 คน มีความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นถึงความสัมพันธ์ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย แผนการ จัดการเรียนรู้รายคาบ และมีความมั่นใจในการจัดทำแผนการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น เมื่อได้ศึกษาโมดูลนี้นักศึกษาได้ จัดทำแผนรายคาบในรูปแบบตารางตามที่เสนอแนะไว้ ทำให้นักศึกษาสามารถตรวจสอบความสอดคล้อง ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลได้แม่นยำและสะดวกมาก ขึ้น นอกจากนี้การระบุเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละขั้นไว้ในช่องหมายเหตุซึ่งเป็นช่องว่างสุดก็มีส่วนช่วยให้นักศึกษาสังเกตได้ง่ายขึ้นและสามารถควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมได้ดีขึ้น อีกทั้งทำให้นักศึกษาสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่รัดกุมยิ่งขึ้น และเมื่อนำแผนไปใช้ก็สามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ และการประเมินผลได้ตรงตามแผนที่กำหนดไว้ ปัญหาที่นักศึกษาเคยประสบ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ครบตามแผนก็หมดไป ทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการสอน และรู้สึกประสบความสำเร็จในการสอน

โมดูลเรื่องเทคนิคการสอนทักษะการพูด นักศึกษาทั้ง 2 คน ได้ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับการออก เสียงพยัญชนะ สระ คำ และประโยค รวมทั้งเทคนิคการสอนทักษะการพูดตั้งแต่การพูดเป็นคำ ประโยค บท สนทนา และตัวอย่างกิจกรรมฝึกฝนทักษะการพูดที่มีประสิทธิภาพ โดยแต่ละคนนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะการพูดให้เหมาะสมกับระดับชั้นที่ตนเองสอน โดยนักศึกษาคนที่ 1 ซึ่งสอนระดับประถมต้นนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการฝึกการออกเสียงพยัญชนะ สระ และคำของนักเรียน และ นำไปต่อยอดในการทำวิจัยในชั้นเรียนกับนักเรียนที่มีปัญหาในการสะกดและอ่านคำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดและอ่านคำศัพท์สูงขึ้น

ส่วนนักศึกษาคนที่ 2 ที่สอนชั้นประถมปลายนำความรู้จากโมดูลนี้ไปใช้ในการทำกิจกรรมการสนทนา ภาษาอังกฤษทั้งในเวลาเรียนและการสอนซ่อมเสริม มีการใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นคำทักทาย คำชมเชย คำแนะนำและคำถามอย่างง่ายๆ ในห้องเรียนตลอดจนการทำกิจกรรมการพูดสนทนาตามสถานการณ์ที่ผู้สอน กำหนดโดยใช้เทคนิคการระดมความคิด การแสวงหาคำศัพท์ ประโยค ที่จำเป็นต้องใช้ในการสนทนาในเรื่อง นั้นๆ โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ แนะนำไปจนถึงการที่นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติการสนทนาในเรื่องที่ตนเอง สนใจ

โมดูลเรื่องกิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นโมดูลที่นักศึกษานำความรู้ที่ได้ไปใช้มากเป็นลำดับต้นๆ โดยนักศึกษาคนที่ 1 ระบุว่าตนเองทำกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายขึ้น ใช้เกมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น การจัดเกมการเรียนรู้ภาษามีวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการดำเนินการที่ชัดเจนขึ้นจากเดิมที่นักศึกษาจะเลือกเกมที่น่าสนใจเป็นสำคัญซึ่งบางครั้งอาจจะไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนในครั้งนั้นมากนัก นอกจากนี้ นักศึกษาคนที่ 1 จะให้นักเรียนได้ร้องเพลงทุกหน่วยการเรียนเนื่องจากนักเรียนที่สอนเป็นนักเรียนชั้นประถมต้น ชอบการร้องเพลง นักศึกษายังใช้เพลงเป็นสื่อในการสอนวัฒนธรรม เทศกาลและวันสำคัญของเจ้าของภาษาด้วย นอกจากการร้องเพลงภาษาอังกฤษแล้ว นักศึกษาคนที่ 1 ได้นำความรู้เรื่องเกมที่ช่วยฝึกการออกเสียงมาผสมผสานกับความรู้จากโมดูลเทคนิคการสอนทักษะการพูดในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าสามารถแก้ปัญหาการสะกดคำของนักเรียนที่ต้องได้รับการซ่อมเสริมได้เป็นอย่างดี อีกทั้งนักเรียนทั้งชั้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกคน โดยสรุปแล้วนักศึกษานำแนวทางในการคิดสรรเกมและวิธีการดำเนินการเล่นเกมที่ได้จากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนมากขึ้นและมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมเหล่านี้มากกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้

สำหรับนักศึกษาคนที่ 2 จะจัดกิจกรรมและเกมในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากกว่าการร้องเพลงเนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นประถมปลายชอบการทำกิจกรรมและการเล่นเกมทางภาษา อีกทั้งในช่วงต้นภาคเรียนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สูงนักทำให้นักศึกษามีความกังวลค่อนข้างสูงจึงมักเลือกทำกิจกรรมและเกมที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจและฝึกฝนทักษะทางภาษาเป็นสำคัญ

นอกจากนี้นักศึกษาคนที่ 2 ยังได้นำความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวกับเทศกาลและวันสำคัญของเจ้าของภาษาในโมดูลนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษาที่อยากนำกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและวันสำคัญของเจ้าของภาษามาใช้ในชั้นเรียนตั้งแต่ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจ และมีความสุข สนุกไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา นักศึกษาคนที่ 2 ได้นำความรู้เรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมการพูดบทสนทนาตามตัวอย่าง บทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะการสนทนาในชั้นเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น และสถานที่อื่นๆ ภายในโรงเรียน รวมถึงการแสดงบทบาทสมมติมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนและในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

โมดูลเรื่องการจัดทำ แสงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ นักศึกษาคนที่ 1 จัดทำสื่อการสอนตามตัวอย่างวีดิทัศน์การสอนในโมดูลนี้ และพบว่าสื่อดังกล่าวสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนอย่างมาก นักเรียนร่วมกิจกรรมและใช้สื่อในการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน นอกจากสื่อที่นักศึกษาจัดทำด้วยตนเองแล้ว นักศึกษายังได้ใช้ความรู้จากโมดูลนี้ไปคัดสรรสื่อสำเร็จรูปที่โรงเรียนมีให้โดยการคัดสรรสื่อมีหลักการมากขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ มีการพิจารณาเลือกสื่อที่ลึกซึ้งขึ้น คัดสรรสื่อที่ได้ประโยชน์ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ดึงดูดความสนใจและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน สำหรับแหล่งเรียนรู้ นักศึกษาคนที่ 1 นำความรู้จากโมดูลนี้ไปใช้ในการคัดสรรเอกสารแบบฝึกหัด เอกสารประกอบการสอนจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เนื่องจากที่โรงเรียนเน้นให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพออกแบบฝึกหัด เอกสารทบทวนบทเรียนให้แก่เรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อได้เรียนรู้โมดูลนี้แล้วทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการคัดสรรเอกสารมากขึ้น

สำหรับนักศึกษาคนที่ 2 ใช้ความรู้จากโมดูลนี้ในส่วนของการแสวงหาและคัดสรรสื่อวีดิทัศน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำหรับความรู้เรื่องการจัดทำสื่อการสอน นักศึกษาคนที่ 2 ไม่ได้นำมาใช้มากนัก เนื่องจากอาจารย์นิเทศก์อยากให้นักศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านการเรียนเนื้อหาและการทำแบบฝึกหัดส่งผลให้นักศึกษาใช้ความรู้จากโมดูลนี้ไปใช้ในการแสวงหาและคัดสรรเอกสารแบบฝึกหัด เอกสารประกอบการสอนจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำแบบทดสอบเป็นสำคัญเนื่องจากได้รับมอบหมายภาระงานในการจัดทำแบบทดสอบเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

โมดูลเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นโมดูลที่นักศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากการวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการปฏิบัติน้อยที่สุด และเมื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพและได้รับมอบหมายให้ดำเนินการประเมินผลนักเรียนทั้งในระหว่างการจัดการเรียนการสอนและการจัดทำแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก็ทำให้นักศึกษาต้องพยายามแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความแม่นยำในหลักการวัดและประเมินผล ซึ่งโมดูลนี้ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความหมาย ประเภทของการวัดและประเมิน วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่านักศึกษาทั้ง 2 คน นำความรู้จากโมดูลนี้ไปใช้ตั้งแต่การกำหนดการวัดและประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการประเมินผลในคาบเรียน การนำผลการประเมินหลังจบคาบเรียนมาใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งการจัดทำแบบทดสอบเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งระหว่างเรียน (Formative Assessment) และสรุปผลการเรียน (Summative Assessment)

ลักษณะการใช้งานชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

นักศึกษาคนที่ 1 มีการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นประจำทุกเดือนตลอดระยะเวลา 3 เดือนที่ทดลองใช้ และเมื่อพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนก็จะกลับมาศึกษาโมดูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำลังประสบอยู่ การเรียนรู้ของนักศึกษาคนที่ 1 มีความถี่มากกว่านักศึกษาคนที่ 2 เนื่องจากอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนไม่ได้เข้าสังเกตการสอนของนักศึกษาทุกคาบเนื่องด้วยอาจารย์มีภาระงานด้านอื่นๆ ค่อนข้างมาก อีกทั้งอาจารย์นิเทศก์ไม่ได้ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนสอนเนื่องจากเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นภาคเรียนที่ 2 โดยอาจารย์จะตรวจเฉพาะเอกสารแบบฝึกหัดที่นักศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น และส่วนใหญ่นักศึกษาจะจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยลำพังทำให้ในช่วงแรกขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน ทางออกของปัญหาคือนักศึกษาจะพยายามศึกษาจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

นักศึกษาคนที่ 2 มีการศึกษาชุดการเรียนรู้ครบทุกโมดูลแต่ความถี่ในการใช้งานน้อยกว่านักศึกษาคนที่ 1 เนื่องจากเมื่อประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาคนที่ 2 จะปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ที่โรงเรียนเป็นหลัก หากยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็จะศึกษาเพิ่มเติมจากโมดูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ ทั้งนี้แม้ว่าอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนไม่ได้ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนการสอนทุกแผน แต่ก็มักจะเข้าสังเกตการสอนของนักศึกษาค่อนข้างสม่ำเสมอ มีการให้คำแนะนำกับนักศึกษาในเรื่องต่างๆ เป็นระยะ มีการตรวจเอกสารแบบฝึกหัดให้นักศึกษาก่อนที่จะนำไปใช้ในห้องเรียน ทำให้นักศึกษาคนที่ 2 ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่มากเท่ากับนักศึกษาคนที่ 1

ลักษณะการใช้งานของนักศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งมุ่งหวังให้ชุดการเรียนรู้นี้เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นทางเลือกในการแสวงหาความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษา เมื่อเริ่มใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาจะสำรวจและเรียนรู้โมดูลย่อยทั้ง 5 ให้เข้าใจ จากนั้นจึงเป็นการนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเหมือนกับเมื่อครั้งฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคต้น และเมื่อนักศึกษาประสบปัญหาและอุปสรรคใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนก็จะกลับมาศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกครั้งเพื่อทบทวนองค์ความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ไปสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะอื่นๆ จากการสัมภาษณ์

หลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคปลาย นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คน ได้เสนอแนะว่าอยากให้มีการจัดทำโมดูลที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจและกำลังใจสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานในโรงเรียน การปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ได้อย่างมีความสุข ตลอดจนการบริหารจัดการเวลา อารมณ์และความรู้สึกของตนเอง และการมองโลกเชิงบวกเพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพดำเนินไปด้วยความราบรื่น

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาโดยอาจารย์นิเทศก์ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

ตารางที่ 11 ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 1

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้	หลังใช้ชุดการเรียนรู้ (เดือนที่)		
		1	2	3
1. การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้				
1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์				
1.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์รายคาบได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้จริงจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ				
1.2.1 กำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.2.2 กำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัยและภูมิหลังของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.2.3 กำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.2.4 กำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.2.5 กำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักภาษา	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.2.6 กำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้				
1.3.1 จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.3.2 กำหนดขั้นตอนการสอนได้เหมาะสมกับหลักการเรียนรู้ภาษา	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.3.3 กำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหา/บทเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.3.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนในทุกระดับความสามารถ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก

ตารางที่ 11 (ต่อ) ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 1

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียน	หลังใช้ชุดการเรียน (เดือนที่)		
		1	2	3
1.3.5 กำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสม	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.4 การกำหนดสื่อการเรียนรู้				
1.4.1 เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับบทเรียน	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.4.2 เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.4.3 เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.4.4 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.4.5 เลือกใช้สื่อที่ทันสมัย	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.5 การกำหนดการประเมินผล				
1.5.1 กำหนดการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.5.2 กำหนดการประเมินผลตามหลักการประเมินความรู้และทักษะทางภาษา	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.5.3 กำหนดวิธีการประเมินผลที่ผู้สอนสามารถทำได้จริง	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.5.4 กำหนดวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.5.5 กำหนดวิธีการประเมินผลที่สามารถวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนได้เที่ยงตรง	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้				
2.1 ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ				
2.1.1 ใช้สำนวนและภาษาพูดที่ถูกต้องเหมาะสม	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.2 ใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนและคำสั่งในการเรียนเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก

ตารางที่ 11 (ต่อ) ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 1

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้	หลังใช้ชุดการเรียนรู้ (เดือนที่)		
		1	2	3
2.1.3 จัดกิจกรรมให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเป้าหมายในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.4 คัดสรรวิธีการฝึกฝนทักษะการฟังของนักเรียนอย่างเหมาะสม	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.5 ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.6 เป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้อง	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.7 จัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะการพูดที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.8 คัดสรรกิจกรรมการอ่านที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.9 จัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.10 จัดกิจกรรมการเขียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.11 ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษาตามสมควรแก่ระดับชั้น	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.12 ให้คำอธิบายด้านไวยากรณ์แก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.13 ใช้ภาษาท่าทางอย่างเหมาะสม	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.1.14 ใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.2 ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป				
2.2.1 ให้ความสนใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.2.2 ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก

ตารางที่ 11 (ต่อ) ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 1

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้	หลังใช้ชุดการเรียนรู้ (เดือนที่)		
		1	2	3
2.2.3 สร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ นักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.2.4 จัดชั้นเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.2.5 เสริมแรง/ชื่นชมในความพยายามของนักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.2.6 ใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.2.7 ใช้สื่อการสอนที่จัดเตรียมมาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
2.2.8 พูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ ชัดเจน ได้ยินทั่วถึง	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3. การวัดและประเมินผล				
3.1 การประเมินผลรายคาบ				
3.1.1 ดำเนินการประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างครบถ้วน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3.1.2 ประเมินผลนักเรียนเป็นระยะระหว่างการสอน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3.1.3 นำผลการประเมินในขณะสอนมาใช้กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3.1.4 สามารถประเมินผลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงระหว่างที่สอน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3.1.5 แก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียนด้วยวิธีการเชิงบวก	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3.2 การนำผลการประเมินมาใช้				
3.2.1 นำผลการประเมินการเรียนรู้ในครั้งก่อนมา ให้ผลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3.2.2 นำผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก

ตารางที่ 11 (ต่อ) ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 1

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้	หลังใช้ชุดการเรียนรู้ (เดือนที่)		
		1	2	3
3.2.3 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง	ดี	ดี	ดี	ดีมาก

จากตารางที่ 11 สรุปได้ว่า ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาคนที่ 1 มีผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีทุกด้าน หลังจากเริ่มใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองผลการประเมินจากอาจารย์นิเทศก์จำนวน 3 ครั้งสรุปได้ดังนี้

1. การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้

นักศึกษามีผลการประเมินครั้งที่ 1 ในระดับดีทุกรายการเช่นเดียวกับก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ ในการประเมินครั้งที่ 2 ผลการประเมินส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีคือ 16 รายการ และระดับดีมาก 9 รายการ โดยสิ่งที่นักศึกษาค้นที่ 1 ทำได้ดีมากในการประเมินครั้งที่ 2 คือ การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

สำหรับผลการประเมินการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 3 นักศึกษาคนที่ 1 มีผลการประเมินในระดับดีมากทุกรายการ แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีพัฒนาการในการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน

2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้

ด้านสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในการประเมินครั้งที่ 1 นักศึกษาคนที่ 1 มีผลการประเมินในระดับดีทุกรายการเช่นเดียวกับก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ และในการประเมินครั้งที่ 2 ก็มีผลการประเมินดีทุกรายการเช่นเดิม ทั้งนี้ในการประเมินครั้งที่ 3 นักศึกษาคนที่ 1 สามารถพัฒนาตนเองให้มีผลการประเมินดีมากซึ่งเป็นระดับการประเมินสูงสุดทุกรายการทั้งในส่วนของการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน การใช้สำนวน ภาษาพูด คำสั่งในการเรียนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน ตลอดจนจัดกิจกรรมให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาเป้าหมายในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผลการประเมินยังแสดงให้เห็นว่านักศึกษาค้นที่ 1 มีทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้แก่เรียนในระดับดีมากทุกด้าน

ด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป นักศึกษาคนที่ 1 มีระดับการประเมินในครั้งที่ 1 และ 2 ในระดับดีทุกรายการ และได้ผลการประเมินครั้งที่ 3 ดีมากทุกรายการ ได้แก่ การให้ความสนใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนและสามารถตอบสนองความแตกต่างนั้นได้ มีการสร้างแรงจูงใจ เสริมแรง ชื่นชมในความพยายามของนักเรียน ประกอบกับการจัดชั้นเรียนให้มีบรรยากาศที่

เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีที่จัดเตรียมมาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น

3. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลรายคาบ นักศึกษาคนที่ 1 มีผลการประเมินครั้งที่ 1 และ 2 ในระดับดีทุกรายการ และได้ผลการประเมินครั้งที่ 3 ในระดับดีมากทุกรายการ ได้แก่ การประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้อย่างครบถ้วน มีการประเมินผลนักเรียนเป็นระยะอย่างทั่วถึงระหว่างที่สอนและนำผลการประเมินนั้นมาใช้กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ หากนักเรียนเกิดข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา นักศึกษาคนที่ 1 สามารถแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นด้วยวิธีการเชิงบวก

การนำผลการประเมินมาใช้ นักศึกษาคนที่ 1 มีผลการประเมินในด้านนี้ในระดับดีทุกรายการในการประเมินครั้งที่ 1 และ 2 และได้ผลการประเมินในระดับดีมากทุกรายการในการประเมินครั้งที่ 3 ได้แก่ การนำผลการประเมินการเรียนรู้ในครั้งก่อนมาให้ผลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ตลอดจนนำมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง อีกทั้งนำผลการประเมินการเรียนรู้มาพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง

ตารางที่ 12 ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 2

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้	หลังใช้ชุดการเรียนรู้ (เดือนที่)		
		1	2	3
1. การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้				
1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์				
1.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์รายคาบได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
1.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้จริงจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ				
1.2.1 กำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.2.2 กำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัยและภูมิหลังของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
1.2.3 กำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
1.2.4 กำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.2.5 กำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักภาษา	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.2.6 กำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้				
1.3.1 จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.3.2 กำหนดขั้นตอนการสอนได้เหมาะสมกับหลักการเรียนรู้ภาษา	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.3.3 กำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหา/บทเรียน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.3.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนในทุกระดับความสามารถ	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
1.3.5 กำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละชั้นอย่างเหมาะสม	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
1.4 การกำหนดสื่อการเรียนรู้				
1.4.1 เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับบทเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.4.2 เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก

ตารางที่ 12 (ต่อ) ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 2

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้	หลังใช้ชุดการเรียนรู้ (เดือนที่)		
		1	2	3
1.4.3 เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
1.4.4 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
1.4.5 เลือกใช้สื่อที่ทันสมัย	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
1.5 การกำหนดการประเมินผล				
1.5.1 กำหนดการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.5.2 กำหนดการประเมินผลตามหลักการประเมินความรู้และทักษะทางภาษา	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.5.3 กำหนดวิธีการประเมินผลที่ผู้สอนสามารถทำได้จริง	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
1.5.4 กำหนดวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
1.5.5 กำหนดวิธีการประเมินผลที่สามารถวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนได้เที่ยงตรง	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้				
2.1 ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ				
2.1.1 ใช้สำนวนและภาษาพูดที่ถูกต้องเหมาะสม	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.2 ใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนและคำสั่งในการเรียนเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.3 จัดกิจกรรมให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเป้าหมายในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.4 คัดสรรวิธีการฝึกฝนทักษะการฟังของนักเรียนอย่างเหมาะสม	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.5 ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
2.1.6 เป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนออกเสียงได้ถูกต้อง	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก

ตารางที่ 12 (ต่อ) ผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 2

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้	หลังใช้ชุดการเรียนรู้ (เดือนที่)		
		1	2	3
2.1.7 จัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะการพูดที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.8 คัดสรรกิจกรรมการอ่านที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.9 จัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.10 จัดกิจกรรมการเขียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเพื่อการสื่อสาร	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.11 ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษาตามสมควร แก่ระดับชั้น	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.1.12 ให้คำอธิบายด้านไวยากรณ์แก่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
2.1.13 ใช้ภาษาท่าทางอย่างเหมาะสม	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
2.1.14 ใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.2 ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป				
2.2.1 ให้ความสนใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
2.2.2 ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
2.2.3 สร้างแรงจูงใจในการเรียนให้แก่ นักเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.2.4 จัดชั้นเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.2.5 เสริมแรง/ชื่นชมในความพยายามของนักเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.2.6 ใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.2.7 ใช้สื่อการสอนที่จัดเตรียมมาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
2.2.8 พูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ ชัดเจน ได้ยินทั่วถึง	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก

ตารางที่ 12 (ต่อ) เปรียบเทียบผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคนที่ 2

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			
	ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้	หลังใช้ชุดการเรียนรู้ (เดือนที่)		
		1	2	3
3. การวัดและประเมินผล				
3.1 การประเมินผลรายคาบ				
3.1.1 ดำเนินการประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้อย่างครบถ้วน	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
3.1.2 ประเมินผลนักเรียนเป็นระยะระหว่างการสอน	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
3.1.3 นำผลการประเมินในขณะสอนมาใช้กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก
3.1.4 สามารถประเมินผลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงระหว่างที่สอน	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
3.1.5 แก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียนด้วยวิธีการเชิงบวก	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
3.2 การนำผลการประเมินมาใช้				
3.2.1 นำผลการประเมินการเรียนรู้ในครั้งก่อนมาให้ผลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
3.2.2 นำผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
3.2.3 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก

จากตารางที่ 12 ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีทุกด้าน หลังจากที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองผลการประเมินจากอาจารย์นิเทศก์จำนวน 3 ครั้งสรุปได้ดังนี้

1. การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้

นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการประเมินครั้งที่ 1 ในระดับดีมาก 19 รายการ ดี 6 รายการ ครั้งที่ 2 ดีมาก 14 รายการ ดี 11 รายการ และในการประเมินครั้งที่ 3 มีผลการประเมินระดับดีมากทุกรายการ สำหรับผลการประเมินที่มีพัฒนาการดีขึ้นเมื่อเทียบกับระหว่างการประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 ได้แก่ การกำหนด

วัตถุประสงค์รายคาบได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในรายการการกำหนดเนื้อหาสาระพบว่า นักศึกษาคนที่ 2 ทำได้ดีมากทุกรายการตั้งแต่การประเมินครั้งที่ 1 ด้านการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่ง นักศึกษาคนที่ 2 มีพัฒนาการ คือ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหา/บทเรียน และมีขั้นตอนการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ภาษา ในด้านการ กำหนดสื่อการเรียนรู้ นักศึกษาคนที่ 2 มีพัฒนาการในส่วนของการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มี คุณภาพและทันสมัย

ในการประเมินครั้งที่ 2 มีบางรายการที่ผลการประเมินลดลงจากครั้งที่ 1 แต่นักศึกษาก็สามารถ พัฒนาให้กลับมาอยู่ในระดับดีมากทุกรายการในการประเมินครั้งที่ 3

2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้

ด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการ ประเมินครั้งที่ 1 ดีมาก 13 รายการ ดี 1 รายการ ครั้งที่ 2 ดีมาก 12 รายการ ดี 2 รายการ และครั้งที่ 3 ดีมาก ทุกรายการ โดยสิ่งที่นักศึกษามีพัฒนาการดีขึ้นเมื่อเทียบกับระหว่างการประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 คือ การ ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังในห้องเรียน อนึ่ง จากผลการประเมินครั้งที่ 2 ที่นักศึกษาค้นที่ 2 มีผล การประเมินลดลงจากดีมากเป็นดี 2 รายการ ได้แก่ การให้คำอธิบายด้านไวยากรณ์แก่นักเรียนอย่างถูกต้อง และการใช้ภาษาทำทางที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม นักศึกษาสามารถพัฒนา 2 สิ่งนี้ให้มีผลการประเมินดีมากใน ท้ายที่สุด

ด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนทั่วไป พบว่า นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการ ประเมินครั้งที่ 1 ดีมาก 7 รายการ ดี 1 รายการ ครั้งที่ 2 ดีมาก 7 รายการ ดี 1 รายการ และครั้งที่ 3 ดีมากทุก รายการ โดยรายการที่นักศึกษามีพัฒนาการเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 คือ การให้ความสนใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ส่วนรายการที่ผลการประเมินครั้งที่ 2 ลดลงจากครั้งที่ 1 คือ การตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน แต่ในท้ายที่สุดนักศึกษาค้นที่ 2 ก็สามารถพัฒนาไปสู่ ระดับที่ดีมากได้

3. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลรายคาบ นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการประเมินในครั้งที่ 1 ดีมาก 2 รายการ ดี 3 รายการ ครั้งที่ 2 ดีมาก 3 รายการ ดี 2 รายการ และครั้งที่ 3 ดีมากทุกรายการ สิ่งนี้นักศึกษาค้นที่ 2 สามารถ พัฒนาขึ้นเมื่อเทียบผลการประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 คือ การประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการ เรียนรู้อย่างครบถ้วน มีการประเมินเป็นระยะระหว่างการสอน และนำผลการประเมินในขณะสอนมาใช้กับ สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการประเมินอีก 2 รายการที่นักศึกษาค้นที่ 2 สามารถทำได้ดีมากตั้งแต่การประเมินครั้งที่ 1 คือ การประเมินผลนักเรียนอย่างทั่วถึงระหว่างสอน และการ แก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียนด้วยวิธีการเชิงบวก

การนำผลการประเมินมาใช้ พบว่า นักศึกษาค้นที่ 2 มีผลการประเมินในส่วนนี้ดีมากทุกรายการ ตั้งแต่การประเมินครั้งที่ 1 แม้ว่าครั้งที่ 2 ผลการประเมินจะลดลงบางรายการแต่ในการประเมินครั้งที่ 3 ก็ สามารถพัฒนาให้อยู่ในระดับดีมากทั้งการนำผลการประเมินการเรียนรู้ในครั้งก่อนมาให้ผลป้อนกลับที่เป็น ประโยชน์แก่นักเรียน รวมทั้งนำมาพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง ตลอดจนการนำผลการประเมิน การเรียนรู้ของนักเรียนมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
เปรียบเทียบกับความคาดหวังของนักเรียน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังและค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กรณีนักศึกษาคนที่ 1

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		ระดับคะแนนเฉลี่ย	
		ระดับความ คาดหวัง	ระดับความ พึงพอใจ
1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ			
1.1	อาจารย์ทราบว่าฉันอยากเรียนอะไร	1.85	2.16
1.2	อาจารย์จัดการเรียนการสอนตรงกับความสนใจของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง	2.10	2.54
1.3	อาจารย์สอนให้ฉันมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงขึ้น	2.23	2.59
1.4	อาจารย์ทำให้ฉันมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	2.29	2.28
1.5	อาจารย์เป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษ	2.32	2.39
1.6	อาจารย์ทำให้ฉันสามารถพูดภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้	2.47	2.35
1.7	อาจารย์ทำให้ฉันอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจ	2.28	2.36
1.8	อาจารย์ทำให้ฉันเขียนภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้	2.44	2.41
1.9	วิธีสอนของอาจารย์เหมาะกับความรู้ความสามารถของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง	2.24	2.46
1.10	อาจารย์มีกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่หลากหลาย	2.43	2.34
1.11	อาจารย์ทำให้ฉันรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	2.35	2.34
1.12	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน	2.45	2.41
1.13	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปภาพ	2.47	2.36
1.14	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริง	2.50	2.34
1.15	อาจารย์ใช้วิดีโอประกอบการสอน	2.43	2.46
1.16	อาจารย์ใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการสอน	2.37	2.46
1.17	อาจารย์สามารถวัดและประเมินผลการเรียนได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของฉัน	2.35	2.54
1.18	อาจารย์นำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้อของฉัน	2.36	2.32
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการจัดการเรียนการสอน		2.33	2.40
2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู			
2.1	อาจารย์แต่งกายสุภาพ	2.54	2.58
2.2	อาจารย์พูดจาไพเราะ	2.55	2.59
2.3	อาจารย์ใจดี ไม่ดุ เป็นกันเอง	2.43	2.52
2.4	อาจารย์มีอารมณ์ขัน	2.42	2.51

ตารางที่ 13 (ต่อ) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังและค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กรณีนักศึกษาคนที่ 1

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		ระดับคะแนนเฉลี่ย	
		ระดับความคาดหวัง	ระดับความพึงพอใจ
2.5	อาจารย์มีกิจกรรมรายทสัปดาห์เรียบร้อย	2.65	2.56
2.6	อาจารย์ตรงต่อเวลา	2.32	2.49
2.7	อาจารย์มีความอดทน คมขื่นเรียนได้ดี	2.45	2.47
2.8	อาจารย์มีเหตุผล	2.52	2.47
2.9	อาจารย์รักและเอ็นดูนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	2.67	2.37
2.10	อาจารย์ดูแลเอาใจใส่ดูแลการเรียนของนักเรียนอย่างทั่วถึง	2.43	2.44
2.11	อาจารย์ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจ	2.44	2.44
2.12	อาจารย์ส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งให้สามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น	2.39	2.63
ค่าเฉลี่ยรวมด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู		2.48	2.51
3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ			
3.1	อาจารย์มีความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	2.54	2.60
3.2	อาจารย์สามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง	2.65	2.46
3.3	อาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	2.56	2.53
3.4	อาจารย์สามารถฟังภาษาอังกฤษได้เข้าใจเป็นอย่างดี	2.57	2.41
3.5	อาจารย์สามารถสนทนาโดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว	2.50	2.69
3.6	อาจารย์สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจถ่องแท้	2.53	2.44
3.7	อาจารย์สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามหลักภาษา	2.63	2.53
ค่าเฉลี่ยรวมด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ		2.57	2.52
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน		2.42	2.46

จากตารางที่ 13 หลังจากการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาคนที่ 1 มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักศึกษาในภาพรวมสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

นักเรียนประเมินความพึงพอใจที่มีต่อของนักศึกษาคนที่ 1 ในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยสูงกว่าความคาดหวัง โดยสิ่งที่นักศึกษาคนที่ 1 ทำได้เกินความคาดหวังของนักเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน การใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับนักเรียน การเป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียง การสอนอ่านจับใจความ การใช้วีดิโอและคอมพิวเตอร์ประกอบการสอน การวัดและประเมินผลได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน

สำหรับรายการประเมินที่นักเรียนมีระดับความพึงพอใจน้อยกว่าระดับความคาดหวังแต่ค่าเฉลี่ยไม่ต่างกันมากนัก อาทิ การพัฒนาทักษะการฟังและการอ่านของนักเรียน การเพิ่มพูนความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และการนำผลการประเมินมาพัฒนานักเรียน

2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู

นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อบุคลิกภาพและความเป็นครูของนักศึกษาคนที่ 1 โดยเฉลี่ยสูงกว่าความคาดหวัง โดยสิ่งที่ทำได้สูงกว่าความคาดหวังของนักเรียน ได้แก่ การแต่งกายที่สุภาพ พูดจาไพเราะ ใจดี ไม่ดุ เป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน ตรงต่อเวลา มีความอดทน คุ่มชื้นเรียนได้ดี ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง และส่งเสริมนักเรียนที่เก่งให้สามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาคนที่ 1 โดยเฉลี่ยต่ำกว่าความคาดหวัง ซึ่งแม้ว่าจะทำได้ต่ำกว่าความคาดหวังแต่คะแนนความพึงพอใจในประเด็นเหล่านี้อยู่ระหว่าง 2.41 – 2.53 ถือว่าเป็นคะแนนประเมินที่ค่อนข้างสูงอีกทั้งมีความใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยความคาดหวัง ดังแสดงในตารางข้างต้น

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังและค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กรณีนักศึกษาคนที่ 2

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		ระดับคะแนนเฉลี่ย	
		ระดับความคาดหวัง	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ			
1.1	อาจารย์ทราบว่าฉันอยากเรียนอะไร	2.22	2.54
1.2	อาจารย์จัดการเรียนการสอนตรงกับความสนใจของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง	2.23	2.57
1.3	อาจารย์สอนให้ฉันมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงขึ้น	2.41	2.58
1.4	อาจารย์ทำให้ฉันมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	2.26	2.65
1.5	อาจารย์เป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษ	2.32	2.59
1.6	อาจารย์ทำให้ฉันสามารถพูดภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้	2.19	2.62
1.7	อาจารย์ทำให้ฉันอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจ	2.30	2.54
1.8	อาจารย์ทำให้ฉันเขียนภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้	2.20	2.51
1.9	วิธีสอนของอาจารย์เหมาะกับความรู้ความสามารถของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง	2.29	2.58
1.10	อาจารย์มีกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่หลากหลาย	2.41	2.47
1.11	อาจารย์ทำให้ฉันรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	2.32	2.61
1.12	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน	2.38	2.80
1.13	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปภาพ	2.28	2.76
1.14	อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริง	2.24	2.74
1.15	อาจารย์ใช้วิดีโอประกอบการสอน	2.56	2.80
1.16	อาจารย์ใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการสอน	2.29	2.45
1.17	อาจารย์สามารถวัดและประเมินผลการเรียนได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของฉัน	2.34	2.49
1.18	อาจารย์นำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้ของฉัน	2.24	2.51
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ		2.30	2.58
2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู			
2.1	อาจารย์แต่งกายสุภาพ	2.53	2.70
2.2	อาจารย์พูดจาไพเราะ	2.65	2.67
2.3	อาจารย์ใจดี ไม่ดุ เป็นกันเอง	2.32	2.59
2.4	อาจารย์มีอารมณ์ขัน	2.35	2.66
2.5	อาจารย์มีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย	2.51	2.72
2.6	อาจารย์ตรงต่อเวลา	2.38	2.62

ตารางที่ 14 (ต่อ) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังและค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กรณีนักศึกษาคนที่ 2

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		ระดับคะแนนเฉลี่ย	
		ระดับความคาดหวัง	ระดับความพึงพอใจ
2.7	อาจารย์มีความอดทน คมขื่นเรียนได้ดี	2.46	2.70
2.8	อาจารย์มีเหตุผล	2.41	2.70
2.9	อาจารย์รักและเอ็นดูนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	2.54	2.84
2.10	อาจารย์ดูแลเอาใจใส่ดูแลการเรียนของนักเรียนอย่างทั่วถึง	2.35	2.54
2.11	อาจารย์ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจ	2.45	2.59
2.12	อาจารย์ส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งให้สามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น	2.47	2.55
ค่าเฉลี่ยรวมด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู		2.45	2.66
3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ			
3.1	อาจารย์มีความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	2.27	2.79
3.2	อาจารย์สามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง	2.46	2.68
3.3	อาจารย์มีความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ	2.40	2.80
3.4	อาจารย์สามารถฟังภาษาอังกฤษได้เข้าใจเป็นอย่างดี	2.31	2.79
3.5	อาจารย์สามารถสนทนาโดยใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว	2.35	2.72
3.6	อาจารย์สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจ่องแท้	2.37	2.73
3.7	อาจารย์สามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามหลักภาษา	2.41	2.84
ค่าเฉลี่ยรวมด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ		2.37	2.76
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน		2.36	2.64

จากตารางที่ 14 พบว่า หลังจากการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาคนที่ 2 มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักศึกษาในภาพรวมสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้ โดยสรุปแต่ละด้านเป็นดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

นักเรียนประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาคนที่ 2 สูงกว่าความคาดหวังทุกรายการ โดยระดับความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 เข้าใกล้ 3 ซึ่งเป็นระดับความพึงพอใจสูงสุดมีจำนวน 15 รายการ จาก 18 รายการ อาทิ การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความสนใจของนักเรียน มีการนำผลการประเมินมาพัฒนานักเรียนทำให้นักเรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงขึ้นทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทั้งยังทำให้นักเรียนได้รู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู

นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อบุคลิกภาพและความเป็นครูของนักศึกษาสูงกว่าความคาดหวังทุกรายการและมีคะแนนเฉลี่ยแต่ละรายการสูงกว่า 2.50 เข้าใกล้ 3 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับสูงสุด โดยรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อาจารย์รักและเอ็นดูนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน อาจารย์มีกิจกรรมรยาทสุภาพเรียบร้อย มีความอดทนคุมชั้นเรียนได้ดี มีเหตุผล และแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาสูงกว่าความคาดหวังทุกรายการ และมีคะแนนเฉลี่ยแต่ละรายการสูงกว่า 2.60 เข้าใกล้ 3 ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับสูงสุด โดยรายการที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถทางการเขียน ความรู้ด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ การฟัง และการอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจถ่องแท้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา โดยกระบวนการพัฒนาชุดการเรียนรู้เริ่มจากการสำรวจความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ และสำรวจความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อนำข้อมูลข้างต้นมาเป็นกรอบในการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับนักศึกษา จากนั้นจึงนำชุดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้สำรวจเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้งานแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้ได้ชุดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ตามความต้องการของนักศึกษา แล้วจึงนำไปให้นักศึกษาใช้งานจริงในช่วงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนที่ 2

ในระหว่างที่นักศึกษาใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนในการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาด้วยแบบประเมินที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลการใช้งานชุดการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นประจำทุกเดือนด้วยการสัมภาษณ์ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาจะเป็นผู้ประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ดังกล่าว นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อแสวงหาความสัมพันธ์ของการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
2. สรุปความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
3. สรุปผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
4. สรุปผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีต่อการพัฒนาการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา
5. สรุปความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตอนที่ 1 สรุปความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

นักศึกษามีความต้องการจำเป็นในด้าน 1) การพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง 2) การเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการฝึกฝนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ และ 3) การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านสรุปจากแบบสำรวจความต้องการจำเป็นที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ประกอบกับการสัมภาษณ์นักศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 คน มีความต้องการในระดับมากในการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษของตนเองใน 6 ด้าน ได้แก่ การออกเสียงภาษาอังกฤษ (Pronunciation) ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และความรู้ด้านไวยากรณ์และหลักภาษา เนื่องด้วยทั้ง 2 เห็นว่าการมีความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษในระดับสูงเป็นสิ่งที่ครูภาษาอังกฤษที่ดีพึงมี เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและเพื่อให้เกิดความมั่นใจในตนเองในการจัดการเรียนการสอน การตอบคำถาม ข้อสงสัยของนักเรียน หากนักศึกษาสามารถให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างถูกต้อง และเป็นผู้มีทักษะทางภาษาที่ดีแล้ว ย่อมจะเกิดผลดีต่อนักเรียนประการหนึ่ง และช่วยสร้างความมั่นใจให้กับตนเองด้วยอีกประการหนึ่ง ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนักศึกษาที่ผู้วิจัยจะนำองค์ความรู้ที่เป็นทั้งความรู้ทางภาษา ไวยากรณ์ สัทศาสตร์ และอื่นๆ ควบคู่กับการนำวิธีการฝึกฝนทักษะทางภาษาอังกฤษ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจอื่นๆ ที่นักศึกษาสามารถไปสืบค้นหรือใช้งานต่อบรรจุไว้ในแต่ละโมดูลเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา จากนั้นจึงเชื่อมโยงไปสู่การจัดการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คน มีความเห็นตรงกันว่าแม้ว่าตนเองจะได้เรียนทั้งในส่วนของความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยมาพอสมควรก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่พบว่าหลายครั้งยังไม่สามารถตอบคำถามหรือข้อสงสัยของนักเรียนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้คล่องแคล่วเท่าที่ควร อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาซึ่งดูเหมือนจะเป็นเรื่องง่าย แต่ก็มักเกิดคำถามเกี่ยวกับหลักภาษาหรือปัญหาด้านทักษะทางภาษาเกิดขึ้นกับผู้สอนเป็นระยะ ทั้งนี้ น่าจะเกิดจากการที่นักศึกษาไม่ได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมากนัก แต่จะใช้ในการสื่อสารกับนักเรียนภายในห้องเรียนซึ่งเป็นภาษาอังกฤษอย่างง่าย ๆ หรือใช้สื่อสารกับครูชาวต่างประเทศในระหว่างคาบเรียนที่มีการสอนร่วมกัน ทำให้การใช้ภาษาอังกฤษยังไม่มากพอ แต่เมื่อได้ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว นักศึกษาก็จะใช้เวลาส่วนหนึ่งในการศึกษาหาความรู้ ทบทวนความรู้เดิม และฝึกทักษะทางภาษาด้วยวิธีการหรือแหล่งเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การทบทวนความรู้เกี่ยวกับสัทศาสตร์ และฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเชื่อมโยงไปสู่การเตรียมการเรียนการสอนในส่วนของการฝึกออกเสียงคำและประโยคให้ถูกต้องเสมอก่อนการสอนจริงในห้องเรียน

2. ความต้องการจำเป็นด้านการเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการฝึกฝนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ

นักศึกษาทั้ง 2 คนมีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและฝึกฝนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพในระดับมาก เช่นเดียวกัน ได้แก่

2.1 ความรู้ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นักศึกษามีความต้องการเพิ่มพูนความรู้และฝึกฝนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งแผนรายหน่วยและแผนรายคาบที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และแผนการจัดการเรียนรู้นั้นสอดคล้องกับความสำคัญและเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

2.2 ความรู้ด้านการนำกิจกรรม เกม และเพลงภาษาอังกฤษมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ อย่างหลากหลายมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน

เหมาะกับระดับพัฒนาการทางภาษาของนักเรียน และทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

2.3 ความรู้ด้านการเลือกและใช้หนังสือแบบเรียนและสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

3. ความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3.1 ด้านการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ นักศึกษามีความต้องการการพัฒนาในระดับมาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ นักศึกษาทำได้ในระดับมากในส่วนที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนและเป็นวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้จริง มีเพียงการกำหนดวัตถุประสงค์รายคาบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่นักศึกษาเห็นว่าตนเองมีความสามารถในระดับปานกลาง จึงนำมาซึ่งการบรรลุประเด็นนี้ไว้ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การกำหนดเนื้อหาสาระ นักศึกษาเห็นว่าตนเองมีความสามารถในระดับปานกลางทั้งการกำหนดเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิทยุ ภูมิหลัง และความสนใจของนักเรียน รวมทั้งการกำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ซึ่งนักศึกษาเห็นว่าตนเองยังมีประสบการณ์ในการสอนน้อยทำให้ในบางครั้งเกิดความไม่มั่นใจว่าภาษาที่ตนเองใช้ถูกต้องตามหลักภาษาทั้งหมดหรือไม่ แต่สิ่งที่นักศึกษาเห็นว่าตนเองมีความสามารถมากคือการกำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนเป็นเพราะเมื่อเริ่มสอนในคาบแรกๆ ของแต่ละหน่วยการเรียน นักศึกษาจะประเมินความสามารถของนักเรียนได้พอสมควรทำให้สามารถปรับสาระทางภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนในครั้งต่อมาให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียนได้

การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษาทั้ง 2 คน ประเมินว่าตนเองมีความสามารถในระดับปานกลาง ได้แก่ การกำหนดขั้นตอนการสอนตามหลักการเรียนรู้ภาษา การกำหนดกิจกรรมที่หลากหลายที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหา/บทเรียน และตอบสนองความต้องการของนักเรียน อีกทั้งยังพบปัญหาในการกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั้นด้วย

การกำหนดสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาประเมินความสามารถปัจจุบันของตนเองในระดับปานกลาง สื่อที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นสื่อสำเร็จรูปที่โรงเรียนมีให้และเป็นสื่อที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ต ทำให้บางครั้งไม่มั่นใจว่าจะสื่อที่ใช้มีคุณภาพเพียงพอหรือไม่และมีเกณฑ์อย่างไรในการเลือกใช้สื่อเหล่านั้น ทำให้นักศึกษาทั้ง 2 คน มีความต้องการที่จะพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตนเองในระดับมาก

การกำหนดการประเมินผล นักศึกษาทั้ง 2 คน เห็นว่าตนเองมีความสามารถในการกำหนดการประเมินผลในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยสิ่งที่นักศึกษาคนที่ 1 เห็นว่าตนเองมีความสามารถในระดับมาก คือ การกำหนดการประเมินผลที่ถูกต้องตามหลักการประเมินความรู้และทักษะทางภาษา ในขณะที่คนที่ 2 เห็นว่าตนเองมีความสามารถในการกำหนดการประเมินผลที่ผู้สอนสามารถทำได้จริงอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาทั้ง 2 คน มีความต้องการที่จะพัฒนาการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนการสอน และการกำหนดการประเมินผล อยู่ในระดับมากซึ่งเป็นระดับความต้องการสูงสุดในทุกรายการ

3.2 ด้านการดำเนินการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาทั้ง 2 คน ประเมินความสามารถของตนเองในปัจจุบันก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองในระดับปานกลางและระดับมากเท่าๆ กัน โดยทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่นักศึกษามีความสามารถในระดับปานกลาง ได้แก่ การใช้สำนวนภาษาพูด ภาษาท่าทางอย่างเหมาะสม การจัดกิจกรรมให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเป้าหมายในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ การคิดสรรวิธีการฝึกฝนทักษะการฟังและจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการฟัง การคิดสรรกิจกรรมการอ่านที่ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่นักเรียน การจัดกิจกรรมการเขียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสื่อสาร

ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่นักศึกษา 2 คน ประเมินตนเองต่างกัน ได้แก่ นักศึกษาคนที่ 1 เห็นว่าตนเองมีความสามารถในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการพูดที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษาตามสมควรแก่ระดับชั้น และการใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน ซึ่งทั้ง 3 ประเด็นนี้นักศึกษาคนที่ 2 เห็นว่าตนเองมีความสามารถในระดับปานกลาง ส่วนประเด็นที่นักศึกษาคนที่ 1 เห็นว่าตนเองมีความสามารถในระดับปานกลางแต่นักศึกษาคนที่ 2 เห็นว่าตนเองมีความสามารถในระดับมาก ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนและคำสั่งในการเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถทางภาษาของนักเรียน

ทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนทั่วไปที่นักศึกษาทั้ง 2 คน ประเมินตนเองในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ได้แก่ การจัดชั้นเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น

3.3 ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาทั้ง 2 คน ประเมินความสามารถของตนเองในระดับปานกลาง ได้แก่ การประเมินผลรายคาบตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วน การนำผลการประเมินในขณะสอนมาใช้กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และการนำผลการประเมินมาพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง สิ่งที่นักศึกษาทั้ง 2 คน ประเมินความสามารถของตนเองในระดับน้อย ได้แก่ การประเมินผลนักเรียนอย่างทั่วถึงระหว่างที่สอน สำหรับประเด็นที่นักศึกษามีความสามารถที่ต่างกัน ได้แก่ นักศึกษาคนที่ 1 เห็นว่า ตนเองมีความสามารถในระดับมากในการแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของนักเรียนด้วยวิธีการเชิงบวกในขณะที่คนที่ 2 มีความสามารถในระดับปานกลาง ในทางกลับกันนักศึกษาคนที่ 2 สามารถนำผลการประเมินการเรียนรู้อีกครั้งก่อนมาให้ผลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนได้ในระดับมากแต่คนที่ 1 ทำได้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ นักศึกษาทั้ง 2 คน มีความต้องการที่จะพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอนของตนในด้านการวัดและประเมินผลในระดับมากทุกรายการ

ในตอนท้ายของแบบประเมินความต้องการจำเป็น นักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้ระบุความต้องการจำเป็นพิเศษคือ การใช้ภาษาอังกฤษในขณะที่สอนให้มากขึ้น และพัฒนาตนเองให้สามารถใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสามารถจัดทำสื่อการสอนและนำสื่อเหล่านั้นมาใช้ให้เหมาะกับการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเนื่องจากปัจจุบันตัวอย่างสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมีไม่เพียงพอกับความต้องการของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 2 สรุปความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสรุปเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 2) ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู และ 3) ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษา ค่อนข้างสูง โดยประเด็นที่นักเรียนให้ความสำคัญอย่างมาก ได้แก่

- **การใช้สื่อการสอน** ที่เหมาะกับบทเรียน ทั้งสื่อที่เป็นของจริง วีดีโอ รูปภาพ คอมพิวเตอร์ ประกอบการสอน
- **การจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน**
- **การใช้วิธีสอน** ที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น
- **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย** ช่วยเพิ่มพูนความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
- **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้** ได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน

ทั้งนี้ นักเรียนให้ความสำคัญกับการใช้สื่อการเรียนการสอนของนักศึกษามากที่สุด

2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู

นักเรียนมีความคาดหวังค่อนข้างสูงต่อคุณลักษณะของนักศึกษาในด้าน

- การแต่งกายสุภาพ
- พูดจาไพเราะ มีกิริยามารยาทเรียบร้อย
- มีเหตุผล ให้ความรักและเอ็นดูนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- ใจดี ไม่ดุ เป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน
- ตรงต่อเวลา
- มีความอดทน คุ่มชั้นเรียนได้ดี
- ดูแลเอาใจใส่การเรียนของนักเรียนอย่างทั่วถึง ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่เข้าใจ
- ส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งให้สามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในระดับสูงต่อคุณลักษณะของนักศึกษา ได้แก่

- การมีความรู้ด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ
- ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ
- การสนทนาภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว

นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนระดับประถมต้นมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาสูงกว่านักเรียนระดับประถมปลาย

ตอนที่ 3 สรุปผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

1. ความสอดคล้องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประเมินว่าชุดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของตนเองในระดับมากดังข้อสรุปต่อไปนี้

ชุดการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา อาทิ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะแผนรายคาบ การจัดกิจกรรม เกม เพลง การจัดทำและแสวงหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน และการสอนทักษะการพูด ซึ่งในภาคเรียนที่ 1 ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ นักศึกษาประสบปัญหาในประเด็นข้างต้นทำให้ผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังไม่ประสบความสำเร็จดังที่ตั้งเป้าหมายไว้

การวางโครงสร้างของแต่ละโมดูล มีลำดับขั้นที่เข้าใจง่าย สามารถเรียนรู้ได้เป็นลำดับขั้นตอน ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่แต่ละโมดูลได้นำเสนอไว้

การเลือกศึกษาเฉพาะประเด็นที่ต้องการได้ ซึ่งเหมาะกับการมีเวลาจำกัดเนื่องจากในแต่ละวัน นักศึกษามีภาระงานสอน การตรวจงาน การทำวิจัยในชั้นเรียน การทำงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ นิเทศก์โรงเรียน และกิจกรรมรวมของโรงเรียน

การรวบรวมสาระความรู้ทั้งในส่วนที่นักศึกษาได้เคยเรียนไปแล้วก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และมีการเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ทั้งที่เป็นหลักการ เทคนิคและวิธีการที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนเองได้ทันการณ์

รายละเอียดเนื้อหาสาระในแต่ละโมดูลเข้าใจง่าย ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้จริง การอธิบายสาระความรู้ต่างๆ ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

การสอดแทรกตัวอย่างสถานการณ์หรือปัญหาพร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไข ทำให้นักศึกษาเห็นตัวอย่างปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กประถม เห็นแนวทาง/วิธีการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่ต้องใช้เวลาในการเตรียมการมาก เหมาะสำหรับครูมือใหม่

2. การนำความรู้จากชุดการเรียนรู้ไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

โมดูลเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

- รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง (ที่เสนอแนะไว้ในโมดูล) ช่วยให้นักศึกษาสามารถตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลได้แม่นยำและสะดวกมากขึ้น

- นักศึกษาสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่รัดกุมยิ่งขึ้น และเมื่อนำแผนไปใช้ก็สามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ และการประเมินผลได้ตรงตามแผนที่กำหนดไว้ ปัญหาที่นักศึกษาเคยประสบ เช่น การสอนไม่ครบตามแผนที่กำหนดไว้ก็หมดไป

โมดูลเรื่องเทคนิคการสอนทักษะการพูด

- นักศึกษาได้ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับการออกเสียงทั้งในส่วนของเสียงพยัญชนะ สระ คำ และประโยค รวมทั้งเทคนิคการสอนทักษะการพูดตั้งแต่การพูดเป็นคำ ประโยค และบทสนทนา

- นักศึกษาคนที่ 1 ที่สอนในระดับประถมต้นนำความรู้จากโมดูลนี้ไปใช้ในการฝึกการออกเสียงพยัญชนะ สระ และคำของนักเรียน และได้ผลเป็นที่น่าพอใจดังที่ปรากฏการประเมินว่านักเรียนมีความพึงพอใจที่นักศึกษาเป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียง สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ศึกษายังนำความรู้พื้นฐานที่ได้จากโมดูลนี้ไปต่อยอดในการทำวิจัยในชั้นเรียนกับนักเรียนที่มีปัญหาในการสะกดและอ่านคำศัพท์ และผลการวิจัยในชั้นเรียนพบว่านักเรียนมีความสามารถในการสะกดและอ่านคำศัพท์ได้ดีขึ้น

- นักศึกษาคนที่ 2 ที่สอนชั้นประถมปลายนำเทคนิคการสอนทักษะการพูดในโมดูลนี้ไปใช้กับนักเรียนทั้งในเวลาเรียนและการสอนซ่อมเสริม มีการใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นคำทักทาย คำชมเชย คำแนะนำ และคำถามอย่างง่าย ๆ ในห้องเรียน การทำกิจกรรมการพูดสนทนาทั้งที่เป็นการพูดสนทนาตามสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดโดยใช้เทคนิคการระดมความคิด การแสวงหาคำศัพท์ ประโยค ที่จำเป็นต้องใช้ในการสนทนาในเรื่องนั้นๆ โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ แนะนำ ไปจนถึงการที่นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติการสนทนาในเรื่องที่ตนเองสนใจ และพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการสอนทักษะการพูดของนักศึกษาสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้

โมดูลเรื่องกิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

- นักศึกษามีการทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายขึ้น ใช้เกมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษมากขึ้น การจัดเกมการเรียนรู้ภาษามิวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการดำเนินการที่ชัดเจนขึ้น

- นักศึกษานำเพลงและกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม เทศกาลและวันสำคัญของเจ้าของภาษามาใช้ในห้องเรียนมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับความคาดหวังของนักเรียน

- นักศึกษานำความรู้เรื่องเกมที่ช่วยฝึกการออกเสียงมาใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งเป็นข้อกำหนดหนึ่งของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและพบว่านักเรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกคน

- นักศึกษาที่สอนชั้นประถมปลายนำความรู้เรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมการพูดบทสนทนาตามตัวอย่าง บทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะในชั้นเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น และสถานที่อื่นๆ ภายในโรงเรียน รวมถึงการแสดงบทบาทสมมุติมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วย

- นักศึกษาทั้ง 2 คน มีความมั่นใจในการจัดเกมมากกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียนและยังได้นำแนวทางในการคัดสรรเกม และวิธีการจัดเกม ที่ได้เรียนรู้จากชุดการเรียนด้วยตนเองไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนมากขึ้นตลอดภาคการศึกษา

โมดูลเรื่องการจัดทำ แสงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

- นักศึกษาจัดทำสื่อการสอนตามตัวอย่างที่ปรากฏในชุดการเรียน และพบว่าสื่อดังกล่าวสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนอย่างมาก นักเรียนร่วมกิจกรรมและใช้สื่อในการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน นักศึกษาใช้ความรู้จากโมดูลนี้ไปคัดสรรสื่อสำเร็จรูปที่โรงเรียนมีให้โดยการคัดสรรสื่อมีหลักการมากขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียน

- นักศึกษาใช้ความรู้จากโมดูลนี้ไปแสวงหา คัดสรรเอกสารแบบฝึกหัด เอกสารประกอบการสอน สื่อวีดิทัศน์ และตัวอย่างแบบทดสอบต่างๆ จากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตลอดจนประยุกต์ใช้ในการจัดทำแบบทดสอบเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

โมดูลเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

- นักศึกษานำความรู้จากโมดูลนี้ไปใช้ในการกำหนดการประเมินผลในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลในระหว่างสอน

- นักศึกษานำความรู้ไปจัดทำแบบทดสอบเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งระหว่างเรียน (Formative Assessment) และสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) ทำให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในห้องเรียนและส่งผลถึงสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้น

ตอนที่ 4 สรุปผลการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองที่มีต่อพัฒนาการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษา

สรุปผลพัฒนาการของนักศึกษาคนที่ 1

1. การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้

นักศึกษามีผลการประเมินดีขึ้นหลังการใช้ชุดการเรียนเป็นเวลา 2 เดือน โดยมีผลการประเมินระดับดีมาก 9 รายการ ดี 16 รายการ และมีผลการประเมินในครั้งที่ 3 (เดือนที่ 3) ในระดับดีมากซึ่งเป็นระดับการประเมินสูงสุดทุกรายการ แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองนักศึกษามีพัฒนาการ

ในการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นทุกรายการเมื่อเทียบกับก่อนการใช้ชุดการเรียน

2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้

ด้านสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในการประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 นักศึกษาคนที่ 1 มีผลการประเมินในระดับดีทุกรายการเช่นเดียวกับก่อนการใช้ชุดการเรียน ทั้งนี้ในการประเมินครั้งที่ 3 นักศึกษาคนที่ 1 สามารถพัฒนาตนเองให้มีผลการประเมินดีมากซึ่งเป็นระดับการประเมินสูงสุดทุกรายการ

ด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป นักศึกษาคนที่ 1 มีระดับการประเมินในครั้งที่ 1 และ 2 ในระดับดีทุกรายการ และได้ผลการประเมินครั้งที่ 3 ดีมากทุกรายการ

3. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลรายคาบ นักศึกษาคนที่ 1 มีผลการประเมินครั้งที่ 1 และ 2 ในระดับดีทุกรายการ และได้ผลการประเมินครั้งที่ 3 ในระดับดีมากทุกรายการ

การนำผลการประเมินมาใช้ นักศึกษาคนที่ 1 มีผลการประเมินในด้านนี้ในระดับดีทุกรายการในการประเมินครั้งที่ 1 และ 2 และได้ผลการประเมินในระดับดีมากทุกรายการในการประเมินครั้งที่ 3

สรุปผลการประเมินนักศึกษาคนที่ 2

1. การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้

นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการประเมินพัฒนาขึ้นจากก่อนการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองตั้งแต่การประเมินครั้งที่ 1 แม้ในการประเมินครั้งที่ 2 จะมีผลการประเมินบางรายการลดลงบ้างแต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตามในการประเมินครั้งที่ 3 มีผลการประเมินระดับดีมากทุกรายการ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาคนที่ 2 มีพัฒนาการในการจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้หลังการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง

2. การดำเนินการจัดการเรียนรู้

ด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการประเมินครั้งที่ 1 ดีมาก 13 รายการ (จาก 14 รายการ) ครั้งที่ 2 ดีมาก 12 รายการ และครั้งที่ 3 ดีมากทุกรายการ โดยสิ่งที่นักศึกษามีพัฒนาการดีขึ้นเมื่อเทียบกันระหว่างการประเมินครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 คือ การดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการฟังในห้องเรียน

ด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนทั่วไป พบว่า นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการประเมินครั้งที่ 1 ดีมาก 7 รายการ (จาก 8 รายการ) ครั้งที่ 2 ดีมาก 7 รายการ และครั้งที่ 3 ดีมากทุกรายการ โดยรายการที่นักศึกษามีพัฒนาการเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างครั้งที่ 1 และครั้งที่ 3 คือ การให้ความสนใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

สรุปได้ว่านักศึกษาคนที่ 2 มีพัฒนาการในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่การใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองในเดือนที่ 1

3. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลรายคาบ นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการประเมินในครั้งที่ 1 ดีมาก 2 รายการ (จาก 5 รายการ) ครั้งที่ 2 ดีมาก 3 รายการ และครั้งที่ 3 ดีมากทุกรายการ

การนำผลการประเมินมาใช้ พบว่า นักศึกษาคนที่ 2 มีผลการประเมินในส่วนนี้ดีมากทุกรายการตั้งแต่การประเมินครั้งที่ 1 แม้ว่าครั้งที่ 2 ผลการประเมินจะลดลงบางรายการแต่ในการประเมินครั้งที่

3 ก็สามารถพัฒนาให้อยู่ในระดับดีมากทุกรายการ

สรุปได้ว่านักศึกษาคนที่ 2 มีพัฒนาการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตั้งแต่การใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในเดือนที่ 1

จากผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คน สรุปได้ว่า หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษามีทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนพัฒนาขึ้นทุกด้าน และได้ผลการประเมินในระดับดีมากซึ่งเป็นระดับการประเมินสูงสุดในทุกรายการ

เมื่อวิเคราะห์พัฒนาการด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทั้ง 2 คนแล้วพบว่านักศึกษาคนที่ 2 ซึ่งมีอาจารย์นิเทศก์ช่วยให้คำแนะนำ ปรึกษาหารือ ประกอบกับการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะมีพัฒนาการในการจัดการเรียนการสอนที่เร็วกว่านักศึกษาคนที่ 1 ที่ไม่มีอาจารย์นิเทศก์ดูแลอย่างสม่ำเสมอแต่ก็สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ด้วยการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แม้ว่าพัฒนาการในช่วง 2 เดือนแรกของการใช้ชุดการเรียนรู้จะยังไม่ปรากฏเด่นชัด แต่ในท้ายที่สุดนักศึกษาคนที่ 1 ก็มีผลการประเมินในระดับดีมากทุกรายการเช่นเดียวกับนักศึกษาคนที่ 2

ตอนที่ 5 สรุปความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสรุปเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 2) ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู และ 3) ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

หลังจากที่นักศึกษาใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้

2. ด้านบุคลิกภาพและความเป็นครู

นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อบุคลิกภาพและความเป็นครูของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้

3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ

นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาคนที่ 2 มีความพึงพอใจในความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้ ในขณะที่นักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาคนที่ 1 มีความพึงพอใจต่อความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาต่ำกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้แต่ไม่มากนัก

เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจทั้ง 3 ด้านแล้วพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าความคาดหวังที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในระดับประถมศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองสอดคล้องกับสิ่งที่ Calderhead (2002) ได้จัดแบ่งความรู้ที่มีความสำคัญต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการประกอบวิชาชีพครู ได้แก่

ความต้องการจำเป็นของนักศึกษา	ความรู้ที่สำคัญต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการประกอบวิชาชีพครู (Calderhead, 2002)
การพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง	ความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา (craft knowledge)
การเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการฝึกฝนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ	ความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (professional knowledge)
การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ความรู้ความเชี่ยวชาญในการลงมือปฏิบัติ (knowledge-in-action)

สำหรับการสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ (reflection) ที่ Calderhead (2002) ได้กล่าวไว้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างใช้การทำบันทึกหลังสอนและการหารือกับเพื่อน ทำให้เกิดการสะท้อนคิดที่ลึกซึ้งขึ้นและส่งผลให้นักศึกษาปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนดังที่ปรากฏในผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษานำผลการสะท้อนคิดมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เพลงและการทำกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมเทศกาล และวันสำคัญของเจ้าของภาษามากขึ้นจากเดิมที่นักศึกษาไม่ได้จัดให้แก่นักเรียน

เมื่อนำรายละเอียดความต้องการจำเป็นของนักศึกษามาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างโมดูลในชุดการเรียนด้วยตนเองทั้ง 5 โมดูล พบว่าความต้องการจำเป็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สยาม บุตรศรี (2541) ที่พบว่า ครูผู้สอนต้องการได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ตรงกับเนื้อหาที่สอนจากทางราชการอย่างเพียงพอและทันเวลา ความต้องการจำเป็นดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารีรักษ์ มีแจ้ง และ สิริพร ปาณวงษ์ (2553) เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งพบว่า ครูมีความต้องการให้จัดการฝึกอบรมในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะต่างๆ มากที่สุด (ความรู้ความเชี่ยวชาญในการลงมือปฏิบัติ : knowledge-in-action)

สำหรับความต้องการจำเป็นในเรื่องสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การพัฒนาทักษะการพูด และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่นักศึกษาระบุความต้องการเป็นลำดับต้นๆ สอดคล้องกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ ทิพาชา นวลหลง และคนอื่นๆ (สืบค้นจาก <http://gs.nsrui.ac.th/files/1/43ทิพาชา%20นวลหลง.pdf>) ได้ศึกษาและพบว่าปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่รุนแรงมากที่สุดคือสื่อ

การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ สื่อไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ครูใช้ภาษาอังกฤษไม่คล่อง ครูขาดความชำนาญในการสอน

ในด้านการวัดและประเมินผลพบว่า การที่นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างได้รับมอบหมายให้ทำการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 30 ของคะแนนรวมทั้งหมด 100 คะแนน แต่นักศึกษายังไม่มั่นใจว่าจะดำเนินการให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร หนูพงษ์ (2545) ที่พบว่า ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลที่เกิดกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ คือ การขาดความสามารถในการสร้างแบบทดสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบ ความรู้ความเข้าใจในประเภทของแบบทดสอบทางภาษาและลักษณะที่ดีของแบบทดสอบทางภาษา

หลังจากนำความต้องการจำเป็นดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการจัดทำชุดการเรียนด้วยตนเองให้กลุ่มตัวอย่างได้ใช้งานจึงเป็นผลให้ชุดการเรียนเป็นประโยชน์ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คน มีความถนัดในการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองค่อนข้างต่างกัน น่าจะเป็นผลมาจากการที่นักศึกษามีโอกาสและเวลาในการปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีโอกาสและเวลาในการปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์มากกว่ามีความถนัดในการใช้ชุดการเรียนที่น้อยกว่า ในขณะที่นักศึกษาที่มีโอกาสหารือกับอาจารย์นิเทศก์น้อยกว่าจะมีความถนัดในการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองมากกว่า เนื่องจากการศึกษาชุดการเรียนช่วยให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและมั่นใจว่าวิธีการที่นำไปใช้เป็นวิธีการที่ดี

ความถนัดในการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองดังกล่าวข้างต้นเป็นข้อค้นพบอีกประการหนึ่งจากการวิจัยว่า แม้นักศึกษาจะมีโอกาสในการปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์น้อยมาก แต่ก็ไม่ได้ทำให้นักศึกษาละเลยภาระหน้าที่ที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพให้แก่นักเรียน แต่นักศึกษากลับพยายามเรียนรู้จากชุดการเรียน และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน

ลักษณะการใช้งานนี้สอดคล้องกับสิ่งที่ นิพนธ์ สุขปรีดี (2525) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนไว้ว่าเป็นการส่งเสริมการเรียนรายบุคคล ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อตนเอง ไม่ต้องกังวลว่าจะเรียนตามเพื่อนไม่ทันหรือต้องเสียเวลาคอยเพื่อน

พัฒนาการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ผลสรุปจากคะแนนทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาที่พบว่า นักศึกษาคนที่ 2 ที่ได้รับการนิเทศก์มากกว่านักศึกษาคนที่ 1 มีพัฒนาการเร็วกว่าตั้งแต่ช่วงแรกๆ ของการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองน่าจะเป็นผลมาจากการได้รับคำแนะนำ ชี้แนะ และผลป้อนกลับจากอาจารย์นิเทศก์เมื่อนักศึกษานำความรู้และวิธีการต่างๆ ที่ได้จากชุดการเรียนมาผสมผสานกับคำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ก็ทำให้สามารถพัฒนาทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตนเองได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่

นักศึกษาคนที่ 1 มีโอกาสพบอาจารย์นิเทศก์ค่อนข้างน้อยมากด้วยเหตุผลและข้อจำกัดบางประการ ทำให้นักศึกษาต้องเรียนรู้ แก้ปัญหา ทดลองวิธีการต่างๆ ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ และผลป้อนกลับที่ได้ก็มาจากสิ่งที่นักเรียนแสดงออกระหว่างการเรียนในชั้นเรียน การทดสอบย่อย ทำให้นักศึกษาต้องใช้เวลาในการพัฒนาตนเองค่อนข้างมากและช้ากว่าเพื่อนที่มีอาจารย์นิเทศก์ดูแลใกล้ชิดกว่า

พัฒนาการในฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาคนที่ 2 ที่เกิดขึ้นเร็วกว่านักศึกษาคนที่ 1 สอดคล้องกับที่ นิคม ตั้งคะพิภพ และคณะ (2544) กล่าวว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยมีอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และบุคคลที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ ดูแล กำกับอย่างใกล้ชิดจะทำให้บัณฑิตนักศึกษาครูได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติภารกิจต่างๆ และมีโอกาสพัฒนาสมรรถภาพของตนทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพครู และบุคลิกภาพ

การที่นักศึกษาคนที่ 1 มีความถนัดในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่านักศึกษาคนที่ 2 สามารถพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนเองได้จนมีผลการประเมินระดับมากซึ่งเป็นระดับสูงสุดทุกรายการ ซึ่งพัฒนาการดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบของ จามรี เชื้อชัย และคนอื่นๆ (2557) ที่ทำวิจัยและพัฒนาชุดการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งพบว่าชุดนวัตกรรมที่ได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการคัดเลือกอย่างเหมาะสม มีการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้พัฒนาการของตนและจุดที่ต้องส่งเสริมพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขทำให้เกิดการปรับกลยุทธ์การเรียนการสอนให้เข้ากับสภาพหรือความต้องการขณะนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาการด้านทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาดังปรากฏตามคะแนนการประเมินหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกาวเดือน มงคลสุขคนธรัก (2539) ที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้มีคะแนนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกระบวนการพยาบาลสามารถช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเรียนรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลได้จริง อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Padmapriya (2015) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนวิชาชีววิทยาด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนปกติ

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนักศึกษา

ค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่นักเรียนตั้งไว้ โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาคนที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจทุกรายการสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ตั้งไว้ สำหรับนักศึกษาคนที่ 1 ที่แม้ว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจบางรายการจะไม่สูงกว่าค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่นักเรียนตั้งไว้ แต่ก็สามารถทำได้ใกล้เคียงกับความคาดหวังของนักเรียน เมื่อนำผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมาเรียงลำดับแล้วพบว่าสิ่งที่นักเรียนพึงพอใจนักศึกษามากที่สุดคือ ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษา บุคลิกภาพและความเป็นครู และการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามลำดับ

ผลการวิจัยดังกล่าวโดยเฉพาะในส่วนของบุคลิกภาพและความเป็นครูสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลีย์ บุรีภักดี (2520) เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีโดยการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ผู้บริหาร พระ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนทั้งสิ้น 7,762 คน พบว่าคุณลักษณะของครูที่ชอบมากที่สุด ได้แก่ การที่ครูมีบุคลิกท่าทางแจ่มใส มีอารมณ์ขัน สุขภาพ มีความเมตตา ตั้งใจสอนและสอนเข้าใจแจ่มแจ้ง ตลอดจนมีความรับผิดชอบ ซึ่งคุณลักษณะที่ดีของครูข้างต้นนี้นักศึกษาคนที่ 1 มีคะแนนการประเมินความพึงพอใจจากนักเรียนสูงกว่าความคาดหวัง และเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และการเรียนซ่อมเสริมจนนักเรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาในฐานะครูผู้สอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกสุม โอปธนุวัฒน์ และ อัญชลี ศรีธัญรัตน์ (2544) ในการประเมินโครงการการสอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม โดยใช้หลักสูตรต่างประเทศ พบว่า สิ่งนี้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อครูผู้สอน คือ ครูชมเชยนักเรียนเมื่อทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีวิธีการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ครูแต่งกายสุภาพ อบรมนักเรียนให้เป็นเด็กดี ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนสอน ตรงเวลา มีความสามารถทางการสอน มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นแบบอย่างที่ดี และให้ความรักและเอาใจใส่แก่นักเรียน ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่นักเรียนมีความคาดหวังต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนข้างสูงและนักศึกษาก็สามารถปฏิบัติตนได้อย่างดีจนทำให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจต่อคุณลักษณะเหล่านี้สูงด้วยเช่นกัน

ความจำกัดของจำนวนนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

จากการประสานงานไปยังโรงเรียนที่รับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ พบว่า จำนวนนิสิตนักศึกษาที่เรียนสาขาประถมศึกษา วิชาเอกภาษาอังกฤษ หรือผู้เรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ (สามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ทั้งระดับประถม-มัธยมศึกษา) มีจำนวนค่อนข้างจำกัด แม้กระทั่งครูในโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาสาขาภาษาอังกฤษก็มีจำนวนจำกัดเช่นกัน สอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการที่ระบุว่า มีครูผู้สอนภาษาอังกฤษประมาณ 44,000 คน แต่เป็นครูที่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษเพียง 18,000 คน (สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/websm/2016/oct/426.html>) การขาดแคลนครูที่สำเร็จการศึกษาด้านการสอนภาษาอังกฤษส่งผลถึงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนตามที่พิพชา นวลหลง และคนอื่นๆ ได้ศึกษา สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนดาราราชวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 (สืบค้นจาก <http://gs.nsr.u.ac.th/files/1/43พิพชา%20นวลหลง.pdf>) พบว่า คุณวุฒิครูไม่ตรงเอก ครูใช้ภาษาและสื่อความหมายกับนักเรียนไม่ถูกต้องและครูขาดความชำนาญในการสอน ซึ่งล้วนเป็นปัญหาที่เกิดจากการที่ครูไม่ได้เรียนทางด้านการศึกษาภาษาอังกฤษ หรือวิชาเอกภาษาอังกฤษมาโดยตรง

นอกจากการขาดแคลนครูประจำการที่มีวุฒิทางการสอนภาษาอังกฤษดังข้อมูลข้างต้น ในระหว่างดำเนินการหากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าเมื่อสถาบันผลิตครูส่งนิสิตนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษไปยังโรงเรียนแล้วมักจะไม่ได้รับมอบหมายให้สอนในระดับประถมศึกษาแต่จะมอบหมายให้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากโรงเรียนเห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำเป็นต้องใช้

ครูที่มีความเชี่ยวชาญในการสอน ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่มีโอกาสที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ปัญหาดังกล่าวข้างต้นนี้สะท้อนให้เห็นถึงการขาดความต่อเนื่องในการนำนโยบายของรัฐไปสู่การปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียน อย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้กำหนดนโยบายรับนิสิตนักศึกษาเข้าเรียนในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ อาทิ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีแผนรับนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในปีการศึกษา 2559 -2563 ปีละ 25 คน ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ ครูสอนภาษาอังกฤษระดับปฐมวัยศึกษา ครูระดับประถมศึกษา ครูระดับมัธยมศึกษา และครูการศึกษานอกโรงเรียน (สืบค้นจาก <http://www.arts.chula.ac.th/~english/tqf2-swu.pdf>) ทั้งนี้หากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีการบริหารหลักสูตรการสร้างบัณฑิตครูด้านการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาให้มีจำนวนที่มากขึ้นบนพื้นฐานของการแสวงหาแนวทางในการรักษามาตรฐานความรู้ความสามารถของครูอย่างเป็นรูปธรรม ก็น่าจะทำให้กระบวนการผลิตครูภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพและได้จำนวนครูที่มากพอกับความต้องการในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยซึ่งจะเติบโตไปเป็นกำลังสำคัญของชาติในทุกภาคส่วน เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาขีดความสามารถทางภาษาอังกฤษของคนไทยที่รัฐบาลคาดหวังไว้

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนจำกัด (2 คน) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้ที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้จึงอาจต้องประยุกต์ใช้ผลการวิจัยให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ของการศึกษาวิจัยเป็นรายกรณี
2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ หรือคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเฉพาะสาขาวิชาสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและครูมือใหม่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการแสวงหาความรู้ และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มนี้ต่อไป
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการผลิตบัณฑิตในสาขาประถมศึกษา วิชาเอกภาษาอังกฤษ หรือบัณฑิตสาขาภาษาอังกฤษที่สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาทั้งในด้านจำนวนของนิสิตนักศึกษาที่เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาการศึกษาภาษาอังกฤษของประเทศ เนื่องจากพบว่าไม่มีจำนวนนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษค่อนข้างน้อย รวมถึงกระบวนการร่วมผลิตบัณฑิตระหว่างคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์กับโรงเรียนเพื่อให้สามารถจัดนิสิตนักศึกษาให้ได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดความต่อเนื่องในการผลิตครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาการศึกษาในระดับประถมศึกษาของชาติที่มุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ทัดเทียมกับนานาประเทศ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *ประกาศนโยบายและแนวทางการดำเนินงานสำหรับ พ.ศ. 2554 ปีแห่งการพูดภาษาอังกฤษ (English-Speaking Year 2012)*. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/websm/2012/jan/010.html>
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2547). *คู่มือการดำเนินงานตามโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553. สืบค้นจาก <http://www.tmk.ac.th/teacher/capacity.pdf>.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). *วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2531). *เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกสุม โอปธนวัฒน์ และ อัญชลี ศรีธัญรัตน์. (2544). *การประเมินโครงการ การสอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม โดยใช้หลักสูตรต่างประเทศ*. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ศูนย์วิจัยทางสังคมศาสตร์ สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- จรรยา จิวานาน. (2539). *ประสบการณ์วิชาชีพครู* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ปัตตานี: ภูริปรีนซ์อ็อป.
- จามรี เชื้อชัย และคนอื่นๆ (2557) *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: ปี ที่ 15 ฉบับที่ 2* กรกฎาคม 2557-ธันวาคม 2557.
- จากรุวรรณ หนูเทศ. (2555). *การสอนภาษาอังกฤษเรื่อง Verb to be โดยใช้เพลงเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. รายงานการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์. (2556). *คู่มือการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูในสถานศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552)*. กรุงเทพมหานคร. บริษัททบทวนการพิมพ์.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์. (2550). *ประกาศคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง การวัดและประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มหาวิทยาลัยนเรศวร คณะศึกษาศาสตร์. (2558). *คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ฝึกสอน)*. สืบค้นจาก <http://www.techno.edu.nu.ac.th/eduqa-online/sartechno/attach%5C1307552231.pdf>
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2559). *หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (5 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559*. สืบค้นจาก <http://www.arts.chula.ac.th/~english/tqf2-swu.pdf>.
- เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. (2520). *คุณลักษณะของครูที่ดี*. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู.
- ชม ภูมิภาค. (2528). *เทคโนโลยีการสอนและการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่นๆ. (2523). *ชุดการสอนระดับประถมศึกษา. เอกสารชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). *เทคโนโลยีทางการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- จิตาภา ศุนาลัย. (2549). การศึกษาการพัฒนาความเป็นครูของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 21 (1), 119-123.
- ณภัทร พุทธธรณ์. (2551). *การศึกษานวัตกรรมทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการตูนวิทยาศาสตร์ (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงพร หนูพงษ์. (2545). *การศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการพัฒนา วิชาชีพของครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา*. สืบค้นจาก www.culi.chula.ac.th/e-Journalt_05.htm.
- นลินี อินดีคำ. (2551). *ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารรอบตัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- นิคม ตั้งคะพิภพ และคณะ. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ภาคสนาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2525). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- บุญแก้ว ควรหาเวช. (2530). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- บุษยามาศ แสงเงิน. (2554). *ทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐในยุคปัจจุบัน (ทักษะภาษาอังกฤษ)* สืบค้นจาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/435681>.

- พิชญาพร พรมคำบุตร. (2551). *สภาพปัจจุบันและปัญหาในการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาพลัทธิเขต 3 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น)*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คณะศึกษาศาสตร์ ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. (2558). *คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู*. สืบค้นจาก <http://edu.chandra.ac.th/educ/cpt/file/014.pdf>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คณะครุศาสตร์ ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. (2556). *คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู*. สืบค้นจาก edu.nrru.ac.th/edut/file/.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด คณะครุศาสตร์ ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. (2558). *คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู*. สืบค้นจาก www.charnwit.in.th/edu/wp.../DLคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู-ปี-4.docx.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2533). *สื่อการสอนระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี คณะครุศาสตร์. (2556). *การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี*. สืบค้นจาก edu.sru.ac.th/word56/30-11-56.docx.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ และ ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูวิทยาศาสตร์. *วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์*, 29 (1), 11-25.
- วาสนา ชาวหา. (2525). *เทคโนโลยีการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสยามการพิมพ์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2525). *พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ศรีสุข ชิวสุขานนท์. (2541). *ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนวิชา ภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริณา อธิฐสุวรรณศิลป์. (2548). *การพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง “ระบบของร่างกาย” สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)*.
- ศิริพร กุ่ยกระโทก. (2549). *แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. สืบค้นจาก gotoknow.org/blog/skuikratokee/65231.
- สกาเดือน มงคลสุคนธ์รัก. (2539). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง กระบวนการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) (ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2555). ค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555. สืบค้นจาก <http://www.onetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Notice/FrBasicStat.aspx>.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2556). ค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556. สืบค้นจาก <http://www.onetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Notice/FrBasicStat.aspx>.

สมหวัง พันธะลี. (2542). *สภาพปัญหาและความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาอังกฤษ ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สยาม บุตรศรี. (2541). *ความพร้อม ปัญหาและความต้องการในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2550). *การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

หทัย ต้นหยง. (2525). *การผลิตสื่อสำหรับเด็ก* (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิษณุโลก: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

อรุณี วิริยะจิตรา. (2532). *การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.

อารีรักษ์ มีแจ้ง และ สิริพร ปาณางษ์. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 12 (2).

อำนาจ เลิศขยันดี และคนอื่นๆ. (2526). *การสร้างชุดการสอน*. กรุงเทพมหานคร: อำนวยการพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

Calderhead, J. (2002) The nature and growth of knowledge in student teaching. *Teaching and Teacher Education*, 7 (5), 531-535.

ESL/EFL Resources. (2009). *English Language Teaching Methodology*. Retrieved from <http://www.englishraven.com/methodology.html>.

Harakchiyska, J., et al. (2013). *Quality in Foreign Language Teaching: Assessment Criteria for Secondary Schools*. Retrieved from www.britishcouncil.org/bulgaria-teachers-projects-qiflt-en.pdf.

Harmer, J. (1987). *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman.

Heathers, G. (1964). A Working Definition of individualized. *Journal for the Educational Leadership*. 8 (5): 342 – 344.

- Loucks-Horsley, S. et al. (1998). *Designing Professional Development for Teachers of Science and Mathematics*. California: Corwin Press.
- Nunan, D. (1991). *Language Teaching Methodology*. London: Prentice Hall.
- Padmapriya, P.V. (2015). Effectiveness of Self Learning Modules on Achievement in Biology Among Secondary School Students. *International Journal of Education and Psychological Research (IJEPR)*, 4 (2), 44-46.
- Schoon, K. J. and Sandovak, P. A. (1997). The seamless field experience model for secondary science teacher education preparation. *Journal of Science Teacher Education*, 8 (2), 127-140.
- Spriggs, B., and Boggs, A. (2015). *Professional Practice in Student Teaching: Student Teaching Handbook School of Education University of Colorado Boulder*. สืบค้นจาก <http://www.colorado.edu/education/sites/default/files/attached-files/PROFESSIONAL%20PRACTICE%20IN%20STUDENT%20TEACHING%20HANDBOOK%20REV%20FEB%202016doc.pdf>.

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

(ตัวอย่าง)

แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ชุดที่ 1

1. โปรดวงกลม หน้าเลขข้อกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ท่านจัดในชั้นเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้
อย่างมีประสิทธิภาพ

- 1) การเล่นเกมภาษาอังกฤษ
- 2) การร้องเพลงภาษาอังกฤษ
- 3) การเล่นเกมที่ฝึกการออกเสียง
- 4) การพูดบทสนทนาตามตัวอย่าง
- 5) การแสดงบทบาทสมมติ
- 6) การอ่านนิทานที่มีภาพประกอบให้นักเรียนฟัง
- 7) การนำเสนอบทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การขอร้อง ฯลฯ
- 8) การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวกับเทศกาลและวันสำคัญของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส ฮาโลวีน ฯลฯ
- 9) การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวกับอาหาร การแต่งกาย หรือชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา
- 10) อื่น

2. โปรดวงกลม หน้าเลขข้อกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ท่านไม่เคยจัดแต่อยากจะทดลองใช้ในชั้นเรียน

- 1) การเล่นเกมภาษาอังกฤษ
- 2) การร้องเพลงภาษาอังกฤษ
- 3) การเล่นเกมที่ฝึกการออกเสียง
- 4) การพูดบทสนทนาตามตัวอย่าง
- 5) การแสดงบทบาทสมมติ
- 6) การอ่านนิทานที่มีภาพประกอบให้นักเรียนฟัง
- 7) การนำเสนอบทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การขอร้อง ฯลฯ
- 8) การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวกับเทศกาลและวันสำคัญของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส ฮาโลวีน ฯลฯ
- 9) การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวกับอาหาร การแต่งกาย หรือชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา
- 10) อื่น

(ตัวอย่าง)

แบบสำรวจคุณลักษณะนิสิตนักศึกษาในทัศนะของนักเรียน

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดระบุข้อมูลของนักเรียนดังต่อไปนี้

1. ชาย หญิง
2. ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ **ระดับความคาดหวัง** ของนักเรียนที่มีต่ออาจารย์นิสิตนักศึกษา

- 0 หมายถึงไม่คาดหวัง
 1 หมายถึงคาดหวังน้อย
 2 หมายถึงคาดหวังปานกลาง
 3 หมายถึงคาดหวังมาก

คุณลักษณะของอาจารย์นิสิต	ระดับความคาดหวัง			
	0	1	2	3
1. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ				
1.1 อาจารย์ทราบว่าฉันอยากเรียนอะไร				
1.2 อาจารย์จัดการเรียนการสอนตรงกับความสนใจของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง				
1.3 อาจารย์สอนให้ฉันมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงขึ้น				
1.4 อาจารย์ทำให้ฉันมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ				
1.5 อาจารย์เป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษ				
1.6 อาจารย์ทำให้ฉันสามารถพูดภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้				
1.7 อาจารย์ทำให้ฉันอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจ				
1.8 อาจารย์ทำให้ฉันเขียนภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้				
1.9 วิธีสอนของอาจารย์เหมาะกับความรู้ความสามารถของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง				
1.10 อาจารย์มีกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่หลากหลาย				
1.11 อาจารย์ทำให้ฉันรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา				
1.12 อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน				
1.13 อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปภาพ				
1.14 อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริง				
1.15 อาจารย์ใช้วิธีโอประกอบการสอน				

(ตัวอย่าง)

**แบบประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
ของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ**

ชื่อ-นามสกุล (นาย, นางสาว).....เลขประจำตัว.....
 สาขาวิชา.....วิชาเอก.....
 ประเมินครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....
 ภาคการศึกษา.....ปีการศึกษา.....สถานศึกษา.....วิชา.....
ชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

4 = ดีมาก 3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ควรปรับปรุงแก้ไข

1. การจัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์				
1.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์รายคาบได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร				
1.1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน				
1.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้จริงจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน				
1.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ				
1.2.1 กำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้				
1.2.2 กำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัยและภูมิหลังของนักเรียน				
1.2.3 กำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน				
1.2.4 กำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน				
1.2.5 กำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักภาษา				
1.2.6 กำหนดเนื้อหาที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา				
1.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้				
1.3.1 จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้				
1.3.2 กำหนดขั้นตอนการสอนได้เหมาะสมกับหลักการเรียนรู้ภาษา				
1.3.3 กำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหา/บทเรียน				

(ตัวอย่าง)

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดระบุข้อมูลของนักเรียนดังต่อไปนี้

3. ชาย หญิง
4. ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ **ระดับความพึงพอใจ** ของนักเรียนที่มีต่ออาจารย์นิสิตนักศึกษา

- 0 หมายถึงไม่พึงพอใจ
- 1 หมายถึงพึงพอใจน้อย
- 2 หมายถึงพึงพอใจปานกลาง
- 3 หมายถึงพึงพอใจมาก

คุณลักษณะของอาจารย์นิสิต	ระดับความพึงพอใจ			
	0	1	2	3
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ				
1.1 อาจารย์ทราบว่าฉันอยากเรียนอะไร				
1.2 อาจารย์จัดการเรียนการสอนตรงกับความสนใจของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง				
1.3 อาจารย์สอนให้ฉันมีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงขึ้น				
1.4 อาจารย์ทำให้ฉันมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ				
1.5 อาจารย์เป็นต้นแบบที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษ				
1.6 อาจารย์ทำให้ฉันสามารถพูดภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้				
1.7 อาจารย์ทำให้ฉันอ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจ				
1.8 อาจารย์ทำให้ฉันเขียนภาษาอังกฤษสื่อสารกับผู้อื่นได้				
1.9 วิธีสอนของอาจารย์เหมาะกับความรู้ความสามารถของฉันและเพื่อนๆ ในห้อง				
1.10 อาจารย์มีกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่หลากหลาย				
1.11 อาจารย์ทำให้ฉันรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา				
1.12 อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน				
1.13 อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปภาพ				
1.14 อาจารย์ใช้สื่อการสอนที่เป็นของจริง				
1.15 อาจารย์ใช้วิธีโอประกอบการสอน				

ภาคผนวก ข

คู่มือการใช้งาน

และ

รายละเอียดโดยสังเขปของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษา
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

คู่มือการใช้งาน

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจัดทำบนพื้นฐานความต้องการจำเป็นของนิสิตนักศึกษาและความคาดหวังของนักเรียนต่อคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภายในชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. โมดูลย่อยจำนวน 5 โมดูล บันทึกไว้ในรูปแบบไฟล์นำเสนอ (power point presentation) ผู้ใช้งานสามารถเลือกหัวข้อย่อยที่สนใจศึกษาจากหน้าสารบัญซึ่งจะเชื่อมโยงไปยังสไลด์ที่ต้องการ โมดูลย่อยทั้ง 5 ได้แก่

โมดูลที่ 1	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
โมดูลที่ 2	เทคนิคการสอนทักษะการพูด
โมดูลที่ 3	กิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
โมดูลที่ 4	การจัดทำ แสงวงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
โมดูลที่ 5	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
2. วิดีทัศน์ตัวอย่างการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจากเว็บไซต์ของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ผ่านการประเมินและรับรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนภาษาอังกฤษว่ามีคุณภาพดีเยี่ยม สามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาอ้างอิงในการจัดการเรียนการสอนจำนวน 5 เรื่อง ครอบคลุมการสอนภาษาอังกฤษทั้งประถมต้นและประถมปลาย
3. เอกสารภาษาอังกฤษที่ใช้ในห้องเรียนระดับประถมศึกษา (classroom language)
4. รายชื่อเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ
5. ซีดีรอมการออกเสียงภาษาอังกฤษ

คำแนะนำในการใช้งาน

1. ผู้เรียน (นิสิต นักศึกษา ผู้สนใจใช้งาน) สรุวจหหัวข้อย่อยของแต่ละโมดูลเพื่อให้เห็นภาพรวมของเนื้อหาสาระที่อยู่ในชุดการเรียนรู้ และเห็นความเชื่อมโยงกันของสาระความรู้เหล่านั้น
2. ผู้เรียนควรศึกษาโมดูลทั้ง 5 ให้ครบถ้วน โดยเรียนรู้ไปที่ละโมดูลตามที่เรียงลำดับไว้ในชุดการเรียนรู้ หรือเลือกเรียนโมดูลที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนก่อนก็ได้ เนื่องด้วยสาระที่อยู่ในแต่ละโมดูลมีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน ไม่ว่าจะเริ่มเรียนด้วยโมดูลใดก่อนผู้เรียนก็สามารถนำความรู้ไปบูรณาการกับโมดูลที่เรียนในลำดับต่อไปได้ การเลือกเรียนโมดูลที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตาม

สถานการณ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่นิสิตนักศึกษาแต่ละคนกำลังประสบอยู่จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สอดคล้องกับหลักการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เน้นการเรียนรู้เป็นรายบุคคลตามความต้องการ

3. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์ ชุดเอกสาร และซีดีรอมได้โดยอิสระตามความสนใจและความต้องการจำเป็นโดยไม่มีกำหนดเวลาหรือเงื่อนไขว่าจะต้องใช้ควบคู่กับโมดูลที่บันทึกไว้ในรูปไฟล์นำเสนอ (power point presentation) เรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ เนื่องด้วยสื่อดังกล่าวนี้ถูกจัดเตรียมไว้เพื่อประกอบการเรียนรู้และตอบสนองความต้องการในช่วงเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน

การประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา

เนื่องด้วยผู้วิจัยและนิสิตนักศึกษาได้พิจารณาร่วมกันและมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรประเมินการเรียนรู้จากการนำความรู้ที่ได้จากชุดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ส่งผลต่อคะแนนทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยไม่ใช้การประเมินด้วยการทำแบบทดสอบ/การสอบข้อเขียน เนื่องด้วยวัตถุประสงค์สำคัญของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้คือการเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการนิเทศการสอนที่นิสิตนักศึกษาจะได้รับจากอาจารย์นิเทศก์ของตน

รายละเอียดของโมดูลย่อยและแนวทางการใช้งาน

โมดูลที่ 1 เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยและรายคาบที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญ

1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร ได้แก่
 - ชื่อหน่วยการเรียนรู้
 - มาตรฐานและตัวชี้วัด
 - สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
 - สาระการเรียนรู้
 - สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
 - คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลาง และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ)

- ชิ้นงาน/ภาระงาน
 - การวัดและประเมินผล
 - กิจกรรม
2. องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ
 - จุดประสงค์การเรียนรู้
 - สารการเรียนรู้
 - กิจกรรมการเรียนรู้
 - สื่อและแหล่งเรียนรู้
 - การวัดและประเมินผล
 3. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เริ่มสอน (ครูมือใหม่)
 - แนวทางในจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรทั้งในกรณีที่โรงเรียนและนิสิตนักศึกษาเป็นผู้กำหนดเนื้อหาการเรียน และในกรณีที่โรงเรียนใช้หนังสือแบบเรียนของสำนักพิมพ์
 - การจัดทำโครงการสอนระยะยาว (Long-range Plan) เพื่อกำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนแต่ละหน่วย และแยกย่อยออกเป็นรายคาบเพื่อให้ นิสิต นักศึกษาสามารถแบ่งเนื้อหาและวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเวลาที่มี
 - การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบตารางตามตัวอย่างในโมดูลเพื่อช่วยให้นิสิต นักศึกษาสามารถตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้
 4. ปัญหาหลักที่มักพบในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการดำเนินการสอนของครู พร้อมแนวทางการแก้ไข
 - การขาดความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล
 - การใช้สื่อที่เตรียมมาไม่คุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียม/จัดทำ
 - การสอนไม่ครบตามแผนที่กำหนดไว้

แนวทางการเรียนรู้

1. นิสิตนักศึกษาพึงศึกษาเนื้อหาสาระในโมดูลนี้ให้ครบถ้วนเพื่อให้ได้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยและรายคาบ
2. นำแผนการจัดการเรียนรู้เดิมที่ได้เคยจัดทำไว้มาตรวจทานว่ามีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในโมดูลหรือไม่ มีสิ่งใดที่ไม่ปรากฏในแผนเดิม เพราะเหตุใด และควรเพิ่มองค์ประกอบนั้นไว้ในแผนให้ครบถ้วนหรือไม่ เพราะเหตุใด (การสะท้อนคิดเพื่อนำไปสู่การประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง)
3. ฝึกจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนและมีความสอดคล้อง

เชื่อมโยงกันของจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งจะทำให้ผู้สอนได้คำตอบว่านักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร และด้วยวิธีการใด สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนสามารถนำมาใช้ได้จริงและเกิดผลดีต่อการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร และขณะนี้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเป็นอย่างไร มีสิ่งใดที่นักเรียนทำได้แล้ว และมีสิ่งใดที่นักเรียนยังทำได้ ครูจะแก้ไขปัญหานั้นด้วยวิธีการใด เป็นต้น

การประเมินผล

นิสิตนักศึกษาพึงทำบันทึกหลังสอน / ปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์หรือเพื่อนร่วมวิชาชีพ ในประเด็นที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาเพื่อให้เกิดการสะท้อนคิดและการประเมินตนเอง อีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นอันจะนำไปสู่ความแตกฉานในความรู้และความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จากนั้นจึงพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แล้วดูว่าผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในส่วนนี้ในครั้งต่อไปพัฒนาขึ้นหรือไม่

โมดูลที่ 2 เรื่อง เทคนิคการสอนทักษะการพูด

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับเสียงของพยัญชนะและสระในภาษาอังกฤษ ตลอดจนการออกเสียงประโยครูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความแม่นยำและมั่นใจในการสอนและการเป็นตัวอย่างที่ดีในการออกเสียงภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน อีกทั้งได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในรูปแบบต่างๆ

สาระสำคัญ

1. เสียงสระ และสัญลักษณ์แทนเสียง
2. เสียงพยัญชนะ และสัญลักษณ์แทนเสียง
3. เทคนิคการสอนการออกเสียงสระ พยัญชนะ และคำในภาษาอังกฤษ
4. การออกเสียงประโยคภาษาอังกฤษรูปแบบต่างๆ
5. การพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ เช่น
 - Greetings and Farewells
 - Enquiring about Health
 - Responding and Chatting
 - Thanking and Praising
6. ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอนการพูดภาษาอังกฤษสำหรับเด็กประถม
 - Which face?
 - Describe and Draw
 - Check List

- Information Gap Activities
- Project Presentation
- Topic Talks
- Role Play

แนวทางการเรียนรู้

1. นิสิตนักศึกษาเรียนรู้เรื่องเสียงสระและพยัญชนะภาษาอังกฤษในโมดูลให้กระจ่างและมีความแม่นยำ หากต้องการศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่มีในโมดูลนี้สามารถใช้ซีดีรวมเรื่องการออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษของ รองศาสตราจารย์ ประรามภรณ์ โชติกเสถียร ที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้ หรือศึกษา/ฝึกฝนการออกเสียงจากเว็บไซต์ที่ผู้วิจัยเสนอแนะไว้ในเอกสารรายชื่อเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ
2. กรณีที่นิสิตนักศึกษามีความแม่นยำในการออกเสียงอยู่ก่อนแล้วอาจเลือกศึกษาในหัวข้อที่ตนเองสนใจหรือกำลังประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนก่อนก็ได้ เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้ทันพ่วงที
3. นิสิตนักศึกษา *ควรนำเทคนิคการสอนทักษะการพูดที่ได้เรียนรู้ในโมดูลนี้ไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมทางภาษาในห้องเรียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดสื่อสารของนักเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ ตามความคาดหวังที่นักเรียนได้ตั้งไว้ และเพื่อเป็นการฝึกฝนเทคนิคการสอนที่ได้เรียนรู้ให้เกิดความชำนาญ*

การประเมินผล

1. เพื่อให้ทักษะการพูดของนิสิตนักศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นิสิตนักศึกษาพึงฝึกฝนการออกเสียงภาษาอังกฤษของตนเองทุกวันโดยการอ่านออกเสียงคำ ข้อความ ภาษาอังกฤษที่จะสอนให้คล่องแคล่วและถูกต้อง ประกอบกับการฟังข่าว ดูรายการโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับเสียงและนำไปสู่การออกเสียงของตนเองได้ถูกต้องสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการออกเสียงให้กับนักเรียนได้
2. นิสิตนักศึกษาสามารถประเมินการออกเสียงของตนเองโดยการบันทึกเสียงการพูด หรือการอ่านออกเสียงคำ/ข้อความต่างๆ แล้วเปิดฟังกับเพื่อน หรืออ่านออกเสียงให้อาจารย์นิเทศก์ฟังเพื่อประเมินการออกเสียงร่วมกัน หากยังไม่มั่นใจในการออกเสียงของตนเองในระยะแรกๆ อาจใช้การออกเสียงตามตัวอย่าง แล้วบันทึกเสียงของตนเองเพื่อเปิดฟังว่าสามารถออกเสียงได้ดีหรือไม่ก็ได้
3. นิสิตนักศึกษาควรประเมินความสามารถในการพูดของนักเรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนของตนเองโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนว่านักเรียนมีความมั่นใจและกล้าออกเสียง คำ ประโยค ตลอดจนพูดสนทนาภาษาอังกฤษหรือไม่ หรือใช้การทดสอบการออกเสียงคำ/ประโยค ภาษาอังกฤษ การสนทนา หรือการทำกิจกรรมการพูดของนักเรียนหลังจากที่นิสิตนักศึกษาได้จัดกิจกรรมตามที่นำเสนอไว้ในโมดูล เพื่อดูว่านักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมหรือไม่ และเพื่อประเมินว่าสิ่งที่นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้นี้สามารถนำไปใช้ในห้องเรียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาได้มีประสิทธิภาพเพียงใด
4. นิสิตศึกษานำคะแนนการประเมินทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน

โดยอาจารย์นิเทศก์ในส่วนที่เกี่ยวกับความสามารถในการพูด/การออกเสียงภาษาอังกฤษของตนเอง และในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดให้กับนักเรียนมาพิจารณาว่าตนเองมีพัฒนาการในด้านเหล่านี้หรือไม่ และวางแนวทางว่าต้องเรียนรู้หรือฝึกฝนสิ่งใดเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะในส่วนนี้

โมดูลที่ 3 เรื่อง กิจกรรม เกม เพลง ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ลิตนัศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา และสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความรู้ความสามารถทางภาษาของนักเรียน และบริบททางการเรียนการสอนอื่นๆ เพื่อให้กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน สร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตลอดจนตอบสนองความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล

สาระสำคัญ

ในโมดูลนี้นิเทศนัศึกษาจะได้เรียนรู้รูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรพร้อมทั้งวิธีการ/ขั้นตอนในการนำกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ไปใช้ในชั้นเรียนดังต่อไปนี้

1. การเล่นเกมภาษาอังกฤษ
2. การร้องเพลงภาษาอังกฤษ
3. การเล่นเกมที่ฝึกการออกเสียง
4. การพูดบทสนทนาตามตัวอย่าง
5. การแสดงบทบาทสมมุติ
6. การอ่านนิทานที่มีภาพประกอบ
7. การนำเสนอบทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
8. การจัดกิจกรรมการเรียนที่เกี่ยวกับเทศกาลและวันสำคัญของเจ้าของภาษา
9. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการแต่งกาย

แนวทางการเรียนรู้

1. นิเทศนัศึกษาพึงศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโมดูลนี้ให้ครบถ้วนทุกกิจกรรม เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. พิจารณาเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตนเองสนใจและเห็นว่าเหมาะที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในระดับชั้นที่ตนเองสอน
3. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีรายละเอียดขั้นตอนของการทำกิจกรรมนั้นๆ ให้ชัดเจน เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและควบคุมการดำเนินการจัดกิจกรรมของตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้นๆ และเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างราบรื่น ครบถ้วนทุกขั้นตอน
4. ปรึกษาอาจารย์นิเทศก์เพื่อขอคำแนะนำ ชี้แนะเพิ่มเติม เพื่อให้การจัดกิจกรรมทางภาษา

มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

5. ในระหว่างการจัดกิจกรรมควรสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนอารมณ์ ความรู้สึก และการมีส่วนร่วมต่อการทำกิจกรรมทางภาษานั้นๆ เพื่อนำมาประกอบการประเมินผลการจัดกิจกรรม

6. นำข้อมูลจากข้อ 5 มาพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมที่จัดว่าส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร และช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการใช้ ภาษาอังกฤษในการสื่อสารหรือไม่

7. กรณีที่ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม นิสิตนักศึกษาสามารถกลับมาอ่าน รายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมนั้นในโมดูลแล้วพิจารณาอย่างถี่ถ้วน เชื่อมโยงกับปัญหาและสถานการณ์ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน วิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาว่าสอดคล้องกับสาระในชุดการเรียนประเด็น ไตแล้วจึงสังเคราะห์แนวทางแก้ไข นิสิตนักศึกษาสามารถนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปหารือกับอาจารย์ นิเทศก์หรือเพื่อนร่วมวิชาชีพเพื่อให้ได้มุมมองการแก้ไขปัญหาที่กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การประเมินผล

การประเมินผลการเรียนด้วยตนเองของนิสิตนักศึกษา เรื่อง กิจกรรม เกม เพลง ในการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ พึงกระทำใน 3 ด้านได้แก่

1. การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในส่วนของนิสิตนักศึกษาว่า สามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ครบถ้วน รวดรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยนิสิตนักศึกษาควรประเมินตนเองและนำผลการประเมินจากอาจารย์นิเทศก์ในคาบเรียนมา พิจารณาประกอบกันเพื่อสรุปสิ่งที่นิสิตนักศึกษาสามารถทำได้ดีแล้วและควรทำต่อไป และสิ่งที่ยังต้อง ปรับปรุง วิธีการปรับปรุง เพื่อให้สามารถพัฒนาการนำกิจกรรม เกม เพลง มาใช้ในการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. การประเมินการเรียนรู้ภาษาของนักเรียน ได้แก่ กิจกรรม เกม เพลง ที่นำมาใช้ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของแต่ละคนอย่างไร นักเรียนมี ความสุข สนุกสนาน มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการ ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากน้อยเพียงใด

3. นิสิตศึกษานำคะแนนทักษะและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ ประเมินโดยอาจารย์นิเทศก์ในส่วนของกำหนัดกิจกรรมการเรียนรู้และการดำเนินการจัดการ เรียนรู้มาพิจารณาว่าตนเองมีพัฒนาการในด้านนี้หรือไม่ อย่างไร

โมดูลที่ 4 เรื่อง การจัดทำ แสวงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นิสิตนักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการ เรียนการสอนทั่วไป และสื่อการเรียนการสอนเฉพาะสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้เห็น ทางเลือกที่หลากหลายของการนำสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เหล่านั้นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของ ตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ อำนวยความสะดวกให้ทั้งแก่ผู้สอนและนักเรียน รวมทั้งแนวทางในการ

พิจารณาจัดทำ แสวงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษมาใช้ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เหมาะสมกับระดับชั้น ภูมิหลังของนักเรียน ตลอดจนเวลาอันจำกัดของนิสิตนักศึกษา

สาระสำคัญ

1. นิยามของสื่อและแหล่งเรียนรู้
2. ประเภทของสื่อการเรียนรู้ออนไลน์
3. การจัดทำ แสวงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
4. ข้อสังเกตสำหรับการจัดทำ แสวงหา คัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

แนวทางการเรียนรู้

1. นิสิตนักศึกษาประเมินการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ตนเองใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อนหน้าการใช้ชุดการเรียน (กรณีที่นิสิตนักศึกษาผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาแล้ว 1 ภาคเรียน) ว่ามีแนวคิด หลักการ ในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างไร และใช้เกณฑ์หรือเหตุผลใดในการจัดทำ แสวงหา หรือคัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้นั้นมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ

2. กรณีที่นิสิตนักศึกษายังไม่เคยฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน ขอให้ใช้ประสบการณ์เดิมจากการเป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษเพื่อประเมินความรู้เบื้องต้นของตนเองว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างไรบ้าง

3. นิสิตนักศึกษาเรียนรู้เนื้อหาสาระในโมดูลนี้ให้ครบถ้วนแล้วพิจารณาเปรียบเทียบกับประสบการณ์หรือความรู้เดิมของตนเองว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร หากพบว่าสิ่งใดเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทในการจัดการเรียนการสอนของตนเองในปัจจุบันก็เลือกปฏิบัติสิ่งนั้น อาทิ นิสิตนักศึกษาสามารถจัดสรรเวลาในการจัดทำสื่อการสอนได้เพียงพอ และพบว่าสื่อที่ตนเองเคยจัดทำและนำมาใช้มีผลให้นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือในการเรียนเพราะเป็นสื่อที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กรณีเช่นนี้ นิสิตนักศึกษาก็พึงพัฒนาการจัดทำสื่อของตนเองให้มีความหลากหลายและตอบสนองการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างต่อเนื่องต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องไปแสวงหา หรือคัดสรรสื่อและแหล่งเรียนรู้จากที่อื่นๆ เป็นต้น

4. วิเคราะห์จุดอ่อนในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ของตนเอง หรือสิ่งที่ตนเองทำได้ดีแล้วแต่ต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นแล้วศึกษาหัวข้อนั้นในโมดูลอย่างลึกซึ้งอีกครั้ง จากนั้นควรนำความรู้ แนวคิด หรือวิธีการที่ได้จากโมดูลไปทดลองใช้ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของตนเอง

5. นิสิตนักศึกษาพึงแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ ไม่หยุดนิ่งจำเจ อีกทั้งสามารถแลกเปลี่ยนสื่อ หรือจัดทำสื่อร่วมกันเพื่อแบ่งปันการใช้งานและลดภาระในการจัดทำสื่อลง

การประเมินผล

1. การประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนว่าสื่อที่ใช้สามารถดึงดูดความ

สนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน และสามารถถ่ายทอดสิ่งที่นิสิตนักศึกษาต้องการไปสู่นักเรียนได้หรือไม่ เพียงใด แล้วนำผลการสังเกตพฤติกรรมนี้มาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินประสิทธิภาพของสื่อที่นิสิตนักศึกษาใช้ในคาบเรียนนั้น

2. การนำผลการประเมินของอาจารย์นิเทศก์มาพิจารณาประสิทธิภาพของสื่อและการใช้สื่อของตนเองว่าดีมากน้อยเพียงใด อีกทั้งสื่อที่ใช้นั้นมีความคุ้มค่ากับเวลาในการจัดเตรียมหรือไม่ สิ่งที่นิสิตศึกษาคาดหวังจากการใช้สื่อที่บรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร หากไม่บรรลุตามเป้าหมายเกิดจากสาเหตุใด เป็นต้น

3. ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ใดๆ เป็นเครื่องมือในการนำเสนอเนื้อหาสาระ/จัดกิจกรรมการเรียนรู้/ฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ นิสิตนักศึกษาสามารถทำการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหา/ทักษะนั้นๆ แล้วนำผลมาใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของสื่อและแหล่งเรียนรู้นั้นได้เช่นกัน

โมดูลที่ 5 เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนของนักเรียน และสามารถนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนแต่ละคนและเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

สาระสำคัญ

1. นิยามและความหมายของการวัดและประเมินผล
2. ประเภทของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (แบบเป็นทางการ และ แบบไม่เป็นทางการ)
4. วิธีการประเมินแบบต่างๆ อาทิ การสังเกตพฤติกรรม การสอบปากเปล่า การพูดคุย การใช้คำถาม การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ การประเมินการปฏิบัติ การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน การประเมินตามสภาพจริง การประเมินตนเองของผู้เรียน การประเมินโดยเพื่อน การวัดและประเมินด้วยแบบทดสอบ เป็นต้น

แนวทางการเรียนรู้

เนื่องด้วยผลการประเมินความต้องการจำเป็นพบว่านิสิตนักศึกษามีประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษค่อนข้างน้อย การเรียนรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลจึงดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนจากการวางรากฐานความรู้

1. นิสิตนักศึกษาพึงสำรวจหัวข้อย่อยในโมดูลเพื่อให้เห็นภาพรวมของความเกี่ยวเนื่อง

เชื่อมโยงของสาระความรู้ทุกส่วน

2. ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาในโมดูลนี้โดยเรียงลำดับตามหัวข้อที่ผู้วิจัยจัดทำไว้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินอย่างเป็นลำดับขั้น
3. นิสิตนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการกำหนดการวัดและประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้ หลังจากที่นิสิตนักศึกษาใช้แผนนั้นแล้วให้ประเมินตนเองว่าสามารถทำการวัดและประเมินผลได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนครบถ้วนหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคใดเกิดขึ้น อาทิ การประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนระหว่างการทำกิจกรรม นิสิตนักศึกษาสามารถทำได้ทั่วถึงหรือไม่ และข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถนำมาใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างแท้จริงเพียงใด เป็นต้น
4. นิสิตนักศึกษาคควรนำผลการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวัดและประเมินผลของตนเองมาพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อด้อยของตนเอง แล้วกลับมาเลือกเรียนรู้เนื้อหาในโมดูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้นๆ อย่างละเอียดลึกซึ้งต่อไป
5. นิสิตนักศึกษาคควรนำวิธีการวัดและประเมินผลแบบต่างๆ ในชุดการเรียนรู้ไปใช้ในช่วงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของตนเองให้มากและหลากหลายที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ และทราบความสามารถในการนำความรู้จากชุดการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง ทั้งนี้วิธีการวัดและประเมินผลที่นิสิตนักศึกษาเลือกใช้ในแต่ละครั้งควรอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจที่ถ่องแท้เพียงพอเพื่อไม่ให้เกิดการใช้วิธีการวัดและประเมินนั้นส่งผลเสียต่อการเรียนรู้หรือทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนภาษาพึงระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง

การประเมินผล

1. นิสิตนักศึกษาประเมินการดำเนินการวัดและประเมินผลของตนเองว่าเป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่ อย่างไร และมีสิ่งใดที่ทำได้ดีแล้วและพึงรักษามาตรฐานไว้ มีสิ่งใดที่ยังบกพร่องและควรพัฒนา จากนั้นจึงกลับมาศึกษาโมดูลนี้อย่างละเอียดลึกซึ้งในส่วนนั้น เมื่อต้องทำการวัดและประเมินผลนักเรียนในครั้งต่อไปนิสิตนักศึกษาสามารถแก้ไขสิ่งที่ตนเองเคยบกพร่องได้หรือไม่ การทำเช่นนี้ถือเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาตัวนิสิตนักศึกษาเองด้วย
2. นิสิตนักศึกษาคควรนำผลการประเมินทักษะและสมรรถนะในการกำหนดการประเมินผลและการดำเนินการประเมินผลของอาจารย์นิเทศก์มาพิจารณาประกอบกับการประเมินตนเอง วิเคราะห์สิ่งที่เหมือนและแตกต่างของการประเมินด้วยตนเองและด้วยอาจารย์นิเทศก์ หากจุดแข็งหรือสิ่งที่ทั้งตนเองและอาจารย์นิเทศก์เห็นว่าทำได้ดีแล้ว หากจุดอ่อนหรือความแตกต่างในความเห็นของตนเองและอาจารย์นิเทศก์แล้วนำมาสรุปว่าสิ่งที่ตนเองต้องพัฒนาคืออะไร แล้วจะพัฒนาได้อย่างไร มีสิ่งใดที่ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เป็นต้น